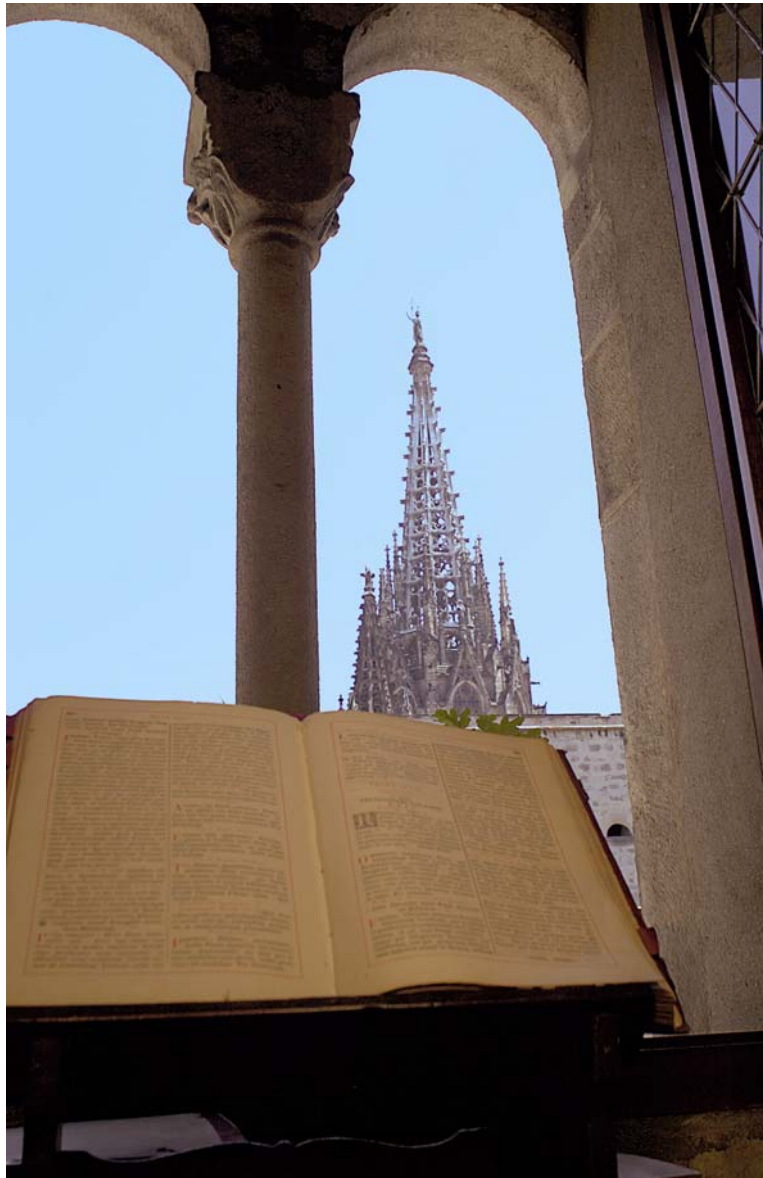

NOVUM SPECULUM

LES PARRÒQUIES DELS TRES BISBATS
DE BARCELONA, TERRASSA I SANT FELIU DE LLOBREGAT

Introducció Vol. I / 1

per Josep M. Martí Bonet

amb la col·laboració de Gemma Pallàs i Joana Alarcón

Arxiu Diocesà de Barcelona – Juliol 2012

ÍNDIX

1 A TALL D'INTRODUCCIÓ. La memòria es fixa a través de la lletra, 5

Els arxius eclesiàstics de Barcelona

¿Què conté aquest *Speculum*?

2 HISTÒRIA DE LA DIÒCESI DE BARCELONA, 8

Història

Institucions

Geografia diocesana

Situació anterior a la divisió (15 juny 2004)

Episcopologi

Bibliografia

3 LA CATEDRAL DE BARCELONA, 25

De l'església primitiva catedral i de les reedificacions

De les capelles o altars que hi havia a la catedral

El claustre de la catedral

Dignitat i importància del bisbe de Barcelona

Arxidiaconat major

Dignitat dels Deganat

Dignitat de Preceptor o de la Cantoria (Xantre)

Dignitat de la "Sagristia Major"

Dignitat *succentoriae*

Ardiaconat del Mar

Ardiaconat del Penedès

Ardiaconat del Vallès

Les dignitats règies

Ardiaconat de Llobregat (o de *Rubricato*)

Ardiaconat de Badalona

Thesauraria (Tresoreria)

Del número i antiguitat dels canonicats

Dels dos canonges "estatutaris" (de l'Estat)

Dels quatre canonges hebdomadaris

Del canonicat penitenciari

Dels set canonicats que tenien capellania annexa

Els canonicats diaconals i sotsdiaconals

El canonicat de la Inquisició

Del canonicat de la Universitat de Cervera

Beneficis de la catedral

Bibliografia

4 LES PARRÒQUIES DE LES DIÒCESIS DE TERRASSA I SANT FELIU DE LLOBREGAT, 59

Dades estadístiques

El 15 de juny de 2004, una fita històrica

Les catedrals de Terrassa i Sant Feliu de Llobregat

Episcopologi

5 LES PARRÒQUIES DE L'ACTUAL ARQUEBISBAT DE BARCELONA I ERECCIONS CANÒNIQUES, 79

Una gran arxidiòcesi amb multitud d'esglésies parroquials

Les primeres parròquies de la nova arxidiòcesi de Barcelona

Segle XI

Segle XII-XVIII

Noves parròquies del segle XIX

Les cent quaranta-quatre parròquies creades al segle XX a l'actual arxidiòcesi de Barcelona

ABREVIATURES

ACA = Arxiu de la Corona d'Aragó

ACB = Arxiu Capitular de Barcelona

ADB = Arxiu Diocesà de Barcelona

ADB Campillo = *Speculum titulorum Ecclesiasticorum* (manuscrit a. 1795)

ADB “comuns” = Arxiu Diocesà de Barcelona, sèrie “Comuns”

ADB “gràcies” = Arxiu Diocesà de Barcelona, sèrie “Gràcies”

ADB Parròquies = Arxiu Diocesà de Barcelona, sèrie “Parròquies”

ADB V.P. = Arxiu Diocesà de Barcelona, sèrie “Visites Pastorals”

B. = Baucells, J.; Fàbrega, A.; Riu, M.; Hernando, J.; Batlle, C.: *Diplomatari de l'Arxiu Capitular de Barcelona. Segle XI*. Barcelona, 2006

BOAB = *Butlletí Oficial de l'Arquebisbat de Barcelona*

BOOB = *Boletín Oficial del Obispado de Barcelona*

F. = Fàbrega i Grau, A.: *Diplomatari de la catedral de Barcelona*, vol. I (documents dels anys 844-1000). Barcelona, 1995

GEAB = *Gran Enciclopèdia Catalana*. Barcelona, 1996

Lib. Ant. = ACB, manuscrit *Libri Antiquitatum Ecclesiae Cathedralis* o *Libri Antiquitatum Sedis Barcinonensis*

MARTÍ BONET, BAC = Martí i Bonet, Josep M.: *Historia de las diócesis de España*, vol. II: *Barcelona, Terrassa i Sant Feliu de Llobregat*. Madrid, BAC, 2010

MAS = J. Mas: *Notes històriques del bisbat de Barcelona* (Barcelona, 1906-1921). 13 vols.

Sp = ADB *Speculum* de Campillo

1

A TALL D'INTRODUCCIÓ

La memòria es filtra a través de la lletra

Quatre dades fonamentals han estat gravades en la història dels tres bisbats de la província metropolitana de Barcelona (Arquebisbat de Barcelona, Bisbat de Sant Feliu i Bisbat de Terrassa). La primera data és el 15 de juny de 2004 quan el Sant Pare Joan Pau II, en la butlla, desmembra en els tres bisbats esmentats l'antic arquebisbat de Barcelona, que depenia directament de la Santa Seu. Era una diòcesi exempta. Ara, el Bisbat de Barcelona, forma part d'aquesta nova província metropolitana anomenada també Barcelona.

Les altres dades cronològiques són les següents: 18 de juliol del 2004 el senyor arquebisbe Lluís Martínez Sistach pren possessió de l'arquebisbat en la catedral de la Santa Creu i Santa Eulàlia de Barcelona. Eren les dotze del matí. El dia 25 del mateix mes i any el senyor bisbe Miguel Àngel Sainz i Meneses pren possessió de la diòcesi de Terrassa en la catedral del Sant Esperit d'aquella ciutat. I per últim el 12 de setembre de l'esmentat any el senyor bisbe Agustí Cortés i Soriano pren possessió del bisbat de Sant Feliu de Llobregat.

Òbviament que aquest desmembrament de l'antiga diòcesi de Barcelona suposa un respectable intent per part de la Santa Seu de fer més real i eficaç el ministeri episcopal en una antiga comunitat de més de quatre milions dos-cents mil cristians. Tanmateix la història té les seves exigències. Caldrà coordinar els possibles serveis d'arxius, d'historiografia i àdhuc d'estadística, així com la burocràcia. Per això el nostre intent en publicar aquest llibre no és altre que facilitar tot tipus de dades històriques i de gestions d'arxius. Així fixarem la història o memòria històrica a través de la lletra, que és el seu suport més segur de perpetuïtat. Els altres mitjans conductors de la història s'esvaeixen i la

perjudicada és la institució historiada. Volem que la nostra memòria eclesial sigui ben fixada – en gran part- a través d'aquestes milers i milers de lletres que conté aquest llibre tan voluminós com desitjós de fer un servei a la nostra comunitat cristiana. També volem que les fites històriques de totes les nostres parròquies estiguin registrades i que no s'oblidi la tasca de tants i tants sacerdots que ens han precedit.

Veureu que, per exemple, el senyor Victor Olivé ha investigat els nostres arxius, trobant sols dels dos segles que ens precedeixen més de sis mil sacerdots. Aquest llibre vol ser també un sincer homenatge a tots ells. Aquí es veu ben clar que *la lletra fixa la memòria*.

El present volum també recull unes breus notes històriques de totes les parròquies de l'antic bisbat de Barcelona. Notes extretes dels nostres estudis (Martí Bonet amb la col·laboració d'Anna Rich) impresos en el cèlebre *Diccionari d'història eclesiàstica de Catalunya*. També s'inclou unes introduccions així com alguns rectorologis, reportatges fotogràfics i notes extretes de Mn. Mas, Diplomataris elaborats per A. Fàbrega, J. Baucells de la Catedral de Barcelona i J. M. Martí Bonet del Diplomataris de Sant Oleguer, i de les primeres col·leccions arxivístiques del nostre Arxiu Diocesà.

Tot s'ha elaborat tenint present el gran axioma que ens mou a emprendre aquesta obra: "La memòria es fixa a través de la lletra".

Els arxius eclesiàstics de Barcelona

"En els arxius de la ciutat de Barcelona no hi ha cap *Speculum* o resum dels documents referents als beneficis i als títols eclesiàstics perpetus; sí però que hi ha dos llibres intitolats *Lurium Patronatum* en els quals s'acosten en primer lloc: beneficis fundats abans de l'any 1500 i en el segon, d'aquest any fins el 1580. Hi ha fundacions, anotacions de les sèries de col·lacions però també hi ha confusió, per tant per treure aquesta confusió i ambigüïtats hem escrit aquest llibre", afirmava l'arxiver Dr. Campillo. I continuava: "ens hem fixat en els fundadors dels beneficis, en les dotacions i hem agrupat tots els beneficis segons les diverses esglésies i dintre d'elles en els respectius altars; sempre, però, indicant si és una capellania o un benefici estricte o un *personatus*, distingint sempre l'obtentor i el que concedeix i el paper del bisbe i de la cúria. Això ha estat necessari degut la multitud de títols de beneficis, capellanies i *personatus* que hi ha en la nostra diòcesi de Barcelona".

"És molt important, continua l'arxiver Dr. Campillo, la visita del Patriarca Çapera, Francesc Climent, de l'any 1421: En aquesta es referirà a tots els títols de beneficis que hi havia a les esglésies; en canvi en altres visites hom fitxa l'inventari de tots els béns mobles i àdhuc immobles". Són dos tipus de visites,

però; els dos són molt interessants en el moment de confeccionar una síntesis com ho fa el Dr. Campillo en el manuscrit *Speculum* i nosaltres continuem tenint sempre present els altars i les capelles i els possibles Diplomataris i cartularis. Intenten fer un “Novum Speculum” de les tres diòcesis: Terrassa, Sant Feliu del Llobregat i Barcelona.

¿Què conté aquest *Speculum*?

Aquest *Speculum* del Campillo mira, en primer lloc, les dignitats, els canonicats, els oficis – que poden ser perpetus-, els beneficis, les capellanies i els *personatus perpetuus*. També tracta dels oficis que s’han suprimit o unit amb altres, amb un ampli treball d’informació. També cal indicar el lloc on es troba. Quan es suprimeix un títol és indicat amb el signe †. L’ *Speculum* del Dr. Campillo té, més aviat, la fidelitat administrativa i econòmica que la pura arxivística. S’intenta indicar totes les col·lacions, però aquest intent, pot arribar a ser quasi impossible i el Dr. Campillo deixa espais en blanc en el seu manuscrit, per si després es poguessin completar informacions.

També es donen moltes informacions sobre les permutacions de beneficis i intervencions de les autoritats papals, metropolitanes i inclús civils, abusives aquestes últimes freqüentment.

Josep M. Martí Bonet

24 de setembre de 2011, festivitat de la Mare de Déu de la Mercè patrona de la província eclesiàstica de Barcelona.

2

HISTÒRIA DE L'ANTIGA DIÒCESI DE BARCELONA

Ens plau recordar l'estudi que férem en la nostra col·laboració al *Diccionari d'història eclesiàstica de Catalunya* (Barcelona, 1998), vol. I, pàg. 199-207. En som autors J. M. Martí Bonet i Anna Rich Abad. Cal observar que aquest article fou escrit l'any 1998, per tant, abans del desmembrament de l'antiga diòcesi de Barcelona.

Barcelona, arquebisbat de: Circumscripció eclesiàstica que té la seu episcopal a la ciutat de Barcelona. Existent com a bisbat almenys des del segle IV, fou erigit en arquebisbat pel papa Pau VI el 1964, segons consta en la butlla *Laeto animo*, sense bisbats sufraganis i directament subjecte a la Seu Apostòlica. Manté, però, una estreta unió amb els altres bisbats catalans que formen la província eclesiàstica Tarraconense.

Història

El cristianisme arrelà aviat en aquest territori, coincidint amb el procés de romanització. Hi ha indicis de vida cristiana des del segle III. Hom pot constatar la presència evangelitzadora de Sant Cugat, que fou màrtir durant la persecució de Dioclecià (304), i de la tradició local forneixen notícies d'altres màrtirs, com Santa Eulàlia. Sant Medir, el bisbe Sant Sever, Santes Juliana i Semproniana que són històricament més dubtosos. El primer bisbe de l'antiga Bàrcino conegut documentalment es Pretextat, que assistí al concili de Sàrdica l'any 343. Uns anys més tard ocupava aquesta seu el cèlebre Pacià (360-390), il·lustre escriptor i sant pare de l'església. A les acaballes del segle IV en fou bisbe Lampi (393-400), que conferí l'ordenació sacerdotal a Paulí de Nola. Pertany a aquesta època la basílica dedicada a la Santa Creu, amb baptisteri

exempt, localitzada arqueològicament en el subsòl de la catedral actual. A partir del segle V s'obrí una època confusa, en general, i en particular per a l'església catòlica hispànica, a causa de la irrupció dels gots i dels visigots, els quals portaren l'heretgia arriana. Fins al 589 sembla que hagueren de coexistir dues autoritats episcopals dins la mateixa ciutat de Barcelona: la del bisbe catòlic i la de l'arrià. Durant el domini visigòtic Barcelona era una de les catorze diòcesis de la província eclesiàstica de la Tarraconense i s'hi celebraren dos concilis generals de tot Hispània els anys 540 i 599. El 450 es creà el d'Ègara (Terrassa), desmembrat del territori de Barcelona, que comprenia la zona prelitoral que anava de Pontons al Montseny i que subsistí fins a la invasió dels àrabs.

Els efectes de la invasió sarraïna a la Tarraconense són encara en bona part desconeguts. En termes generals, consta que pactaren diverses condicions que permetien la continuació del culte cristià, com l'impost que havia de pagar la majoria de la població que no es convertí a l'islam. Malgrat tot, una bona part de la població, entre la qual alguns dels dirigents eclesiàstics, com el bisbe de Barcelona Laülf i el d'Ègara (de qui es desconeix el nom), fugiren cap a llocs més segurs, com els Pirineus o el Montseny. Però els habitants de Girona, Barcelona i Terrassa (Ègara), tot i mancats de bisbes, estaven organitzats de tal manera i amb prou llibertat per poder oferir llurs ciutats al rei Carlemany quan aquest inicià la campanya de conquesta al sud dels Pirineus.

Els carolingis mai no veieren amb bons ulls l'antic estament episcopal visigot, que en cap cas no fou retornat a llurs antigues seus; al contrari, imposaren a l'episcopat clergues totalment fidels a l'imperi, oriünds no d'Hispània, sinó del regne dels francs. Així, a Barcelona, el primer bisbe després de quasi cent cinquanta anys de silenci és un tal Joan (850), i poc després Ataülf (857-861); el tercer, Frodoí (861-890), va ser enviat per Carles el Calb a Barcelona per extirpar les restes de les estructures romano-visigòtiques. El territori del bisbat d'Ègara quedà integrat novament dins el de Barcelona al segle X. Sota els carolingis el bisbat de Barcelona fou sotmès a l'arquebisbat de Narbona, ja que Tarragona restava en mans sarraïnes. La subjecció era vista de mal ull pels bisbes del segle X, posteriors a Frodoí, i per això nasqueren diversos intents per restaurar l'antiga província Tarraconense, que sempre xocaren amb l'oposició de Roma, de la seu de Narbona i dels reis carolingis. Durant el període entre els segles IX i X, les ràtzies sarraïnes foren funestes per a l'església barcelonina. Cal destacar-ne la del 852 i especialment la d' Al-Mansur (985), que provocà un retrocés lamentable en els progressos territorials del bisbat, ultra la devastació de temples, arxius i biblioteques. Encara avui es pot constatar el flagell d'aquell cabdill en zones arqueològiques i en els documents dels nostres arxius. Com el pergamí del 987 de l'Arxiu diocesà de Barcelona, testament sacramental de Muç, fill de Fruità, on s'explica que el 6 de juliol de

985 Barcelona fou saquejada i incendiada, els seus habitants morts o fets captius, entre els quals l'autor del testament. La catedral de Barcelona, que era encara l'antiga basílica d'època paleocristiana, va ser destruïda.

A partir del segle XI, l'església barcelonina, estructurada sota el poder carolingi, s'organitzà a l'ombra dels poders civils emergents. Els bisbes que van des de Teodoric fins a Folc (a. 904-1099) es caracteritzen per llur total submissió a la casa vescomtal barcelonina: els vescomtes disposaven de la mitra i consideraven el bisbat una propietat més, i per això actuaven com si fos objecte de venda o d'herència. També l'església de Barcelona amb les seves parròquies sofria les investitures laiques i àdhuc la simonia. Els bisbes, interessats en l'adquisició de territori per ampliar llur jurisdicció, destacaven més com a batalladors al costat del comte que no pas com a pastors. D'aquest període, cal destacar-ne dos fets singulars: la donació, per part de Mughid, de la jurisdicció episcopal de la zona de Dénia, Alacant i Mallorca al bisbe de Barcelona, Guislabert (a. 1050), i la construcció de la catedral romànica de Barcelona per Ramon Berenguer I i Almodis, consagrada per Guifred (1058), arquebisbe de Narbona, assistit per l'esmentat Guislabert de Barcelona.

Al segle XII es portà a terme l'organització del bisbat de Barcelona en parròquies. Amb Sant Oleguer, que fou preposit de les canòniques de Barcelona i de Sant Adrià de Besòs, i Sant Ruf d' Avinyó, fundador de la col·legiata de Santa Maria de Terrassa abans de ser bisbe de Barcelona (1114-1137), s'inicià el període de l'aplicació de la Reforma gregoriana: ja no s'admetia la investidura laica. Oleguer és el bisbe més eminent de l'edat mitjana, amb una gran influència sobre tota l'església llatina. Participà a molts concilis europeus i fou conseller de Ramon Berenguer III en la seva política ultrapirinenca, iniciada amb el casament del comte amb Dolça de Provença. Amb ell es completà la desitjada recuperació de la seu metropolitana de Tarragona, de la qual Barcelona depenia nominalment des del 1091, i de la qual Oleguer fou nomenat arquebisbe (1118), bé que no deixà mai la mitra de Barcelona. Dins aquest mateix període, entre els segles XI i XII, adquiriren gran importància els monestirs de Sant Cugat del Vallès i de Santes Creus, que assoliren llur màxim esplendor, tot beneficiant la diòcesi en els camps religiós i culturals. Al segle XIII Sant Cugat tenia el patronatge sobre 64 parròquies barcelonines.

Durant el segle XIII s'inicià la presència i la influència dels ordes mendicants, que arrelaren en diverses poblacions com Barcelona, Mataró, Vilafranca del Penedès i d'altres. A l'entrada dels franciscans i dominicans a la diòcesi, s'hi afegí la fundació, el 1218, de l'orde mercedari per Sant Pere Nolasc, amb ajut del bisbe Berenguer de Palou (1212-1241) i del rei Jaume I. La col·laboració d'aquest bisbe en la conquesta de l'illa de Mallorca (1229) valgué a la mitra de Barcelona d'obtenir el domini feudal sobre àmplies zones de Mallorca, com

Andratx i altres indrets, que conservà fins al segle XIX, com ho demostra la unió de documents conservats a l'Arxiu Diocesà de Barcelona. El 1233, Jaume I cedí a les fortes pressions del papa i implantà, amb l'ajut de Sant Ramon de Penyaforç, la inquisició pontifícia a Barcelona per combatre els càtars.

Dins la història de la diòcesi de Barcelona és destacable el pontificat de Ponç de Gualba (1303-1334) a qui es deu la continuació de la construcció de la catedral gòtica de Barcelona, iniciada el 1298 pel bisbe benedictí Bernat de Pelegrí i pel rei Jaume II i sobretot per l'organització burocràtica de la diòcesi, amb la imposició de la redacció de registres documentals de les diverses activitats portades a terme per la cúria episcopal: visites pastorals, gràcies (Gratiarum), comuns (Communium) i d'altres. Alguns dels volums que s'iniciaren durant el seu pontificat, conservats encara a l'Arxiu Diocesà de Barcelona, són els més antics d'Europa en llur categoria i s'hi observa la influència del papat, resident a Avinyó, Joan XXII (1316-1334), i de la seva cúria, reflectida en la intricada i fèrria legislació sobre els beneficis, tan nombrosos a la diòcesi de Barcelona.

El Cisma d'Occident influí també en la vida de la diòcesi. Els bisbes de Barcelona (Andreu Bertran i Francesc Climent Sapera) tributaren durant molt de temps obediència als papes d'Avinyó. En correspondència, Benet XIII (Pere de Luna), en el seu pas cap a Peníscola, concedí molts privilegis a la catedral de Barcelona i al seu capítol. Finalment, però, Francesc Climent canvià la seva obediència en favor del papa Martí V; que li concedí el títol de patriarca. A aquest bisbe es deu un gran impuls en l'obra de la catedral de Barcelona.

Amb el bisbe Joan Soler (1446-1463) s'inicià la influència dels papes valencians de la casa Borja, Calixte III i Alexandre VI, i també el mal costum dels bisbes de residir poc a la seu episcopal. Soler fou un dels més eminents teòlegs de Nicolau V i de Calixte III. En morir, la diòcesi romangué en un estat confús durant deu anys, a causa de la guerra contra el rei Joan II i la manca d'entesa amb el papa. El seu successor, Joan Ximenis, mai no pogué prendre possessió del càrrec, a causa de l'oposició dels canonges, que havien elegit Miquel de Torrelles, i va ser sepultat al monestir de Poblet (27-VII-1472). La influència dels Borja es feu sentir de nou amb el nomenament d'un dels seus parents, Roderic de Borja, nebot del papa Calixte III i oncle del futur papa Alexandre VI (a. 1467-1472), però estigué absent de la diòcesi i residí habitualment a Roma; la cura de la diòcesi fou encarregada al capítol, concretament als vicaris capitulars Sors i Traveret, i els canonges assoliren gran poder i prestigi. Durant el pontificat de Gonzalo Fernández De Heredia (1478-1490) fou introduïda a la diòcesi la Inquisició Espanyola (1483). La influència dels Borja es tornà a sentir arran del nomenament d'un cosí del qui seria papa Alexandre VI: Pere Garcia (1490-1505), cèlebre a la cort pontifícia.

per les seves disputes contra les tesis neoplatòniques de Pico della Mirandola. Un cop a Barcelona, intentà reformar la diòcesi, però tingué greus dificultats a causa d'un sector d'oposició aferrissada, i consta que el 26 de juny de 1500 un centenar de persones envaí el palau episcopal i el bisbe es veié obligat a demanar l'ajut dels soldats.

La política absentista de molts dels bisbes barcelonins del segle XV, que gairebé sempre residiren a les corts pontifícies o reials (Gonzalo Fernández de Heredia, Pere Garcia), provocà l'augment del poder i del prestigi del capítol catedralici que s'encarregava de fet del govern de la diòcesi. A la mort de Pere Garcia (1505), els canonges s'oposaren a la designació del nou bisbe, Enric de Cardona, feta pel papa, i proposaren llur propi candidat, l'ardiaca Lluís Desplà. El 1521 figurà com a electe el canceller Joan de Cardona enfront del nou bisbe efectiu, el cardenal Guillem Ramon de Vic. En morir aquest s'obri un nou conflicte entre l'emperador Carles, qui havia designat Lluís de Cardona, i el papa, partidari del cardenal Silvio Passarino. La diòcesi va ser, però, regida de fet per l'arquebisbe de Salònica, Joan Miralles, el qual fou ratificat en aquesta seu pel papa en morir Passarino el 1529.

No fou fins a l'elecció del bisbe Jaume Caçador (1546-1561) que el problema de l'absentisme dels bisbes de la diòcesi barcelonina desaparegué. Amb aquest prelat s'inicià la reforma diocesana d'acord amb l'esperit del concili de Trento, en el qual representaren un important paper els ordes religiosos reformats (caputxins, carmelites descalços...). En aquest període hi destacà la presència dels jesuïtes del Col·legi de Betlem. El 1598 el bisbe Dimas Lelris inaugurà el seminari tridentí a l'antic Convent de Montalegre.

Durant el segle XVII, els bisbes de Barcelona estigueren associats a càrrecs de política civil, sovint per influència dels monarques. Dos bisbes de Barcelona van ser lloctinents de Catalunya: Joan Sentís, (1622-1626) i García Gil Manrique (1640). Aquest fou el primer d'una sèrie de bisbes castellans que governaren la diòcesi entre el 1633 i el 1691, només interrompuda pel nomenament de Ramon de Sentmenat (1655-1663). A partir del 1643, l'oposició entre les autoritats franceses i la clerecia catalana s'aguditzà i el vicari general, Galceran de Sentmenat, va ser expulsat, juntament amb altres clergues barcelonins. En acabar la Guerra de Successió, el bisbe Benet de Sala hagué d'abandonar Barcelona i morí a l'exili, a la cort de l'arxiduc Carles. El 1715 tres-cents eclesiàstics van ser expulsats per llur actitud contrària a Felip V. S'obrí aleshores un període de regalisme que comportà un important retrocés de la llibertat pastoral de la diòcesi. Una de les evidències més paleses de la situació fou l'expulsió dels jesuïtes d'Espanya el 1761. D'altra banda, fins al 1850, només tres dels bisbes de Barcelona van ser de parla catalana: Pau de Sitjar, Ascensi Sales i Josep Climent, fet que incidí en gran manera en la marxa cultural de l'església barcelonina.

Josep Climent (1766-1775) ordenà el trasllat del Seminari Tridentí a l'antic Col·legi de Betlem, que romania desocupat des de l'expulsió dels jesuïtes. La institució rebé aleshores el nom de Col·legi episcopal de Nostra Senyora de Montalegre i aviat esdevingué el principal centre d'ensenyament superior de la ciutat de Barcelona. També creà la Biblioteca Episcopal (1772), a partir del fons del seminari i a la qual s'integrà el fons del Col·legi de Betlem, fundà escoles primàries gratuïtes i acceptà el català com a llengua pastoral. L'arbitrarietat en el nomenament de responsables diocesans fou constant durant tot el segle XVIII. Foren suspesos els sínodes diocesans i hom exercí, des del govern, un control absolut sobre les activitats episcopals, tot controlant el nomenament dels vicaris episcopals i reduint al màxim la jurisdicció episcopal i llur prestigi. Tal era la situació a l'entrada de les tropes napoleòniques a Espanya.

La invasió napoleònica comportà per a la diòcesi una campanya de persecució contra l'Església. Des del 1808 fins al 1814 la seu de Barcelona restà sense bisbe. Molts convents foren tancats i se suprimiren els ordes religiosos, i foren nombrosos els assassinats de religiosos i de sacerdots. La persecució comportà, a més, la pèrdua d'una part molt important del patrimoni cultural de l'església diocesana, amb la crema d'esglésies, arxius parroquials i obres d'art. L'afecció de l'Església a la causa carlina durant el període posterior comprometé la seva acció pastoral, bé que durant el Trienni Liberal s'alimentà una tendència de caire liberal entre el clergat barceloní. La reacció absolutista del 1823 perseguí durament el clergat liberal a través del governador de la mitra, Pere Josep Avellà. El 1835, el decret de desamortització dels béns dels ordes religiosos provocà l'exclaustració de nombrosos convents i monestirs, seguida de la crema de molts d'ells. Posteriorment, el bisbe Pedro Martínez de Santmartín establí una nova divisió parroquial de la ciutat de Barcelona, en virtut de la qual moltes de les antigues esglésies monacals i conventuals foren reconvertides en parròquies. La diòcesi conegué noves reestructuracions els anys 1867, 1924, 1931 i 1948. El conflicte entre liberals i absolutistes perdurà encara sota el pontificat de Josep Domènec Costa i Borràs (1848-1857), que s'oposà als liberals i fou exiliat. Entre el 1878 i el 1908, la tendència integrista dels bisbes barcelonins experimentà un cert retrocés, especialment en els governs d'Urquinaona, Català, Morgades i Casañas. Tanmateix hom no aconseguí aturar el nou brot anticlerical que es manifestà en la crema de convents el juliol de 1909, succés conegut com la Setmana Tràgica.

Un nombrós sector de l'Església catalana continuà treballant en favor de la renovació pastoral i cultural de la institució. Es promogueren el I Congrés litúrgic de Montserrat (1915). L'expansió de l'obra del Foment de Pietat Catalana i l'inici de les versions bíbliques modernes al català. L'Església s'oposà a la imposició del castellà en la predicació i la catequesi que pretenia portar a terme la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930), fet que causà

conflictes i persecució d'alguns dels membres més avançats del clergat. L'obertura pastoral de pensament es veié frenada durant el pontificat del bisbe Irurita, nomenat durant la dictadura. L'esclat de la guerra civil de 1936-39 interrompé la vida diocesana. La majoria de les esglésies i convents foren cremats i saquejats i les víctimes foren nombroses, especialment els dos primers mesos de la guerra: el mateix bisbe Irurita, 277 sacerdots, 537 religiosos i 46 religioses de la diòcesi, a més de nombrosos seglars relacionats amb l'Església. Aquesta, reduïda a la clandestinitat, fou dirigida per l'oratorià J.M. Torrent, que havia estat nomenat vicari general pel bisbe Irurita un cop esclatada la revolta. A partir del 1937 s'obrí un període de més tolerància i fins i tot alguns membres del govern republicà veieren amb bons ulls el restabliment del culte públic. La fi de la guerra comportà un procés de reconversió política i cultural de l'Església, afectà en les altes jerarquies al nou règim. L'organització clandestina de l'Església que en part havia funcionat durant la guerra va ser substituïda per una nova jerarquia, imposada pel govern franquista, que des del 1941 assolí el dret de presentació de bisbes. Gregorio Modrego Casaus, arquebisbe de Barcelona, fou promotor d'una important reforma en l'ordenació parroquial de Barcelona (1948), basada en la recuperació i restauració de les antigues esglésies i en l'erecció de més de trenta noves parròquies, necessàries per acollir el creixement de població que experimentava la ciutat. També fou un dels principals artífexs del XXXV Congrés Eucarístic Internacional, celebrat a Barcelona el 1952. Durant la dècada del 1960, la diòcesi conegué una nova tendència més favorable als valors autòctons, acollida principalment per l'abadia de Montserrat, i que cristal·litzà en els moviments avançats d'Acció Catòlica (JOC, JAC, GOAC) i en la Delegació Catalana de l'Escoltisme. Amb l'elevació al bisbat de l'arquebisbe Marcelo González Martín es produïren discussions polítiques; tanmateix la seva actuació vers l'estructura eclesial representà una bona embranzida en la creació d'institucions com ara la facultat de Teologia de Barcelona. Conflictes anteriors se suavitzaren amb el nomenament de quatre bisbes auxiliars catalans (Josep Campmany, Ramon Daumal, Josep Maria Guix i Ramon Torrella). La celebració del concili Vaticà II donà un aire de renovació a l'Església catalana i impulsà la diòcesi barcelonina vers noves directrius. Alhora l'afebliment del règim franquista i la seva fi obriren noves perspectives a l'Església. El nomenament de l'arquebisbe Narcís Jubany (1973-1990) fou bon inici per a l'obertura de l'Església barcelonina a la cultura catalana sense les contradiccions polítiques dels períodes anteriors. L'arquebisbe de Barcelona, cardenal Ricard Maria Carles, anteriorment bisbe de Tortosa, prengué possessió el 1990. Durant el seu pontificat es celebrà, conjuntament amb les altres diòcesis catalanes, el Concili Provincial Tarraconense, que va tenir un notable ressò en l'àmbit eclesial. El 2004 fou nomenat arquebisbe en Lluís

Martinez Sistach que fou creat cardenal el 2008 i aconseguí la consagració de la Sagrada Família pel papa Benet XVI l'any 2011.

Sínodes

El primer del qual hi ha documentació fidedigna és del 1241, a la mort del bisbe Palou, i que va ser presidit per l'arquebisbe de Tarragona Pere d'Albalat. En el decurs del segle XIII hom celebrà sínodes els anys 1242, 1243, 1244, 1255, 1257, 1280, 1289 i 1290. Ponç de Gualba convocà sis sínodes diocesans els anys 1305, 1307, 1317, 1318, 1319 i 1323. Després, se celebraren els dels anys 1339, 1345 i 1354 i restà novament interrompuda l'activitat sinodal durant el període crític del segle XV i primera meitat del XVI, segles marcats pel Cisma d'Occident. Seguint les disposicions del concili de Trento, se celebraren regularment els anys 1567, 1569, 1570, 1572, 1574, 1575, 1584, 1586, 1592, 1596, 1597, 1600 (any en què foren publicades les primeres constitucions sinodals, sota el pontificat d'Ildefons Coloma), 1604, 1613, 1615, 1617, 1619, 1621, 1623, 1625, 1629, 1630, 1631, 1632, 1634, 1635, 1636 i 1638. Els sínodes s'interromperen novament durant el període 1640-1661, i els bisbes tendiren a celebrar un sol sínode per pontificat, els quals es portaren a terme els anys 1669, 1671, 1677, 1680, 1683, 1693, 1699, 1715, 1721, 1725, 1735, 1739, 1751 i 1755. Després d'un segle d'interrupció el bisbe Josep Català en reprengué la convocatòria el 1890. El darrer sínode reconegut fou convocat pel bisbe Reig el 1918, tot i que el 1929 el bisbe Josep Miralles en celebrà un altre, la promulgació del qual no arribà a ésser autoritzada.

Concilis

La forta presència de la diòcesi de Tarragona revela que els concilis de Barcelona comparativament foren pocs. Tanmateix hi ha constància del concili del 540, amb l'assistència dels bisbes de Barcelona, Empúries, Lleida, Girona, Saragossa i Tortosa. Un altre tingué lloc el 599, amb presència d'onze bisbes. El 515 el concili es reuní a Ègara que aleshores era seu episcopal. El 906 la seu de Barcelona acollí un concili de bisbes de la província Narbonense, en el qual el bisbe Idalguer aconseguí l'exempció del pagament de la taxa fiscal a què els bisbats eren obligats amb la metròpoli de Narbona com a signe de dependència. Durant el segle XIV se celebraren dos concilis a Barcelona: en el primer (1339) hom acordà l'ajut econòmic del clergat per a la campanya bèl·lica contra Granada, i en el segon (1387) els bisbes aragonesos i catalans decidiren prestar obediència al papa (o antipapa) Climent VII durant el Cisma d'Occident. El problema del cisma fou novament debatut en concili barceloní el 1416. Durant els anys 1517, 1555, 1556 i 1593 se celebraren nous concilis. El 1637, un nou concili a la catedral de Barcelona acordà que la predicació a la diòcesi

s'havia de fer ordinàriament en català. Durant la Guerra de successió, el bisbe de Solsona, Dorda, convocà un concili en el seu domicili barceloní. Darrerament, Barcelona ha acollit diverses sessions i activitats del Concili Provincial Tarraconense, celebrat el 1995.

Sants diocesans

La patrona del arquebisbat és la Mare de Déu de la Mercè, la festivitat de la qual se celebra el 24 de setembre, i que figura en el calendari universal, com Sant Ramon de Penyafort (23 de febrer) i Sant Pere Nolasc (28 de gener).

Santa Eulàlia (12 de febrer) és la patrona de la ciutat de Barcelona i una de les titulars de la catedral, juntament amb la Santa Creu. El patró secundari és Sant Sever (6 de novembre). Altres Sants propis de la diòcesi són Cugat (27 de juliol), Pacià (9 de març), Oleguer (6 de març), Maria de Cervelló (19 de setembre), Joaquina de Vedruna (23 de maig), Madrona (16 de març), Sant Josep d'Oriol (23 d'abril). A més, cal tenir en compte la veneració als patrons de Catalunya a la diòcesi: la Mare de Deu de Montserrat (27 d'abril) i Sant Jordi (23 d'abril). També es festegen les diades de Sant Manyanet, beat Tarrés, Tou, Samsó...

Institucions

L'arxidiòcesi de Barcelona s'estructura actualment en diversos organismes, delegacions i secretaries segons les funcions. A més a més de la cúria de govern i la de justícia, existeixen diversos òrgans, com el Consell Presbiteral, el Col·legi de Consultors i el Consell Pastoral Diocesà. Les delegacions i secretaries són: Acció social, dins la qual s'inclouen Càritas Diocesana, l'Apostolat del Mar que té diversos sectors, l'organisme benèfic assistencial, marginats, pastoral penitenciària i OBINSO, Apostolat seglar del qual depèn la delegació diocesana per a la família, la pastoral de joventut, la pastoral obrera, la pastoral universitària, pobles i comarques. Existeixen també delegacions de catequesi, economia, ecumenisme, ensenyament, escoles diocesanes, escoles parroquials, missions, mitjans de comunicació, la pastoral de la salut, la pastoral sacramental i litúrgica, la pastoral vocacional, patrimoni cultural, vida consagrada i d'altres organismes.

Centres d'estudi

La diòcesi té centres de formació per a preveres i laics, bàsicament el Seminari conciliar de Barcelona i el Seminari Menor diocesà de la Mare de Déu de Montalegre. A més, integra estudis universitaris a la facultat eclesiàstica de

Catalunya i a la facultat de Teologia de Catalunya. La Fundació Blanquerna Universitat Ramon Llull compta amb diversos ensenyaments, com l'Escola Universitària de Treball Social. D'altres organismes diocesans es troben representats a les Escoles Universitàries de Mestres, Centre de Pastoral Litúrgica, Centre d'Estudis Pastorals de les diòcesis catalanes, Secretariat de l'Escola Cristiana de Catalunya, Institut Catòlic d'Estudis Socials, Obra Benèfic-social del Nen Déu (formació de professionals de la Santitat i escola de recuperació professional d'adults), Fundació Pere Tarrés (moviments de centres d'esplai cristians), etc.

Arxius i biblioteques

Dins la diòcesi destaquen l'Arxiu Diocesà i l'Arxiu Capitular o de la catedral. El primer és format bàsicament per la documentació de la cúria diocesana a partir del segle XIV, però conserva, a més, documentació molt important en pergamins, d'època anterior, majorment pertanyent a la secció de Mensa Episcopal, la més antiga de les seves sèries, entre les quals es troben també les de *Communium*, *Gratiarum*, *Collationum*, visites pastorals, a més d'alguns fons monacals. L'Arxiu de la catedral conserva un important fons de pergamins des del segle IX, i sèries referents a la vida del capítol i a afers i propietats de la seu, com la de la Pia Almoina o notariais, entre d'altres. Alguns fons monacals es troben custodiats a l'Arxiu de la Corona d'Aragó i l'Arxiu Nacional de Madrid.

Les biblioteques eclesiàstiques barcelonines foren, fins fa molt poc, de les úniques més completes de la ciutat de Barcelona. La més antiga era la del capítol de la seu, que ja existia al segle XV i que actualment resta reduïda a una col·lecció de còdexs i incunables. Entre les biblioteques eclesiàstiques més importants de la diòcesi destaquen les del monestir de Montserrat, la Balmesiana, la del Seminari conciliar de Barcelona, la del Centre Borja de la Companyia de Jesús de Sant Cugat del Vallès, la dels pares caputxins de Sarrià, i d'altres. La biblioteca de la Universitat conserva llibres procedents dels convents que s'extingiren al segle passat.

Museu Diocesà

Ubicat a l'antic edifici de la Pia Almoina, recentment restaurat, fou fundat el 1916 al Seminari conciliar de Barcelona i, tot i que perdé part del seu fons durant la guerra civil de 1936-39, l'ha engruixit i organitzat eficaçment l'equip dirigit pel Dr. J. M. Martí Bonet i els conservadors Blanca Montobbio i Pere Jordi Figuerola. S'hi troben peces de gran significació històrica i artística, procedents de les parròquies de la diòcesi i es celebren exposicions d'àmplia

repercussió cultural com “Gaudí parla” (2009), “Gustave Courbet” (2010), “Goya” (2011)...

Geografia diocesana

Els termes de l'antic bisbat de Barcelona venien marcats des de la reconquesta, al nord per la línia que va des de Caldetes fins a Sant Marçal del Montseny; a l'interior, per la de Sant Marçal, passant pels cims de les crestes de Sant Llorenç del Munt i de Montserrat; al sud seguia la línia del riu Gaià, límit també de l'arxidiòcesi de Tarragona fins al 1953. El 1880, la muntanya de Montserrat, amb el monestir i les parròquies de Marganell i de Monistrol de Montserrat; passaren de la jurisdicció de Vic a la de Barcelona, actualment (any 2010) és de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat.

El 1953, com a conseqüència del concordat entre la Santa Seu i l'estat espanyol, amb efecte des del 1957, les parròquies de Sant Llorenç, Savall, Gallifa, Sant Feliu de Codines, Montmany, el Figueró, Vilanoveta del Camí i la Pobla de Claramunt s'integraren al bisbat de Vic; en virtut del mateix pacte, tot l'arxiprestat del Vendrell passà a Tarragona, la parròquia de Riells de Montseny a Girona i la d'Arenys de Mar, que era de la diòcesi gironina, s'integrà a Barcelona. Aquest darrer canvi fou retrocedit el 1975 durant el pontificat barceloní del cardenal Jubany, en què Arenys de Mar retornà a la diòcesi gironina.

Fins a mitjan segle XX, la diòcesi de Barcelona estava dividida en quatre zones geogràfiques: l'oficialitat i els deganats del Vallès, del Penedès i de Piera. Entre els anys 1968 i 1992 se subdividia en quaranta-dos arxiprestats que incloïen quatre-centes dinou parròquies i vint tinences amb quatre vicaries episcopals, regentades al principi per bisbes auxiliars i set vicaris episcopals —no territorials— amb respectius sectors funcionals i pastorals. El 1973 fou dividida en catorze zones pastorals i el 1992 l'arquebisbe Ricard Maria Carles dividí en quatre les demarcacions episcopals, regides per bisbes auxiliars: Barcelona ciutat i Barcelona sud, Barcelona nord i Maresme, Vallès i Baix Llobregat, Penedès, Garraf .

Situació anterior a la divisió (15 juny 2004)

Segons l'estadística del 1997, la diòcesi, composta de 455 parròquies, té 4.119.653 fidels catòlics, 782 sacerdots diocesans, 820 sacerdots religiosos, 5.401 religioses i 43 diaques permanents.

Ordes religioses

La implantació dels ordes religiosos dins la diòcesi de Barcelona fou de gran importància per a la difusió del cristianisme i per a la consolidació del territori del comtat durant els segles medievals. L'orde benedictí estigué representat a Barcelona per comunitats com la de Sant Pau del Camp (masculina) i la de Sant Pere de les Puel·les (femenina). En el territori del Vallès s'instal·laren el monestir de Sant Cugat a partir del segle IX, i a mitjan segle X es creà el monestir de Sant Llorenç del Munt com a filial de Sant Cugat. A partir del 1150 tingué lloc l'arribada a Catalunya de l'orde del Císter, moviment de reforma del monaquisme benedictí. Hom fundà aleshores la primera casa a Valldaura (Barcelona), que el 1169 s'instal·laria definitivament a Santes Creus, i la casa femenina de Santa Maria de Valldonzella, prop de la ciutat de Barcelona.

Amb el mateix esperit que impulsà la creació dels ordes militars, el 1218 nasqué a Barcelona l'orde de la Mercè, de la mà de Pere Nolasca, el rei Jaume I i el bisbe Berenguer de Palou. Aquest es concebé com a associació piadosa destinada a la redempció de captius, en la qual participaven cavallers i clergues. El 1235 els mercedaris reberen com a pròpia la regla de Sant Agustí i el 1318 es convertiren en mendicant, en ser preceptiva l'elecció del prior entre els clergues i retirar-se'n els cavallers. A partir del segle XIII també es fundaren a la diòcesi els ordes mendicants. Els franciscans tenien casa a Barcelona el 1225, els dominicans des del 1219, i la fundació del convent de Santa Caterina data del 1223. Les monges franciscanes arribaren el 1234, i el 1326 es fundà el convent de clarisses de Pedralbes, sota patrocini reial. Els carmelitans s'instal·laren a Barcelona el 1292, al carrer que porta el seu nom. Els agustins ho feren el 1309 prop de Santa Maria del Mar. La cartoixa, introduïda a Catalunya el 1162 (fundació de Scala Dei), tingué la primera casa de la diòcesi de Barcelona a l'indret de Vallparadís, a Terrassa, el 1344, tot i que es traslladà a Santa Maria de Montalegre (la Conreria) en el decurs del segle XV.

A partir del segle XVI s'instal·laren a la diòcesi molts altres ordes religiosos: els trinitaris calçats el 1539, els caputxins el 1574, els carmelites descalços el 1586. El 1546 ho van fer els jesuïtes, que fundaren el col·legi i actual parròquia de Betlem, i el 1690 ho feren els escolapis, que, com els anteriors, tingueren un important paper en la tasca educativa. Durant el segle XIX, la diòcesi acollí nombroses fundacions, especialment femenines, dedicades sobretot a l'educació, els malalts i l'assistència social.

Episcopologi

Bisbes poc documentats:

- *Sant Eteri* (deixeble de l'Apòstol Santiago, any 37)
- *Sant Teodosi* (al voltant de l'any 94)
- *Auel Víctor* (any 139)
- *Actius*
- *Teolicus*
- *Alexandre I*
- *Luci*
- *Totxa*
- *Deodat I*
- *Teodoric*
- *Deodat II*
- *Penegardo*
- *Pusio*
- *Alexandre II*
- *Albert*
- *Armengald*
- *Gandimar*
- *Guillem*
- *Sant Sever* (c. 290-304)

Bisbes ben documentats:

- *Pretextat* (citat l'any 343)
- *Sant Pacià* (379-392)
- *Lampi* (394-400)
- *Sigisari* (mencionat el 415)
- *Nundinari* (mort abans del 465)
- *Agrici* (516-517)
- *Nebridi* (540-a 546)
- *Patern* (mencionat el 546)
- *Ugne* (v 580-589 arrià; 589-599 catòlic)
- *Emila* (610-614)
- *Sever II* (620-633)
- *Oia* (636-638)

- *Quirze (v 640-666)*
- *Idali (683-689)*
- *Laülf (citat el 693)*
- *Joan (850)*
- *Adaülf (850-860)*
- *Frodoí (861-890)*
- *Teodoric (904-937)*
- *Guilarà (937-959)*
- *Pere (962-973)*
- *Vives (974-995)*
- *Aeci (995-1010)*
- *Deudat (1010-1029)*
- *Gaudal Domnuç (1029-1035)*
- *Guislabert (1035-1061)*
- *Berenguer (1062-1069)*
- *Umbert (1069-1086)*
- *Bertran (1086-1094)*
- *Folc II de Cardona (1096-1099)*
- *Berenguer Bernat (1100-1106)*
- *Ramon Guillem (1107-1114)*
- *Sant Oleguer (1116-1137)*
- *Arnau Ermengol (1138-1143)*
- *Guillem de Torroja (1144-1171)*
- *Bernat de Berga (1172-1188)*
- *Ramon de Castellvell (1189-1199)*
- *Berenguer de Palou I (1200-1206)*
- *Pere de Cirac (1207-1211)*
- *Berenguer de Palou II (1212-1241)*
- *Pere de Centelles (1241-1252)*
- *Arnau de Gurb (1252-1284)*
- *Guerau de Gualba (1285)*
- *Bernat Pelegrí (1288-1300)*
- *Ponç de Gualba (1303-1334)*
- *Ferrer d'Abella (1334-1344)*
- *Bernat Oliver (1345-1346)*

- *Miquel de Ricomà (1346-1361)*
- *Guillem de Torrelles (1361-1369)*
- *Berenguer d'Erill (1369-1370)*
- *Pere de Planella (1371-1385)*
- *Ramon d'Escales (1386-1389)*
- *Joan Ermengol (1389-1408)*
- *Francesc de Blanes (1408-1410)*
- *Francesc de Climent, dit Sopera (1410-1415), 1r període*
- *Andreu Bertran (1415-1419), 1r període.*
- *Francesc de Climent, dit Sopera (1419-1429), 2n període*
- *Andreu Bertran (1431-1433), 2n període*
- *Simó Salvador (1433-1445)*
- *Jaume Girard (1445-1456)*
- *Joan Soler (1458-1463)*
- *Joan Ximenis Cerdà (1464-1472)*
- *Roderic de Borja (1472-1478)*
- *Gonzalo Fernández de Heredia (1478-1490)*
- *Pere Garcia (1490-1505)*
- *Enric de Cardona i Enríquez (1505-1512)*
- *Martín García (1512-1521)*
- *Guillem Ramon de Vic (1521-1525), (coadjutor 1519-1521)*
- *Silvio Passarino (1525-1529)*
- *Lluís de Cardona i Enríquez (1529-1531)*
- *Joan de Cardona (1531-1546)*
- *Jaume Caçador (1546-1561)*
- *Guillem Caçador (1561-1570)*
- *Martín Martínez del Villar (1573-1575)*
- *Joan Dimas Lloris (1576-1598)*
- *Ildelfons Coloma (1599-1604)*
- *Rafael de Rovirola (1604-1609)*
- *Joan de Montcada (1610-1612)*
- *Lluís de Sanç i Còdol (1612-1620)*
- *Joan Sentís i Sunyer (1620-1632)*
- *Garcia Gil de Manrique y Maldonado (1633-1651)*
- *Ramon de Sentmenat i de Lanuça (1655-1663)*

- *Ildefonso de Sotomayor (1664-1682)*
- *Benito Ignacio de Salazar (1683-1691)*
- *Manuel de Alba (1693-1697)*
- *Benet de Sala i de Caramany (1698-1715)*
- *Diego de Astorga i Céspedes (1716-1720)*
- *Andrés de Orbe y Larreategui (1720-1725)*
- *Bernardo Ximénez de Cascante (1725-1730)*
- *Gaspar de Molina y Oviedo (1731-1734)*
- *Felipe de Aguado y Requejo (1734-1737)*
- *Francisco del Castil y Vintimilla (1738-1747)*
- *Francisco Díaz Santos del Bullón (1748-1750)*
- *Manuel López de Aguirre (1750-1754)*
- *Asensio Sales (1755-1766)*
- *Josep Climent i Avinent (1766-1775)*
- *Gabino de Valladares y Mejía (1775-1794)*
- *Eustaquio de Azara y Media (1794-1799)*
- *Pedro Díaz Valdés (1798-1807)*
- *Pabel de Sitjar y Ruata (1808-1831)*
- *Pedro Martínez de Sant Martín (1833-1849)*
- *Josep Domènec Costa i Borràs (1850-1857)*
- *Antoni Palau i Térmens (1857-1862)*
- *Pantaleó Montserrat i Navarro (1863-1870)*
- *Joaquim Lluch i Garriga (1874-1877)*
- *José M. Urquinaona y Bidot (1878-1883)*
- *Jaume Català i Albosa (1883-1899)*
- *Josep Morgades i Gili (1899-1901)*
- *Salvador Casañas i Pagès (1901-1908)*
- *Joan Laguarda i Fenollera (1909-1913)*
- *Enric Reig i Casanova (1914-1920)*
- *Ramon Guillamet i Coma (1920-1926)*
- *Josep Miralles i Sbert (1926-1930)*
- *Manuel Irurita Almandoz (1930-1936)*
- *[Miguel de los Santos Díaz Gómara (1939-1942), administrador apostólico]*
- *Gregorio Modrego Casaus (1942-1967)*
- *Marcelo González Martín (1967-1971)*

- Narcís Jubany i Arnau (1971-1990)
- Ricard Maria Carles i Gordó (1990-2004)
- Lluís Martínez i Sistach (2004-...)

Bibliografia

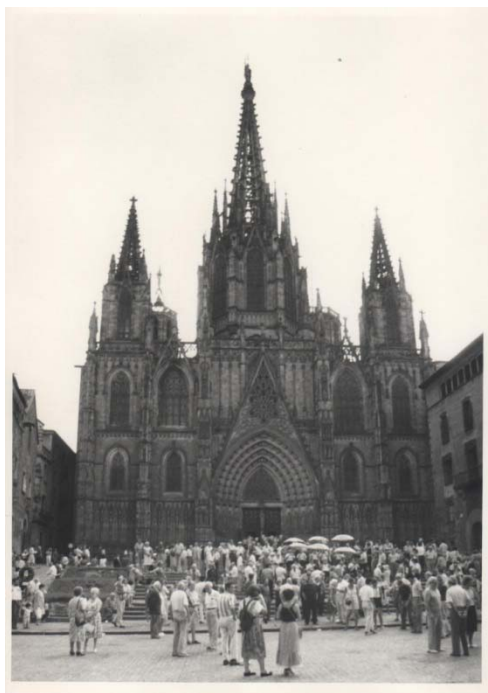
M. AYMERIC, *Nomina et acta episcoporum Barcinonensium* (Barcelona 1760); J. BADA, *Situació religiosa de Barcelona en el segle XVI* (Barcelona, 1970); ID., *La religiositat popular al bisbat de Barcelona, en la segona meitat del segle XVII: alguns indicadors*, dins: Actes del I Congrés d'Història de l'Església Catalana, II (Solsona 1993), 259-269; F. CARRERAS CANDI, *Geografia de Catalunya. La ciutat de Barcelona* (Barcelona 1913-1918); *Contribució a la història de l'Església catalana. Homenatge a mossèn Joan Bonet i Baltà* (Montserrat 1983); A. DURAN I SANTPERE (coord.), *Història de Barcelona* (Barcelona 1975), 483; E. DURAN-M. CAHNER, *La fi de l'Edat Mitjana i el Renaixement*, dins: A. DURAN I SANTPERE (coord.), *Historia de Barcelona* (Barcelona 1975), 483; I. FERNÁNDEZ ALONSO, *La cura pastoral en la España romano-visigoda*, (Roma, 1955); F. FITA, *El obispo Guislaberto y els "Usatges" de Barcelona*, dins: *AcMadrid*, 18; *España sagrada*, XXIX, 368-371; GEAB (1997); *Guia de la vida religiosa a Catalunya* (Barcelona, 1992); KEHR, *Papstorkunden in Spanien. Vorarbeiten zur Hispania Pontificia. I: Katalonien* (Berlín, 1926); L. J. McCRANACK, *Restoration and Reconquest in Medieval Cataelna: the Church and the Principality of Tarragona, 917-1177* (University of Virginia, 1974); A. MANENT-J. R. CARRERAS DE NADAL, *Le Vatican et la Catalogne* (París, 1971); A. MANENT-J. RAVENTÓS, *L'església clandestina a Catalunya durant la guerra civil (1936-1939)* (Barcelona, 1984); C. MARTÍ, *L'església de Barcelona (1850-1857)* (Barcelona, 1984); J.M. MARTÍ BONET-L. NIQUI I PUIGVERT, *Dietari de les visites pastorals del bisbe de Barcelona Ponç de Gualba, 1303-1330* (Barcelona, 1994); J.M. MARTÍ BONET, *El carisma redentor de la Mercè en la iglesia de Barcelona* (Barcelona, 1997); ID., *La catedral de Barcelona* (Barcelona, 1997); ID., *Las diócesis de Espanya: Barcelona, Terrassa i Sant Feliu de Llobregat Vol.2* (Madrid, 2008); ID., *La catedral de Barcelona, història i històries* (Barcelona, 2010) J.M. MARTÍ BONET-A. RICH ABAD, *Sant Oleguer, servidor de les esglésies de Barcelona i Tarragona* (Barcelona, 2002); J. MAS, *Notes històriques del bisbat de Barcelona* (Barcelona, 1906); J. MASSOT I MUNTANER; *Aproximació a la història religiosa de la Catalunya contemporània* (Montserrat, 1973); S. PUIG I PUIG, *Episcopologio de la sede Barcinonense* (Barcelona, 1929); J. SANABRE, *Martirologio de la Iglesia de la diócesis de Barcelona durante la persecución religiosa 1936-1939* (Barcelona, 1943); ID., *Barcelona*, dins: *DicHEEsp*, I, 188-193; *Viage literario*, XVII, XVIII, XIX.

3

LA CATEDRAL DE BARCELONA

A aquesta història i geografia eclesiàstiques de l'antiga diòcesi de Barcelona, cal afegir un petit resum també de la història de la catedral de Barcelona, tenint present l'estudi del Dr. Àngel Fàbrega, arxiver emèrit capitular.

La més antiga, coneguda com la seu paleocristiana, devia remuntar-se al segle IV i va durar fins a mitjan segle XI; la segona, anomenada romànica, fou començada el 1046 i consagrada el 18 de novembre de 1058; la tercera, coneguda com la gòtica, que és l'actual, fou iniciada el dia primer de maig de 1298 i es donà per acabada, llevat de la façana (inacabada) i del cimbori finalitzat, cent cinquanta anys mes tard, el 1448.

Conjectures sòlidament fonamentades permeten suposar que cap a mitjan segle IV Barcelona tenia ja basílica episcopal, la seu paleocristiana i el seu baptisteri annex. L'una i l'altre van ser bastits en el quarter sud est de la Barcino romana, que corresponia al sector de la ciutat ja dedicat a les antigues divinitats romanes. Els vestigis més antics que en tenim són dels segles VI i VII. La seu travessà tota la contesa arriana fins que Ugne, el vell bisbe de Barcelona, rebutjà l'heretgia afirmant la fe catòlica en el tercer concili de Toledo (a. 589). Dins la basílica, ja dedicada a la Santa Creu, s'hi reuní el II concili de

Barcelona (a. 599). D'aquesta basílica en queden diverses restes d'estil visigòtic.

Cap al 717 la seu hagué d'aguantar l'escomesa dels invasors sarraïns, però resistí. Serví com a mesquita fins que els francs alliberaren la ciutat (a. 801) i restabliren el culte cristià a tot Barcelona. El 877, en temps del bisbe Frodoí, sembla que la catedral ja havia estat restaurada, perquè en aquella data hi foren traslladades les relíquies de Santa Eulàlia després de ser trobades miraculosament a Santa Maria de les Arenes (Santa Maria del Mar). Tanmateix la seu encara va haver d'aguantar el setge, l'incendi i la destrucció d'Almansor com tota la ciutat i la seva rodalia (a. 985). Els bisbes dels segles IX i X van cercar tota mena d'ajuts per consolidar la catedral, arruinada per culpa de les ulteriors i successives invasions musulmanes que van haver de sofrir. Tanmateix la reconstrucció i l'afiançament de la canònica annexa, al començament del segle XI, aconsellaren l'aixecament d'una nova catedral, ja que la primitiva, a més de resultar petita i pobra, era inadequada per a la renaixença social i econòmica del país.

El 1046 el bisbe Guislabert, amb el suport dels comtes Ramon Berenguer el Vell i la seva esposa Almodis, i amb la generositat del poble fidel de Barcelona, començà les obres de la nova seu. La capçalera de la nova catedral s'aixecà a pocs metres de la seu vella i del seu baptisteri, i com aquesta, era orientada també cap a sol ixent. Sota el presbiteri es construí una cripta per col·locar-hi el sepulcre de Santa Eulàlia, cotitular de la Seu. Al cap de dotze anys, el 18 de novembre de 1058, la seu romànica fou consagrada pel metropolità de Narbona, l'arquebisbe Guifred, acompanyat d'una colla de bisbes, abats, clerecia i poble.

La transformació social i econòmica de Catalunya durant els segles immediats a les croades cap a Orient i a la reconquesta dels territoris de ponent a la península ibèrica i a les Illes, als segles XII i XIII, i la puixança continuada de la ciutat de Barcelona, aconsellaren bastir la tercera catedral, la seu gòtica, l'actual. La primera pedra fou col·locada el dia primer de maig de 1298, en temps del papa Bonifaci VIII, del rei de Catalunya-Aragó Jaume II el Just i del bisbe Bernat Pelegrí.

Durant els cent cinquanta anys que va durar la construcció (1298- 1448), es distingeixen tres etapes constructives. A la primera, durant els pontificats següents de Ponç de Gualba († 1334) i Ferrer d'Abella (†1344), es projectà tota la nova edificació que hom es disposava a aixecar sobre la catedral romànica i que s'expandiria a banda i banda. Hom començà a construir l'absis i la girola amb les capelles radials i hom continuà amb les portalades de Sant Lu i «del claustre», el presbiteri nou amb la cripta i el pseudocreuer fins a l'alçària de l'avantcor. Simultàniament, anaven enderrocant la part de la seu vella, ara ja envoltada per l'obra nova. La nova cripta, d'un sol tram, fou destinada a acollir

les relíquies de Santa Eulàlia dins un magnífic sarcòfag; que avui es atribuït al mestre Lupo di Francesco (1327), d'escola pisana. El nou trasllat de relíquies de Santa Eulàlia a la nova cripta de la seu tingué lloc el 19 de juliol de 1339.

En temps del bisbe Pere de Planella († 1385), les tres naus de la Seu foren perllongades en dues tramades més, des de l'avantcor fins al rerecor, i s'hi bastiren les corresponents capelles laterals. Mentrestant, com en el primer sector, foren enderrocades les parets i les pilastres de la seu vella.

Finalment, amb la munificència del bisbe Francesc Climent Sapera († 1430), l'obra de les tres naus continuà fins a la línia de la façana de la Seu, que el 1417 fou closa provisòriament amb una senzilla paret forana. Sapera volia que aquest sector fos coronat amb una cúpula, però en morir el mecenes quedà inacabat a l'alçada del tambor del que mes endavant seria el cimbori (a 85 metres d'altura). Les obres de la façana foren represes el 1887, l'any següent es van acabar les dues torres laterals, i la resta de la façana fou enllestida el 1890 gràcies al mecenatge de Manuel Girona. El 1906 hom emprengué l'obra de construir el cimbori, que fou inaugurat el 1913.

Les columnes múltiples i els contraforts de la catedral que formen les naus i les voltes, enllacen els elements constructius a l'altura de 21 metres (les naus laterals) i de 26 metres (la nau central), amb enormes claus de volta, tallades amb pedra, moltes vegades policromades; les sis claus millors i les més grans (d'1,70 m. de diàmetre) són les que clouen la volta central, des de l'altar major fins al rerecor.

Mentre anaven construint la nova catedral, aixecaven les quatre naus del claustre annex (1448), que substituï a l'anterior claustre romànic, i la imponent sala capitular (1405-1454), destinada més tard a capella de Sant Oleguer (a. 1676), bisbe de Barcelona, i del Santíssim Sagrament (a 1701) i del Sant Crist de Lepant (1932). El mateix cal dir dels dos campanars que s'aixequen a 55 metres d'altura mitjana (del segle XIV el del rellotge i del segle XVI el de les campanes).

En el subsòl d'aquesta zona, sota el cimbori, s'hi van descobrir les restes de la seu paleocristiana i del baptisteri.

El cor i el púlpit (les joies més preuades de la Seu) foren començats durant el pontificat del bisbe Ramon d'Escales (a. 1390); s'hi treballà a la darrera dècada del segle XIV, durant el segle XV gairebé tot el XVI. El conjunt és una obra de pedra (a l'exterior) i de fusta (a l'interior), tallada per grans artistes del renaixement barceloní: Jordi de Déu, Bartolomé Ordóñez i Diego de Silsé, els italians Simone de Bellalana i Vittorio de Cogono, Pere Ça Anglada i Maties Bonafè, els alemanys Michael Kelchner i Joan Friedrich, de Kassel, l'aragonès Pedro Villar i molts altres tallistes locals. El 1519 aplegà el dinovè capítol de l'orde del Toisó d'Or presidit pel jove Carles I, futur emperador, en el qual

prengueren part cinc reis i diversos prínceps i senyors de tota la Cristiandat d'aleshores, a la recerca de «la pau entre els prínceps cristians».

El presbiteri, alçat damunt la cripta de Santa Eulàlia, és presidit per un gran crucifix de bronze, rodejat d'àngels, obra i ofrena de l'escultor Frederic Marès (a. 1976), i representa l'Exaltació de la Santa Creu, titular de la catedral. Abans hi havia hagut, enmig del presbiteri, un retaule de fusta daurada (a. 1357-1377), probable exvot del rei Pere el Cerimoniós, aixecat sobre un gran sòcol barroc (a. 1596). Retaule i sòcol foren desmuntats curosament (a. 1970) arran de les disposicions litúrgiques del concili ecumènic Vaticà II (a. 1962), i això va permetre que fos rehabilitada la primitiva càtedra episcopal del segle XIV.

L'altar major és format per la mesa sostinguda per dos grans capitells de marbre, probablement obrats al segle VI, que provenen de la Seu paleocristiana.

L'orgue gran, aixecat sobre la portalada de Sant Iu, fou construït durant els anys 1439 a 1463. En el decurs dels segles s'hi han hagut de fer moltes restauracions, però mai no va assolir l'estat de perfecció d'avui. A la paret de davant de l'orgue, arran de la sagristia, en sengles sepultures, reposen les despulles mortals dels fundadors de la seu romànica (Ramon Berenguer I i Almodis).

A la trentena de capelles laterals que hi ha dins la Seu, hi foren instal·lats esplèndids retaules pintats o tallats i decorats, d'estil gòtic, renaixentista o barroc; en una s'hi veneren les restes de màrtir Sant Sever, bisbe de Barcelona, i en una altra les de Sant Ramon de Penyafort. El 1936, la Generalitat evità que la catedral fos cremada i el 1938, una bomba de l'aviació del general Franco travessà el sostre però no explotà.

El 1998 s'iniciaren les obres de reconstrucció de la façana i cimbori amb les restauracions de tots els retaules sota la direcció dels restauradors encapçalats pels dos canonges Dr. Guiteras (degà) i el Dr. Martí Bonet (arxiprest) i els arquitectes Fusas i Mercè Zazurca. Es finalitzà l'any 2011.

De l'església primitiva catedral i de les reedificacions

De la més antiga catedral sabem que roman al mateix lloc que la gòtica. L'any 717 els sarraïns envaeixen els nostres territoris. Però un segle després el país és recuperat per Carlemany i Lluís el Pietós. Cal anotar el privilegi de l'any 844, molt important per veure com el nostre país es reconstrueix. Cal esmentar els següents esdeveniments:

- Reconquesta de Lluís el Pietós de Barcelona.

- Diploma de Lluís el Tartamut amb Frodoí (possessions i creació de la Canònica). Invenció del cos de Santa Eulàlia.
- Cal també tenir molt present les ràtzies d'Almanson (986 i 993).
- Durant l'any 1046, Ramon Berenguer I el Vell, s'inicià la restauració de la catedral, i el 1058 fou consagrada pel bisbe de Narbona acompanyat pel de Barcelona, el de Girona, el de Vic i el d'Elna.

De les capelles o altars que hi havia a la catedral

Hi ha notícies de beneficis fundats en honor a la Mare de Déu o a Santa Eulàlia, ja en el 1213 i 1217. També hi ha esment, l'any 1173, del benefici de Sant Andreu i, l'any 1186, del de Sant Tomàs de Canterbury.

Els beneficis més antics són els següents:

- Any 1281, benefici dels Sants Innocents.
- Any 1209, benefici de santa Tecla i de sant Llorenç.
- Any 1275, benefici de santa Agnès.
- Any 1197, benefici de sant Dionís.
- Any 1177, benefici de santa Maria Magdalena.
- Any 1221, benefici de sant Vicenç.
- Any 1203, els sabaters demanen l'altar de sant Marc.
- Any 1216, benefici de sant Pau i santa Paula.
- Any 1298, benefici de santa Marta.
- Any 1208, benefici de santa Margarita.
- Any 1289, benefici de sant Pacià.
- Any 1299, beneficis de santa Caterina i sant Francesc.
- Any 1295, benefici de sant Blai
- Any 1300, benefici de sant Miquel i santa Cecília.

Molts altars estaven a dins de l'església i fora, com el claustre; així com hi havia una capella molt antiga anomenada de sant Nicolau.

El claustre de la catedral

En el claustre hi havia també el cementiri, les capelles de sant Marc, de sant Miquel i de sant Martí i de tots els sants (1288) i del sant Esperit (1229).

Hi ha en el segle XIV, el claustre nou al voltant de l'antic. El nou claustre, així com la nova església es començaren l'any 1299. Es tracta en el *Speculum* també del número i de l'ordre i de la invocació de tots els beneficis i totes les capellanies. El col·legi de sant Sever fou fundat el 1479 pel bisbe d'Heredia i el papa Sixte IV. Fou confirmat pel metropolità i el bisbe de Vic i Girona.

Dignitat i importància del bisbe de Barcelona

El Dr. Campillo creu erròniament que el fundador de la nostra església fou l'apòstol sant Jaume, i determina també erròniament que el primer bisbe fou sant Asteri, l'any 85. Això ho agafa del Dr. Corbella (d'un imprès de l'any 1673).

Arxidiaconat (ardiaconat) major

És la primera dignitat, després de l'episcopal. Ja en una butlla d'Alexandre III es concedeix o confirma la possessió de les *turres archidiaconales cum suis pertinentiis*. L'ardiaca major es col·locava en el seient primer del "cor de sant Pere" de la nostra catedral, o sigui el de la dreta. Així ho relata la crònica de la visita *ad limina apostolorum* del bisbe de Barcelona, Ildefons Coloma, l'any 1601. Aquest prelat es refereix a aquesta informació amb tot detall.

Aquesta dignitat té annexes les esglésies de sant Just i sant Pastor de Barcelona i de sant Baudili de sant Boi de Llobregat. A les dues esglésies esmentades, l'ardiaca major té un vicari perpetu. També el patronat de l'Arxidiaconat Major s'estén a Santa Coloma de Marata, a Sant Julià de Palou, a Sant Pere i Sant Pau del Prat de Llobregat i a Santa Eulàlia de Provençana.

Dignitat del Deganat

No es té document en el qual s'expliqui el seu origen, tanmateix ja en l'alta edat mitjana hi ha documents que narren que davant de la catedral hi ha la casa de l'Ardiaca i la del Degà. Actualment, la seva antiga ubicació es pot localitzar al mateix vestíbul de l'església catedral gòtica.

El degà seu al primer seient del cor de sant Joan, o sigui, a l'esquerra.

El degà canonge era patró de l'Església de Sant Cugat del Rec de Barcelona i de Sant Esteve de Cervelló.

Dignitat de Preceptor o de la Cantoria (Xantre)

Hi ha qui el vol identificar amb el càrrec de *Primicerius*, per tant seria molt antic. També se'n parla en una visita que feu el cardenal de Santa Sabina de Roma

l'any 1229. Seu a la dreta del cor (o sigui “de sant Pere”) al costat de l'ardiaca major.

És annexa l'església de Santa Eulàlia de Provençana (o d'Hospitalet) amb un vicari perpetu. És patró també de Santa Maria de Cornellà. Tenia una casa pròpia però que fou arrasada en fer-se la catedral gòtica. Aquesta casa fou venuda per trenta quatre mil sous que devien servir per comprar una nova casa. Però el papa Benet XIII (papa Luna) en una butlla de l'any 1409 va permetre que aquesta quantitat es destinés pel viatge que salvaria al mateix papa dels seus enemics.

Dignitat de la “Sacristia Major”

El mateix nom *sacrarium gestor* indica que aquesta dignitat és molt antiga. És la quarta dignitat després de la pontifical. L'esmentat document del cardenal Sabinense, de l'any 1229 ens indica que el *sagrità* ocupa el segon seient del “cor de sant Joan” o sigui del costat del Degà. Té una casa pròpia davant de la catedral. Tenia els fruits de quatre hebdomàris car havia de tenir cura de tot el *sacrat* de la catedral (o monaquia). Era patró de la monaquia de la catedral de la Mare de Déu del Pi de Barcelona i Sant Julià d'Alfou.

Dignitat *succentoriae*

Servia per sustentar el preceptor de la Seu. Era la cinquena dignitat i segons el cardenal de Santa Sabina (l'any 1229) el seu lloc era el seient tercer del “cor de sant Joan”, al costat del sagristà.

Ardiaconat del Mar

L'arxidiaconat del Mar això com el de *Penitencium* (Penedés) i el del *Vallense* (Vallès) foren creats per augmentar el “decor” de l'església catedral de Barcelona pel bisbe Ponç de Gualba i pel capítol de l'esmentada església. El capítol de canonges del 1324 indica que l'ardiaconat del Mar és creat per beneficiar a Santa Maria del Mar de Barcelona; el del Penedès per l'església de Santa Maria de Vilafranca; i el del Vallès l'església de la vila de Caldes de Montbui. Cada una d'aquestes esglésies tindran el vicari perpetu. El Patriarca Sopera va determinar amb més concreció els fruits que podia percebre l'ardiaca del Mar (any 1413). Tenia el seient que era el tercer del “cor de sant Pere”. Era patró de l'església de sant Martí de Provençals.

Ardiaconat del Penedès

Erigit el mes d'octubre del 1324 com s'ha dit en l'arxidiaconat del Mar. El primer vicari perpetu fou Gerau Furgell prevere que fou constituït per l'il·lustre Berenguer de Papiol, ardiaca del Penedès, l'ardiaca del Penedès, l'any 1328. Ambdós es repartien els "fruits" de l'ardiaconat.

El lloc d'aquesta dignitat és l'esquerra del cor, o sigui el "cor de sant Joan". L'any 1715 obligà l'ardiaconat, el tristament famós Ramon Molines contrari al cardenal Sala. Aquest moria a Roma. Molines, enemic del seu bisbe Sala, era també contrari a l'arxiduc Carles III.

Ardiaconat del Vallès

Erigit en el mes d'octubre del 1324 amb els altres dos ardiaconats (del Penedès i del Vallès). L'any 1342 es creà la vicaria perpètua del Vallès. Aquesta dignitat té assignada el seient cinquè del cor a l'esquerra, o sigui el del costat de l'ardiaca del Penedès.

Les dignitats règies

Climent VIII amb la butlla del mes de setembre de 1592 va erigir dos ardiaconats, un al Llobregat i l'altre a Badalona, i també una "Thesoreria". Per dotar les noves creacions va assignar tres de les cinc parts dels fruits, dels redits i dels ingressos de les *mensae* de les abadies de Sant Joan de les Abadesses i de l'Estany, que abans foren dels agustins regulars o canonges regulars. Aquests canonges foren suprimits i els bens recaigueren a la corona reial això com els nomenaments que li eren annexes. En la butlla esmentada enumera les abadies suprimides: Santa Maria de l'Estany, Sant Joan de les Abadesses (Vic), Santa Maria La Real (Elna), Santa Maria de Vilabertan (Girona), Santa Maria de Solsona, Sant Pere d'Àger, Sant Vicenç de Cardona (diòcesis d'Urgell), Priorat de Santa Maria de Manresa, Santa Anna, Santa Maria de Terrassa, Santa Maria de Bisulduno (Badalona), de Villà i de Lledó (Girona), i tots els abats, priors, preposits i canonges que passaren a ser "seculars".

Ardiaconat de Llobregat (o de *Rubricato*)

Fou erigit per la butlla del Papa Climent VIII amb l'ardiaconat de Badalona i la "Thesoreria". Vegi's l'apartat anterior.

Ardiaconat de Badalona

Fou erigit, com hem dit anteriorment, pel Papa Climent VIII. Els registres de col·lacions ens diuen que Jaume de Cortada i Bru rebé aquest ardiaconat, ja que l'anterior era Pere Copons i Copons que fou promogut bisbe de Girona el 1726. Cortada fou promogut bisbe de Zamora el 1753. Ocupà la vacant i fou promogut pel rei Ferran VI el 1753 el canonge Marià Huerta el 1760.

Thesauraria (Tresoreria)

Creat, com els anteriors càrrecs, pel Papa Climent VIII.

Del número i antiguitat dels canonicats

Es diu que el número dels canonges és quaranta. L'any 1104 s'estableix que no passin de 40. Així ho diu l'historiador Diago en la seva *Història dels comtes de Barcelona*, vol. II, cap. 83 i fol. 145.

Pasqual II (any 1104) confirmà tot el que l'església de Barcelona posseeix. I determinà que el nombre dels canonges no sigui superior als quaranta.

L'any 1176 el papa Alexandre III repeteix l'anterior expressió o sigui el número dels canonges de Barcelona no ha de superar els 40.

L'any 1394 per una resolució es determina que hi hauran 13 canonges preveres, 13 diaques i 13 sotsdiaques i que el bisbe és també canonge, el primer dels canonges i per tant percebrà la "porció" autèntica (la part d'aliments que corresponia a cada canonge). L'anterior manament es repeteix amb els papes Benet XIII i Gregori IX (aquest de l'any 1231). Cal veure també les butlles dels papes Gregori XIII (1572), Clement VIII i Pau V. Tanmateix cal afegir el canonicat del rei d'Aragó o estatutària. Ja ho era Ramon Berenguer I comte de Barcelona. Malgrat tot les "porcions" dels canonges eren 28: una, àdhuc, pel rei, quan venia a Barcelona, tres pel bisbe i 24 que calia repartir-se.

Dels dos canonges "estatutaris" (de l'Estat)

Dels 13 canonges preveres, dos eren anomenats *statores*: un "del Senyor Rei que quan el rei és present a la catedral l'*stator* ha de celebrar la missa"; i l'altre és l'*stator* del senyor bisbe que celebra la missa en la vacant o si el bisbe està en dejuni o si té algun impediment en celebrar la missa.

Dels quatre canonges hebdomadaris

Dels 13 canonges preveres quatre són anomenats hebdomadaris. La seva funció és que cada setmana del mes (4 setmanes) tinguin cura de començar i acabar les hores canòniques en el cor. Calia també tenir cura dels fidels dins l'església catedral, cuidar del baptisme. Cal tenir present que des de molt antic es celebrava el baptisme a la catedral: així ho feien quatre preveres no canonges, però després ho van agafar els quatre hebdomadaris. També curaven dels delmes i de les oblacions. No depenien del sagristà sinó del bisbe i del capítol directament.

També incrementava el caudal de diners que els hebdomadaris administressin no sols les ofrenes, sinó els redits del priorat de Santa Llúcia en la capella episcopal a prop del claustre. També el caudal s'augmentà gràcies al tribunal de la Inquisició i a donatius que li feia la Mensa Capitular. El bisbe Caçador (Guillem) admeté que fessin d'hebdomadaris preveres aptes que no eren canonges. Tanmateix aquests preveres no canonges no podien administrar els estipendis de l'altar major i les processons dins de l'església i de fora.

L'any 1685 es va establir un nou pels hebdomadaris canonges que retornava a les primitives atribucions canòniques.

Del canonicat penitenciar

La figura del canonge penitenciar es revigoritzà en el Concili Tridentí (secció 24 de reforma, cap. 8). Hem dit anteriorment que els canonges preveres hebdomadaris tenien cura dels fidels que acudien a la catedral. Per tant el penitenciar agafà l'encàrrec anterior, en part, i també alguns dels redits econòmics que precisen els hebdomadaris.

L'any 1662 hi ha un "breu pontifici" en el qual Alexandre VII per instància del rei d'Espanya dictaminà què cal fer en la vacant d'un canonicat de penitenciar. Òbviament que el penitenciar es considera ajudant de l'hebdomadari.

Dels set canonicats que tenien capellania annexa

L'any 1147 Guillem de Torroja bisbe de Barcelona, amb el consentiment de l'arquebisbe de Tarragona, el sagristà, l'ardiaca *primicerius*, el degà i els altres canonges determinaren que els administradors (beneficiats) de 7 capelles fossin constituïts canonges. Aquestes capelles són les del Sant Sepulcre, Sant Pere, Sant Joan Evangelista i Sant Joan Baptista, Sant Nicolau, Sant Esteve i Sant Silvestre. Així aquestes capelles esdevenien canòniques. Aquesta resolució fou confirmada per l'esmentada butlla papal d'Alexandre III. Posteriorment en temps del bisbe de Barcelona, Bernat de Berga s'afegí el

benefici de Sant Andreu (1173). Aquests canonges els hi feren renunciar a celebrar a l'altar major, car ja tenien el seu altar propi però en temps del papa Luna Benet XIII retornaren a celebrar a l'altar major segons la setmana que els hi toqués en ser també hebdomadaris. Això creà un conflicte dins aquests set canonges ja que podien rebre redits del benefici propi i de l'hebdomadari. S'arribà a una concòrdia. Renunciaren al benefici annex menys al canonge que tenia la capella de Sant Joan que conservà dos rèdits, el de canonge i el de la capella de Sant Joan.

La Mensa Capitular sempre fou de poc valor, car encara que els canonges reberen molts donatius de l'emperador Carles el Calb, dels comtes de Barcelona, dels reis, dels mateixos canonges, bisbes i benefactors els valors d'aquests diners o possessions no es regularitzaven en els diners vigents. Per altra banda els vestits i els comestibles s'augmentaven (eren més cars) mentre el capítol restava idèntic per això la Mensa Capitular cada cop minvava més. En els beneficis calia també tenir present el que costava la manutenció del beneficiat (unes 5 lliures) i l'equivalent a les cargues que devia complir: aniversaris de difunts (unes 3 lliures anuals), calia afegir el que costava un lampadari dia i nit (9 sous anuals que després es convertiren en 300 sous anuals). Abans del concili tridentí era normal – per solucionar aquest problema de manutenció- que els canonges tinguessin una o dos esglésies més. Aquestes esglésies eren ateses per capellans a sou. Després del Concili Tridentí s'acabà aquests mals costums. El capítol es veu obligat a renunciar de les quaranta canongies a quinze. Així fou confirmat pel Papa Climent VIII (any 1601).

Després de convenis i butlles s'arribà a que hi haurien 24 canonges: vuit canonges preveres, dos *statores*, quatre hebdomadaris que comprenia el penitenciari i estava unit el primer benefici de l'altar de sant Joan, vuit canonges diaques i també vuit canonges sotsdiaques.

Els canonicats diaconals i sotsdiaconals

En un principi eren 13 canonges diaques i 13 sotsdiaques, però com hem explicat anteriorment, es reduïren en vuit diaques i vuit sotsdiaques. Llurs missions es concretaven en assistir a les hores canòniques i en les misses conventuals. Això en els dies no ferials perquè en els ferials sols assistien 2 diaques i 2 sotsdiaques.

El canonicat de la Inquisició

El Papa Pau III (1534- 1549) establí que en totes les catedrals d'Espanya hi hagués un canonge amb la seva corresponent prebenda que formés part del

tribunal del Sant Ofici. Tanmateix a Barcelona, degut a una circumstància col·lateral i burocràtica no es va anomenar mai el canonge de la Inquisició. Malgrat tot el capítol tingué de pagar 80 lliures anuals que es donaren al Tribunal. Aquesta quantitat provenia del priorat que estava a l'altar de santa Llúcia i d'una quantitat que donava la quarta hebdomadària.

Del canonicat de la Universitat de Cervera

El papa Climent XII va confirmar l'erecció de la Universitat Literària de Cervera, l'any 1730. En la butlla *Inperscrutabilis* creà un canonicat amb la corresponent prebenda per cada un dels bisbats de Tarragona, Barcelona, Lleida, Girona, Vic, Tortosa, Solsona i Urgell. A Barcelona fou elegit canonge de Cervera per reserva pontifícia el catedràtic Dr. Josep Mateu en haver mort el Dr. Joaquim Reig prevere canonge sotsdiaca.

Beneficis de la catedral de Barcelona

Segons l'arxiver Campillo (*Speculum I*) hi havia a la Catedral tres cents divuit beneficis:

Altar de la Beata Maria Santíssima i Santa Eulàlia

1. Benefici primer de la Beata Maria i de Santa Eulàlia. Fundat per Ramon de Rosanes, preceptor regi, any 1213. (ADB Sp. I, 117)
2. Benefici segon de la Beata Maria i de Santa Eulàlia. Fundat per Ponç, ardiaca de Barcelona, any 1217. (ADB Sp. I, 118)
3. Benefici tercer de la Beata Maria i de Santa Eulàlia. Fundat per Arnau de Gaçols, procurador del rei, any 1331. (ADB Sp. I, 119)
4. Benefici quart de la Beata Maria i de Santa Eulàlia. Fundat per Berenguer de Sant Vicenç, senyor del castell de Cabanyes i de Mogoda, any 1350. (ADB Sp. I, 121)
5. Benefici cinquè de la Beata Maria i de Santa Eulàlia. Fundat per Jaume de Pallàs, hereu de Bernat de Roger de Pallàs, any 1729. (ADB Sp. I, 123)
6. Benefici sisè de la Beata Maria o de la Concepció de la Beata Maria. Fundat per Eleonor, muller de Joan Esteve, mercader, any 1514. (ADB Sp. I, 125)
7. Capella primera de la Beata Maria i Santa Eulàlia. Fundada per Francesca, muller de Pere Thoma, escriptor del rei, any 1416. (ADB Sp. I, 127)
8. Capella segona de la Beata Maria i Santa Eulàlia. Fundada per Jacobum Rossell, mercader, any 1426. (ADB Sp. I, 130)

9. Capella tercera de la invocació de Santa Eulàlia. Fundada per Constança, muller de Francesc de Casals, any 1426. (ADB Sp. I, 133)
10. Capella quarta de la invocació de Santa Eulàlia. Fundada per Jacobum Mascaró, prevere, any 1425. (ADB Sp. I, 135)
11. Capella cinquena de la invocació de la Beata Maria. Fundada per Narcís de Cartellà, prevere, any 1435. (ADB Sp. I, 139)
12. Capella sota la invocació de Sant Ildefons, Sant Antoni de Pàdua. (ADB Sp. I, 142)
13. Personatus sota la invocació de Santa Eulàlia. Fundat per Valentina Vilanova, viuda de Francesc Vilanova, any 1615. (ADB Sp. I, 145)

Altar de Sant Antoni Abat

14. Benefici primer de Sant Antoni Abat. Fundat per Hug de Cardona, any 1321 (ADB Sp. I, 151)
15. Benefici segon de Sant Antoni Abat. Fundat per Brunicenda de Cervelló, any 1319 (ADB Sp. I, 153)
16. Benefici tercer de Sant Antoni Abat. Fundat per Bonanat Porcell, any 1350 (ADB Sp. I, 155)
17. Benefici quart de Sant Antoni Abat. Fundat per Valensa, esposa de Bernat Mulner, any 1400 (ADB Sp. I, 157)
18. Benefici cinquè de Sant Antoni Abat. Fundat per Bernat d'Splouncis, canonge, any 1385 (ADB Sp. I, 159)

Altar de Sant Miquel i Santa Anna

19. Benefici primer de Sant Miquel. Fundat per Berenguer de Palou, bisbe de Barcelona, any 1221 (ADB Sp. I, 165)
20. Benefici segon de Sant Miquel. Fundat per Bernat de Santa Eulàlia, any 1249 (ADB Sp. I, 167)
21. Benefici tercer de Sant Miquel. Fundat per Maria Vinyals, any 1290 (ADB Sp. I, 168)
22. Benefici quart de Sant Miquel. Fundat per Maria Vinyals, any 1291 (ADB Sp. I, 170)
23. Benefici de Santa Anna. Fundat per Margarita Giberta, any 1399 (ADB Sp. I, 172)

24. Capellania de la Mare de Déu, de Sant Miquel i Santa Anna. Fundada per Pere Gruni, any 1328 (ADB Sp. I, 174)

25. Capellania de Sant Miquel i Santa Anna. Fundada per Margarita Gibert, any 1399 (ADB Sp. I, 176)

26. Capellania de Santa Anna. Fundada per Joan Casaldaliga, any 1531 (ADB Sp. I, 150)

27. Personatus perpetuus de Santa Anna. Fundat per Blanca de Ferrer, any 1413 (ADB Sp. I, 156)

Altar de Sant Nicolau i Sant Hilari

28. Benefici primer de Sant Nicolau. Fundat per Guillem de Torroja, bisbe de Barcelona, any 1147 (ADB Sp. I, 189)

29. Benefici segon de Sant Nicolau. Fundat per Bernat de Sant Andreu, any 1229 (ADB Sp. I, 191)

30. Benefici tercer de Sant Nicolau. Fundat per Jaume de Girona, prevere, any 1296 (ADB Sp. I, 193)

31. Benefici quart de Sant Nicolau. Fundat per Pere de Muntanyola, prevere, any 1329 (ADB Sp. I, 194)

32. Benefici primer de Sant Hilari. Fundat per Montserrat Roquer i Saleta, canonge, any 1576 (ADB Sp. I, 195)

33. Benefici segon de Sant Hilari. Fundat per Montserrat Roquer i Saleta, canonge, any 1576 i refundat el 1601 (ADB Sp. I, 197)

34. Capellania de la Mare de Déu. Fundat per Saurina, esposa de Bartomeu Poal, any 1431 (ADB Sp. I, 199)

35. Capellania de Sant Nicolau. Fundada per Guillem Serra, prevere, beneficiat de la Catedral, any 1441 (ADB Sp. I, 201)

Altar de Sant Joan Baptista i Sant Sebastià

36. Benefici primer de Sant Joan Baptista. Fundat per Pere de Corron, any 1159. (ADB Sp. I, 205)

37. Benefici segon de Sant Joan Baptista. Fundat per Guillem de Banyeres, canonge i rector de dit altar, any 1251. (ADB Sp. I, 206)

38. Benefici tercer de Sant Joan Baptista. Fundat per Bernat de Sant Cebrià, canonge de Barcelona, any 1290. (ADB Sp. I, 207)

39. Benefici quart de Sant Joan Baptista. Fundat per Jacobum de Villafranca, canonge de Barcelona, any 1315. (ADB Sp. I, 209)
40. Benefici cinquè de Sant Joan Baptista. Fundat per Margarida, muller de Bernat de Podio, any 1350. (ADB Sp. I, 211)
41. Benefici sisè de Sant Joan Baptista. Fundat per Berenguer de Sant Vicenç, any 1350. (ADB Sp. I, 213)
42. Benefici setè de Sant Joan Baptista. Fundat per Bernat de Carbones (de Barcelona), any 1415. (ADB Sp. I, 215)
43. Benefici de Sant Joan i Sant Josep. Fundat per Pere de Peñanosa, *lignifabri*, any 1623. (ADB Sp. I, 217)
44. Capellania primera de Sant Joan. Fundada per Francesc Coral, prevere, any 1406. (ADB Sp. I, 219)
45. Capellania de Sant Sebastià. Fundada per Francesc Corral, prevere, any 1406 (ADB Sp. I, 221)
46. Capellania segona de Sant Joan. Fundat per Miquel Setantí i Eleonor, muller de Francesc Bugot (de Sitges), any 1513. (ADB Sp. I, 222).
47. Personatus de Sant Joan Evangelista. Fundat per Ludovic Colom, any 1573. (ADB Sp. I, 227)

Altar del Sant Sepulcre i la Santa Espina

48. Benefici primer del Sant Sepulcre. Fundat per Ardenci, canonge, any 1126 (ADB Sp. I, 231)
49. Benefici segon del Sant Sepulcre. Fundat per Bernat Delfí, canonge, any 1261 (ADB Sp. I, 232)
50. Benefici tercer del Sant Sepulcre. Fundat per Guillem Tarafa, canonge, any 1319 (ADB Sp. I, 233)
51. Benefici quart del Sant Sepulcre. Fundat per Raimond de Ganovardus, any 1332 (ADB Sp. I, 235)
52. Benefici de la Santa Espina. Fundat per l'infant (i després rei) Martí I, l'any 1390 (ADB Sp. I, 237)
53. Capellania del Sant Salvador. Fundada per Pere de Canal o Çanal, any 1386 (ADB Sp. I, 239)

Altar Sant Pere Apòstol

54. Benefici primer de Sant Pere. Fundat per Joan de Palau, any 1214 (ADB Sp. I, 245)
55. Benefici segon de Sant Pere. Fundat per Sanxa, esposa de Berenguer Bonet, any 1277 (S. I, 246)
56. Benefici tercer de Sant Pere. Fundat per Pere Rovira, mercader de Barcelona, any 1326 (ADB Sp. I, 248)
57. Capellania de Sant Pere. Fundada per Constança, esposa de Pere de Cruanyes, any 1426 (ADB Sp. I, 250)
58. Personatus de Sant Pere i Sant Andreu. Fundat per Sebastià Costa, prevere de Vic, any 1513 (ADB Sp. I, 252)

Altar de Sant Esteve protomàrtir

59. Benefici primer de Sant Esteve. Fundat per Ponç Levita i Ermengaud Caurona, any 1141 (ADB Sp. I, 257)
60. Benefici segon de Sant Esteve. Fundat per Barbarà Galceran, canonge, any 1317 (ADB Sp. I, 258)
61. Benefici tercer de Sant Esteve. Fundat per Raimond Bou, canonge, any 1327 (ADB Sp. I, 259)
62. Capellania primera de Sant Esteve. Fundada per Sanxa (sic), esposa de Francesc Canyes, any 1385 (ADB Sp. I, 261)
63. Capellania segona de Sant Esteve. Fundada per Berenguer Esteve, mercader, any 1482 (ADB Sp. I, 263)

Altar de Sant Silvestre

64. Benefici primer de Sant Silvestre. Fundat per Berenguer de Subirats, canonge, any 1168 (ADB Sp. I, 269)
65. Benefici segon de Sant Silvestre. Fundat per Guillem Castañer, canonge, any 1314 (ADB Sp. I, 270)
66. Benefici tercer de Sant Silvestre. Fundat per Pere Borrell, any 1385 (ADB Sp. I, 272)
67. Benefici de Sant Pere, Sant Pau i Sant Silvestre. Fundat per Antoni Pau Calafat Gurri, any 1564 (ADB Sp. I, 274)

Altar de Sant Andreu

68. Benefici canonical de Sant Andreu. Fundat per Bernat Berga, bisbe, l'any 1173 (ADB Sp. I, 279)
69. Benefici primer de Sant Andreu. Fundat per Arnald, bisbe de Lleida, any 1329 (ADB Sp. I, 280)
70. Benefici segon de Sant Andreu. Fundat per Violant, esposa de Berenguer de Montjuich, l'any 1361 (ADB Sp. I, 282)
71. Benefici tercer de Sant Andreu. Fundat per Joan Sebastià, any 1388 (ADB Sp. I, 284)
72. Benefici quart de Sant Andreu. Fundat per Pere Pregasol, canonge, l'any 1420 (ADB Sp. I, 286)
73. Benefici cinquè de Sant Andreu. Fundat per Joan Çagrau (sic), beneficiat, l'any 1469 (ADB Sp. I, 288)
74. Capellania de Sant Andreu. Fundada per Andreu Garriga, beneficiat de Cervera, any 1611 (ADB Sp. I, 290)

Altar dels Sants Innocents i de la Transfiguració del Senyor

75. Benefici primer dels Sants Innocents. Fundat per Guillem d'Ametlla, prevere, any 1281 (ADB Sp. I, 295)
76. Benefici segon dels Sants Innocents. Fundat per Raimond de les Arcs, any 1330 (ADB Sp. I, 297)
77. Benefici tercer dels Sants Innocents. Fundat per la Baronia de Ribes, any 1390 (ADB Sp. I, 299)
78. Benefici primer de la Santíssima Trinitat. Fundat per Raimond de Salento Levita, any 1196 (ADB Sp. I, 301)
79. Benefici segon de la Santíssima Trinitat. Fundat per el Mestre Raimond, canonge, any 1249 (ADB Sp. I, 302)
80. Benefici tercer de la Santíssima Trinitat. Fundat per Francesc Piñane, clergue, any 1457 (ADB Sp. I, 303)
81. Capellania dels Sants Innocents. Fundada per Bernat de Cellers, beneficiat, any 1371 (ADB Sp. I, 305)
82. Capellania de la custòdia del Santíssim Sacrament. Fundada per Guillemeta, esposa de Francesc Doncell, any 1382 (ADB Sp. I, 307)

Altar de Santa Bàrbara i Santa Tecla

83. Benefici primer de Santa Bàrbara. Fundat per Raimond de Vilafranca, canonge, any 1340 (ADB Sp. I, 313)
84. Benefici segon de Santa Bàrbara. Fundat per Margarita de Cardona, esposa de Pere de Cardona, any 1366 (ADB Sp. I, 314)
85. Benefici tercer de Santa Bàrbara. Fundat per Pere de Coromines, ciutadà de Barcelona, any 1375 (ADB Sp. I, 316)
86. Benefici primer de Santa Tecla. Fundat per Arnau de Buc, canonge, any 1275 (ADB Sp. I, 318)
87. Benefici segon de Santa Tecla. Fundat per Guillem Deuloví, ciutadà de Barcelona, any 1323 (ADB Sp. I, 320)
88. Benefici tercer de Santa Tecla. Fundat per Bernat Segura, rector de Sitges, any 1396 (ADB Sp. I, 322)

Altar de Santa Agnès

89. Benefici primer de Santa Agnès. Fundat per Guillem Caceres del Sant Sepulcre, any 1269 (ADB Sp. I, 327)
90. Benefici segon de Santa Agnès. Fundat per Galceran de Curte, militar , any 1331 (ADB Sp. I, 329)
91. Benefici tercer de Santa Agnès. Fundat per Galceran de Curte, militar, any 1364 (ADB Sp. I, 331)
92. Benefici quart de Santa Agnès. Fundat per Berenguer de Portella, prevere, any 1392 (ADB Sp. I, 333)
93. Benefici cinquè de Santa Agnès. Fundat per Joan Boter, prevere, any 1580 (ADB Sp. I, 335)
94. Capellania primera de Santa Agnès. Fundada per Nicolau Peris, canonge, any 1412 (ADB Sp. I, 337)
95. Capellania segona de Santa Agnès. Fundada per Catarina, esposa de Berenguer de Castellbisbal, any 1400 (ADB Sp. I, 340)
96. Capellania tercera de Santa Agnès. Fundada per Violant de Vilatersana de Menorca, any 1441 (ADB Sp. I, 342)
97. Capellania quarta de Santa Agnès. Fundada per Pere Ribas Sabater de Barcelona, any 1450 (ADB Sp. I, 346)
98. Personatus de Santa Agnès. Fundat per Jaume Manent, prevere, any 1591 (ADB Sp. I, 348)

Altar de Sant Llorenç i Sant Tomàs de Canterbury

99. Benefici pimer de Sant Llorenç. Fundat per Bernat de Coll, any 1209 (ADB Sp. I, 353)
100. Benefici segon de Sant Llorenç. Fundat per Josep Camps, prevere, any 1728 (ADB Sp. I, 354)
101. Benefici tercer de Sant Llorenç. Fundat per Pere Boquets, clergue beneficiat, any 1329 (ADB Sp. I, 356)
102. Benefici quart de Sant Llorenç. Fundat per Bernat de Tous, canonge, any 1396 (ADB Sp. I, 358)
103. Benefici de Sant Hipòlit. Fundat per Fernand de Puig, canonge, any 1420 (ADB Sp. I, 360)
104. Benefici de Sant Tomàs de Canterbury. Fundat per Pere de Ripollet, canonge, any 1186 (ADB Sp. I, 362)
105. Benefici de Sant Tomàs de Canterbury. Fundat per Fèlix d'Olmet i Ramon de Pradresa, any 1336 (ADB Sp. I, 363)
106. Capellania de Sant Jaume i Sant Miquel. Fundada per Jaume Mayes, prevere, beneficiat, any 1511 (ADB Sp. I, 365)

Altar de Sant Dionís i Sant Jeroni

107. Benefici prmer de Sant Dionís. Fundat per Bernat Dionís, any 1197 (ADB Sp. I, 369)
108. Benefici segon de Sant Dionís. Fundat per Gerau de Castellar, rector de Samalús, any 1324 (ADB Sp. I, 370)
109. Benefici de Sant Jeroni. Fundat per Francesc de Monte Alti (montalt), any 1391 (ADB Sp. I, 372)

Altar de Santa Maria Magdalena

110. Benefici primer de Santa Maria Magdalena. Fundat per Bernat Roig i Pere de Ripoll, germans canonges, any 1177 (ADB Sp. I, 375)
111. Benefici segon de Santa Maria Magdalena. Fundat per Pere Capellats, any 1303 (ADB Sp. I, 376)
112. Benefici tercer de Santa Maria Magdalena. Fundat per Pere Jaume de Xamins, any 1339 (ADB Sp. I, 378)
113. Capellania de Santa Maria Magdalena. Fundada per Bernat Sayol, any 1423 (ADB Sp. I, 380)

Altar del Roser (abans de Sant Vicenç)

114. Benefici primer de Sant Vicenç. Fundat per Ramon de Banyeres, any 1221 (ADB Sp. I, 383)

115. Benefici segon de Sant Vicenç. Fundat per Ramon de Banyeres, any 1221 (ADB Sp. I, 383)

116. Benefici tercer de Sant Vicenç. Fundat per Sibil·la, esposa d'Arbert de Mota, any 1373 (ADB Sp. I, 386)

117. Benefici quart de Sant Vicenç. Fundat per Berenguer Forner, beneficiat de la catedral, any 1401 (ADB Sp. I, 388)

Altar del Sant Àngel Custodi i Sant Bernardí

118. Benefici del Àngel Custodi. Fundat per Joan Destamariu, beneficiat de la Catedral, any 1461 (ADB Sp. I, 391)

119. Benefici de la Concepció de la Mare de Déu i de Sant Gabriel i de l'Àngel Custodi. Fundat per Mateu Thomàs –alies Prat- beneficiat de Santa Maria del Prat, any 1483 (ADB Sp. I, 393)

Altar de Sant Marc i Sant Crispí

120. Benefici primer de Sant Marc. Fundat per Egidi Sastre i altres confreres sastres, any 1203 (ADB Sp. I, 397)

121. Benefici segon de Sant Marc. Fundat per Pere Centelles, canonge, any 1325 (ADB Sp. I, 399)

122. Benefici de Sant Crispí i Crispità. Fundat per Pere Miquel Feliu, any 1538 (ADB Sp. I, 400)

Altar de Sant Sever (bisbe i màrtir)

123. Benefici primer de Sant Sever. Fundat per Berenguer Prosell, prevere, any 1384 (ADB Sp. I, 403)

124. Benefici segon de Sant Sever. Fundat per Guillem Vendrell, beneficiat, any 1389 (ADB Sp. I, 405)

125. Benefici tercer de Sant Sever. Fundat per Francesc de Pla i Pere Prembau, prevere, any 1425 (ADB Sp. I, 406)

126. Benefici quart de Sant Sever. Fundat per Faust de Puigcarbó, any 1742 (ADB Sp. I, 407)

127. Capellania primera de Sant Sever. Fundada per Guillem de Puig, rector de Gualba, any 1379 (ADB Sp. I, 411)

128. Capellania segona de Sant Sever. Fundada per Pere Tolosa, any 1427 (ADB Sp. 414)

129. Capellania tercera de Sant Sever. Fundada per Saurina, esposa de Bartomeu Poal de Martorell, any 1401 (ADB Sp. I, 417)

130. Capellania quarta de Sant Sever. Fundada per Pere Çapila, any 1479 (ADB Sp. I, 419)

Altar de Sant Climent i Sant Narcís (abans del Sant Sepulcre o del Sant Crist)

131. Benefici primer de Sant Climent. Fundat per Francesc Climent Sopera, patriarca, any 1429 (ADB Sp. I, 425)

132. Benefici segon de Sant Climent. Fundat per Margarida, esposa de Gabriel Juglar , botiguer, any 1485 (ADB Sp. I, 427)

133. Benefici de Sant Narcís. Fundat per Guillem Carbonell, sagristà canonge, any 1427 (ADB Sp. I, 429)

Altar de Sant Oleguer

134. Benefici de Sant Iu. Fundat per Guillem Carbonell, sagristà canonge, any 1427 (ADB Sp. I, 433)

Altar de Santa Caterina i Santa Clara

135. Benefici primer de Santa Caterina. Fundat per Pere Despiells, degà de la Catedral, any 1299 (ADB Sp. I, 437)

136. Benefici segon de Santa Caterina. Fundat per Pere Martí, ciutadà de Barcelona, any 1303 (ADB Sp. I, 439)

137. Benefici tercer de Santa Caterina. Fundat per Arnau de Vinardell, rector de Sant Andreu de Palomar, any 1323 (ADB Sp. I, 441)

138. Benefici quart de Santa Caterina. Fundat per Pere Malet, canonge, 1436 (ADB Sp. I, 443)

139. Benefici cinquè de Santa Caterina. Fundat per Pere Tomàs, àlies Pret, prevere, any 1465 (ADB Sp. I, 445)

140. Benefici de Santa Clara. Fundat per Sanxa Ximènez de Foix i de Cabrera, any 1431 (ADB Sp. I, 447)

141. Capellania primera de Santa Caterina. Fundada per Caterina, esposa de Pere de Maxella, any 1364 (ADB Sp. I, 449)

142. Capellania segona de Santa Caterina. Fundada per Francesc de Bugatell, any 1431 (ADB Sp. I, 452)

Altar de Sant Agustí

143. Benefici primer de Sant Agustí. Fundat per Jaume de Santa Eugènia, canonge, any 1283 (ADB Sp. I, 457)

144. Benefici segon de Sant Agustí. Fundat per Arnau de Torre, canonge de Barcelona, any 1318 (ADB Sp. I, 458)

143. Benefici tercer de Sant Agustí. Fundat per Pere de Gualba, mercader, any 1369 (ADB Sp. I, 460)

144. Benefici de Sant Gabriel. Fundat per Pere de Columbari, any 1354 (ADB Sp. I, 462)

145. Benefici quart de Sant Agustí. Fundat per Pere d'Urgell, mercader, any 1391 (ADB Sp. I, 464)

146. Capellania de Sant Agustí. Fundat per Jaume Ballistariis (Ballester), prevere, any 1548 (ADB Sp. I, 468)

Altar de Sant Gregori i Sant Eugeni

147. Benefici de Sant Gregori i Sant Eugeni. Fundat per Arnau de Castiliones, any 1322 (ADB Sp. I, 473)

148. Benefici de Sant Gregori. Fundat per Bernat Veheyne, any 1325 (ADB Sp. I, 475)

149. Capellania primera de Sant Gregori. Fundada per Francesc Agustí, mercader, any 1360 (ADB Sp. I, 479)

150. Capellania segona de Sant Gregori. Fundada per Guillem Bonet, prevere, any 1346 (ADB Sp. I, 480)

151. Capellania de Sant Eugenia. Fundada per Joan Dambu, mercader, any 1445 (ADB Sp. I, 481)

152. Capellania de Sant Gregori i Sant Honorat. Fundada per Pere Pila, prevere, any 1458 (ADB Sp. I, 482)

153. Capellania de Sant Honorat. Fundada per Joan Bruguera, any 1452 (ADB Sp. I, 485)

Altar de Sant Pau, Santa Paula i Sant Cristòfol

154. Benefici primer de Sant Pau i Santa Paula. Fundat per Arnau de Banyeres, canonge, any 1211 (ADB Sp. I, 487)
155. Benefici segon de Sant Pau i Santa Paula. Fundat per Guillem de Lloret, farmacèutic, any 1321 (ADB Sp. I, 489)
165. Benefici de Sant Pau apòstol i Joan Baptista. Fundat per Pau Ferrer (*droguerium* de Barcelona), any 1627. (ADB Sp. I, 491)
166. Benefici primer de Sant Cristòfol. Fundat per Sanxa, esposa de Guillem de Santa Coloma, any 1318 (ADB Sp. I, 493)
167. Benefici segon de Sant Cristòfol. Fundat per Jaume Novell, canonge, any 1323 (ADB Sp. I, 495)

Altar de Sant Domènec, Sant Pere Màrtir, Sant Restitut, Santa Marta i Santa Cecília (abans Santa Marta)

168. Benefici primer de Santa Marta. Fundat per Bartomeu de Girona, any 1298 (ADB Sp. I, 499)
169. Benefici segon de Santa Marta. Fundat per Ramon de Girona, any 1300 (ADB Sp. I, 501)
170. Benefici primer de Santa Cecília. Fundat per Bernat de Sarrià, canonge, any 1300 (ADB Sp. I, 503)
171. Benefici segon de Santa Cecília. Fundat per Humbert de Lauro, canonge, any 1304 (ADB Sp. I, 506)
172. Benefici de Sant Restitut. Fundat per Joan Torres, canonge, any 1505 (ADB Sp. I, 508)
173. Capellania primera de Santa Cecília. Fundada per Caterina Julià Ferrer Fuster, any 1381 (ADB Sp. I, 510)
174. Capellania segona de Santa Cecília. Fundada per Antoni Revira, prevere, any 1396 (ADB Sp. I, 513)
175. Capellania de la Passió de Nostre Senyor i de Sant Pere Màrtir. Fundada per Melcior Vallmanyà, àlies Oromir, rector de Montcada, any 1503 (ADB Sp. I, 515)

Altar de Santa Margarida, Sant Rafael, Sant Bàrbera, Sant Jordi i Sant Genís

176. Benefici primer de Santa Margarida. Fundat per Ponç de Cànoves i Guerau de Sant Andreu, any 1208 (ADB Sp. I, 519)

177. Benefici segon de Santa Margarida. Fundat per Ponç de Cloquer, any 1218 (ADB Sp. I, 520)
178. Benefici tercer de Santa Margarida. Fundat per Nicolau de Massanet, any 1349 (ADB Sp. I, 521)
179. Benefici de Sant Miquel i Sant Rafael. Fundat per Jaume Ombau, any 1384 (ADB Sp. I, 522)
180. Benefici primer de Sant Jordi i Sant Genís. Fundat per Pere de Marges, preceptor del Rei, any 1374 (ADB Sp. I, 524)
181. Benefici segon de Sant Jordi i Sant Genís. Fundat per Bonanat Martin, prevere, any 1334 (ADB Sp. I, 526)
182. Benefici primer de Sant Barberà. Fundat per Berenguer Bonet, any 1262 (ADB Sp. I, 528)
183. Benefici segon de Sant Barberà. Fundat per Berenguer Bonet, any 1263 (ADB Sp. I, 529)
184. Capellania primera de Sant Jordi i Sant Genís. Fundada per Arnau de Nogària, any 1370 (ADB Sp. I, 531)
185. Capellania segona de Sant Jordi i Sant Genís. Fundada per Raimón de Marges, mercader, any 1381 (ADB Sp. I, 533)
186. Capellania tercera de Sant Jordi i Sant Genís. Fundada per Simó Onzer, prevere, any 1422 (ADB Sp. I, 535)
187. Capellania quarta de Sant Jordi i Sant Genís. Fundada per Agnès, esposa de Joan Ferrer, mercader, filla de Bernat Carbonell, mercader, any 1310 (ADB Sp. I, 536)

Altar de Sant Pacià, Sant Pere i Sant Gabriel

188. Benefici primer de Sant Pacià. Fundat per Ramon d'Avellà, prevere, any 1289 (ADB Sp. I, 543)
189. Benefici segon de Sant Pacià. Fundat per Agnès, esposa de Joan Ferrer, fill de Bernat Carbonet, mercader, any 1310 (ADB Sp. I, 544)
190. Benefici de Sant Gabriel. Fundat per Serena, esposa de Pere Columbar, any 1373 (ADB Sp. I, 547)
191. Benefici primer de Sant Mateu. No hi ha dotalia però consta en la visita del Patriarca Saperà, any 1400 (ADB Sp. I, 549)
192. Benefici segon de Sant Mateu. Hi ha constància en el Registre de dotalies del 1462 (ADB Sp. I, 550)

193. Benefici tercer de Sant Mateu. Fundat per Berenguer Riblata, prevere, any 1335 (ADB Sp. I, 552)

194. Benefici de Sant Mateu i Santa Magdalena. Fundat per Joan Borrell, beneficiat de la Seu, any 1529 (ADB Sp. I, 554)

Al claustre:

Capella de Sant Tomàs i Sant Antoni de Pàdua

195. Benefici primer de Sant Tomàs i Sant Antoni de Pàdua. Fundat per Jaume de Rocafort, mercader, any 1353 (ADB Sp. I, 559)

196. Benefici segon de Sant Tomàs i Sant Antoni de Pàdua. Fundat per Ramon Bertran d'Hostalric, any 1374 (ADB Sp. I, 561)

197. Benefici tercer de Sant Tomàs i Sant Antoni de Pàdua. Fundat per Joan d'Olesa, any 1422 (ADB Sp. I, 563)

198. Capellania primera de Sant Tomàs Apòstol i Sant Antoni de Pàdua. Fundada per Saurina Ramis, any 1372 (ADB Sp. I, 565)

199. Capellania segona de Sant Tomàs Apòstol i Sant Antoni de Pàdua. Fundada per Sibil·la de Puig, any 1385 (ADB Sp. I, 567)

200. Capellania tercera de Sant Tomàs Apòstol i Sant Antoni de Pàdua. Fundada per Francesca de Rovira, any 1425 (ADB Sp. I, 569)

201. Personatus de Sant Tomàs d'Aquino. Fundada per Francesc Torrella, prevere (ADB Sp. I, 571)

202. Benefici rural de Sant Joan Baptista i Sant Joan Evangelista. Fundat per Antoni Pau Fales i Puig, clergue de Barcelona, any 1746. (ADB Sp. I, 573)

Capella de Sant Francesc i Sant Lluís

203. Benefici primer de Sant Francesc. Fundat per Pere Despiells, degà canonge, any 1299 (ADB Sp. I, 575)

204. Benefici segon de Sant Francesc. Fundat per Blanca, esposa de Guillem Dulomar, any 1333 (ADB Sp. I, 576)

205. Benefici tercer de Sant Francesc. Fundat per Francesc Xamins, any 1350 (ADB Sp. I, 578)

206. Benefici quart de Sant Francesc. Fundat per Margarita, esposa de Bartomeu Rovira, any 1551 (ADB Sp. I, 580)

207. Benefici rural de Sant Francesc. Fundat per Francesc Cetantí, any 1592 (ADB Sp. I, 582)

208. Capellania de Sant Lluís. Fundada per Maria, esposa de Guerau d'Ordeval, any 1421 (ADB Sp. I, 584)

209. Capellania de Sant Francesc. Fundada per Joan Vilansoga, any 1582 (ADB Sp. I, 586)

210. Personatus de Sant Francesc. Fundat per Joan Graner, prevere, any 1573 (ADB Sp. I, 588)

Capella de Sant Martí i Sant Ambrós

211. Benefici primer de Sant Martí. Fundat per Pere, bisbe de Barcelona, any 1231 (ADB Sp. I, 591)

212. Benefici segon de Sant Martí. Fundat pel Mestre Martí, canonge, any 1245 (ADB Sp. I, 592)

213. Benefici tercer de Sant Martí, Fundat per Ramon de Vilalta, any 1329 (ADB Sp. I, 594)

214. Benefici de Sant Ambrós. Fundat per Francesc Castañer, any 1407 (ADB Sp. I, 595)

215. Capellania de Sant Martí. Fundada per Ramon de Ganovardes, any 1388 (ADB Sp. I, 597)

Capella de Sant Jaume i Sant Bernat

216. Benefici primer de Sant Jaume. No apareix la dotalia, però sí que es relata la visita del Patriarca, any 1401 (ADB Sp. I, 601)

217. Benefici segon de Sant Jaume. Fundat per Arnau de Picapedrer, canonge, any 1285 (ADB Sp. I, 602)

218. Benefici tercer de Sant Jaume. Fundat per Bernat de Llimona, clergue i físic, any 1316 (ADB Sp. I, 603)

219. Benefici primer de Sant Bernat. Fundat per Ponç de Gualba, any 1334 (ADB Sp. I, 605)

220. Benefici segon de Sant Bernat. Fundat per Hug de Cardona, any 1374 (ADB Sp. I, 607)

221. Capellania de Sant Bernat. Fundada per Guerau Cirer, beneficiat, any 1396 (ADB Sp. I, 611)

222. Capellania de la Mare de Déu de Gràcia. Fundada per Jan Janer i Maria, la seva esposa, any 1386 (ADB Sp. I, 609)

Capella de Tots els Sants

223. Benefici primer de Tots els Sants. Fundat per Berenguer Despiells, any 1288 (ADB Sp. I, 615)
224. Benefici segon de Tots els Sants. Fundat per Bernat Isern, beneficiat de la Seu, any 1348 (ADB Sp. I, 616)
225. Benefici tercer de Tots els Sants. Fundat per Bernat Samsó, prevere, any 1333 (ADB Sp. I, 618)
226. Benefici primer de Sant Simeó, Sant Judes i Sant Alexis. Fundat per Dolça de Puig, any 1328 (ADB Sp. I, 620)
227. Benefici de l'aparició del Senyor i de Sant Antoní Màrtir. Fundat per Bernat Guillem de Villarubia, prevere, any 1329 (ADB Sp. I, 624)
228. Capellania primera de Tots els Sants. Fundada per Bartomeva, esposa de Bernat de Sarrià, any 1510 (ADB Sp. I, 626)
229. Capellania segona de Tots els Sants. Fundada per Francesc de Ferriol, canonge, any 1420 (ADB Sp. I, 629)

Capella de Sant Maties i Santa Helena

230. Benefici de Sant Maties i Santa Helena. Fundat per Guillem Almuganar, mercader, any 1347 (ADB Sp. I, 633)
231. Capellania de Sant Maties i Santa Helena. Fundada per Guillem Jordà, mercader, any 1347 (ADB Sp. I, 635)
232. Capellania de Santa Helena. Fundada per Oliva, esposa de Joan de Valldosera, any 1484 (ADB Sp. I, 637)

Capella de Sant Cosme i Sant Damià

233. Benefici de Sant Cosme i Sant Damià. Fundat per Francesc de Pla, prevere beneficiat, any 1445 (ADB Sp. I, 641)
234. Capellania de Sant Cosme i Sant Damià. Fundada per Francesc Corona, prevere, any 1510 (ADB Sp. I, 643)

Capella de Sant Quitèria i les onze mil Santes verges

235. Priorat o primer benefici de Santa Quitèria o de els Santes Verges. Fundat (avui és la capella de santa Llúcia). Fundat per Arnau de Gurb (bisbe), any 1271 (ADB Sp. I, 648)

236. Benefici segon de Santa Quitèria. Fundat per Berenguer de Puig, clergue, any 1287 (ADB Sp. I, 649)

237. Benefici tercer de Santa Quitèria. Fundat per Elisenda, esposa de Bernat Marquet, any 1286 (ADB Sp. I, 651)

238. Benefici quart de Santa Quitèria. Fundat per Blanca, esposa de Pere de Belloc, any 1445 (ADB Sp. I, 652)

239. Benefici primer de Sant Llúcia. Fundat per Pere d'Illa, canonge, any 1272 (ADB Sp. I, 655)

240. Benefici segon de Santa Llúcia. Fundat per Pere Bertran, prevere, any 1278 (ADB Sp. I, 657)

241. Benefici de Santa Àgata. Fundat per Pere Oller, canonge, any 1286 (ADB Sp. I, 658)

242. Capellania de les onze mil verges. Fundada per Berenguer de F, prevere beneficiat de Sant Pere de les Puelles, any 1380 (ADB Sp. I, 659)

243. Personatus de Santa Llúcia. Fundat per Vicenç Massanet, any 1662 (ADB Sp. I, 663)

Capella de la visitació de la Mare de Déu, Santa Elisabet i Sant Lluç evangelista

244. Benefici de Santa Elisabet. Fundat per Bartomeu Figueres, canonge de Barcelona, any 1482 (ADB Sp. I, 667)

245. Benefici de la visitació de la Mare de Déu a Santa Elisabet. Fundat per Bertomeu Figueres, canonge, any 1485 (ADB Sp. I, 669)

246. Benefici primer de Sant Lluç evangelista. Fundat per Maria de Bonastre, any 1295 (ADB Sp. I, 671)

247. Benefici segon de Sant Lluç evangelista. Fundat per Pere de Puig, físic (metge), any 1334 (ADB Sp. I, 672)

248. Capellania de Sant Lluç i Sant Climent. Fundada per Francesc Oliva, prevere d'Oliana, any 1565 (ADB Sp. I, 674)

249. Personatus primer de Santa Coloma. Fundada per Jaume Casademunt, canonge de Vic, any 1506 (ADB Sp. I, 676)

250. Personatus segon de Santa Coloma. Fundada per Casademunt, canonge, any 1508 (ADB Sp. I, 678)

Capella de Sant Sebastià i Santa Tecla

251. Benefici de Sant Sebastià i Santa Tecla. Fundat per Joan Andreu i Sos, canonge, any 1649 (ADB Sp. I, 681)

Capella de la Mare de Déu de la Peña i Santa Elisabet reina d'Hungri

252. Benefici primer de Sant Bartomeu. Consta en el llibre de les dotalies, any 1429 (ADB Sp. I, 685)

253. Benefici segon de Sant Bartomeu. Fundat per Berenguer Bonet, any 1254 (ADB Sp. I, 686)

254. Benefici tercer de Sant Bartomeu. Fundat per Jaume de Puig, beneficiat de Pedralbes, any 1375 (ADB Sp. I, 687)

255. Benefici de Sant Bartomeu i Santa Elisabet reina d'Hungria. Fundat per Bartomeva, esposa de Francesc de Sant Climent, any 1397 (ADB Sp. I, 689)

Capella de Sant Josep

256. Benefici de Sant Josep. Fundat per Pere Torrerosa (*Turrubia*), canonge, any 1509 (ADB Sp. I, 693)

257. Benefici rural de Sant Josep. Fundat per Josep Pausa, clergue, any 1646 (ADB Sp. I, 695)

258. Personatus o capellania primera de Sant Josep. Fundat per Josep Pausa, clergue, any 1646 (ADB Sp. I, 697)

259. Personatus o capellania segona de Sant Josep. Fundat per Joan Carbonell, any 1538 (ADB Sp. I, 699)

260. Personatus de Sant Miquel. Fundat per Gaspar Roig i Planes, vitraller de Mataró, any 1673 (ADB Sp. I, 701)

Capella de Sant Benet

261. Benefici primer de Sant Benet. Fundat per Antoni Portella, canonge, any 1448 (ADB Sp. I, 705)

262. Benefici segon de Sant Benet. Fundat per Miquel Ferran, notari, any 1495 (ADB Sp. I, 707)

263. Capellania de Sant Benet. Fundada per Constància, esposa de Francesc Serra, any 1422 (ADB Sp. I, 709)

264. Personatus de Sant Benet. Fundat per Eupassa, viuda de Miquel Puigsec, notari, any 1557 (ADB Sp. I, 711)

Capella del cos de Crist

265. Benefici primer del cos de Crist. Fundat per Pere de Nogària, canonge de Barcelona, any 1293 (ADB Sp. I, 715)

266. Benefici segon del cos de Crist. Fundat per Pere de Nogària, any 1293 (ADB Sp. I, 717)

267. Benefici tercer del cos de Crist. Fundat per Bernat de Nogària, ciutadà de Barcelona, any 1293 (ADB Sp. I, 719)

268. Benefici quart del cos de Crist. Fundat per Bonnata, esposa de Bernat Viñes, any 1373 (ADB Sp. I, 721)

269. Capellania primer del cos de Crist. Fundada per Laurencia Dolceta, filla de Bernat Dolcet, any 1391 (ADB Sp. I, 723)

270. Capellania segona del cos de Crist. Fundada per Pere Coloma, prevere, any 1454 (ADB Sp. I, 725)

Capella de la Concepció de la Mare de Déu

271. Benefici primer de la Concepció de la Mare de Déu. Fundat per Pere Buada, canonge, any 1510 (ADB Sp. I, 729)

272. Benefici segon de la Concepció de la Mare de Déu i de Sant Pere de Luxemburg. Fundat per Eulàlia Domenech i Pol, esposa en segones nùpcies de Jaume Domenech, 1624 (ADB Sp. I, 731)

273. Benefici de Santa Anna. Fundat per Joan Espuny, canonge, durant l'any 1572 (ADB Sp. I, 733)

274. Benefici de la conversió de Sant Pau. Fundat per Damià Rosanes, ciutadà de Barcelona, any 1574 (ADB Sp. I, 735)

275. Benefici rural de la Concepció de la Mare de Déu. Fundat per Jeroni de Magarola, any 1660 (ADB Sp. I, 737)

276. Capellania primera de la Concepció de la Mare de Déu. Fundada per Gabriel Casador, any 1571 (ADB Sp. I, 739)

277. Capellania segona de la Concepció de la Mare de Déu. Fundada per Pere Gatell, any 1574 (ADB Sp. I, 741)

278. Personatus o capellania de la Concepció de la Mare de Déu. Fundat per Antoni Miquel (Spinalt), any 1506 (ADB Sp. I, 743)

279. Personatus o capellania de la Concepció de la Mare de Déu. Fundat per Gabriel Alsines, any 1548 (ADB Sp. I, 745)

280. Personatus de la Concepció de la Mare de Déu. Fundat per Marc Ferran Gràcia, any 1617 (ADB Sp. I, 747)

281. Capellania o personatus de la Santa Creu, la Concepció de la Mare de Déu, Sant Joaquim i Santa Anna, Sant Severí i Sant Josep. Fundada per Francesc Bru, ciutadà de Barcelona, any 1638 (ADB Sp. I, 749)

Capella de Sant Pal·ladi

282. Benefici de Sant Pal·ladi. (ADB Sp. I, 755)

283. Capellania primera de Sant Pal·ladi. Fundada per Guillem Fontsm, prevere, any 1494 (ADB Sp. I, 757)

284. Capellania segona de Sant Pal·ladi. Fundada per Francesc Oller, beneficiat de la Seu, any 1411 (ADB Sp. I, 759)

285. Capellania tercera de Sant Pal·ladi. Fundada per Romina de Pla de Moler, any 1425 (ADB Sp. I, 761)

Capella de Santa Eufràsia

286. Benefici primer de Santa Eufràsia. Fundat per Pere de Font (ADB Sp. I, 765)

287. Benefici segon de Santa Eufràsia. Fundat per Joaneta, esposa de Francesc Riera (ADB Sp. I, 767)

288. Capellania de Santa Eufràsia. Fundat per Eulàlia, esposa de Francesc Quirze, mercader de Barcelona, any 1149 (ADB Sp. I, 769)

Capella de Sant Gabriel

289. Benefici primer de Sant Gabriel. Fundat per Guillemona, esposa de Francesc Togoures, soldat, any 1381 (ADB Sp. I, 773)

290. Benefici segon de Sant Gabriel. Fundat per Pere de Puig, canonge, any 1381 (ADB Sp. I, 775)

291. Benefici tercer de Sant Gabriel. Fundat per Pere de Puig, canonge, any 1413 (ADB Sp. I, 777)

292. Benefici quart de Sant Gabriel. Fundat per Anna Destorrent, viuda de Galceran Destorrent, any 1594 (ADB Sp. I, 779)

293. Capellania primera de Sant Gabriel. Fundada per Antonia, esposa de Pere Arnau, any 1388 (ADB Sp. I, 781)

294. Capellania segona de Sant Gabriel. Fundada per Elionor, esposa de Ramon Bçot, any 1415 (ADB Sp. I, 783)

295. Capellania tercera de Sant Gabriel. Fundada per Bartomea, esposa d'Antoni Vilagrossa, any 1402 (ADB Sp. I, 785)

Capella del Sant Esperit

296. Benefici primer del Sant Esperit. Fundat per Colom, canonge, any 1229 (ADB Sp. I, 789)

297. Benefici segon del Sant Esperit. Fundat per Ramon de Salent, canonge, any 1249 (ADB Sp. I, 790)

298. Benefici tercer del Sant Esperit. Fundat per Ramon de Fonollet, clergue de Vic, any 1298 (ADB Sp. I, 791)

299. Benefici quart del Sant Esperit. Fundat per Jaume de Coll, notari, any 1367 (ADB Sp. I, 793)

300. Capellania primera del Sant Esperit. Fundada per Berenguer de Corts de Badalona, any 1510 (ADB Sp. I, 795)

301. Capellania segona del Sant Esperit. Fundada per Maria, esposa de Jaume Roca Sastre, any 1340 (ADB Sp. I, 797)

302. Capellania tercera del Sant Esperit. Fundada per Laurència Dulceta, any 1408 (ADB Sp. I, 799)

303. Capellania quarta del Sant Esperit. Fundada per Alemanda, esposa de Jaume Rovira, any 1455 (ADB Sp. I, 801)

304. Personatus de la Mare de Déu. Fundat per Narcís Spanya, prevere beneficiat, any 1464 (ADB Sp. I, 803)

305. Personatus de la Mare de Déu de l'Esperança. Fundat per Sebastià Pou, fabricant de teixits, any 1538 (ADB Sp. I, 805)

Capella de Sant Pere (càtedra) i de Sant Joan ante portam latinam i Sant Blai

306. Benefici primer de Sant Blai. Fundat per Pere Despiells, canonge degà de la Seu de Barcelona, any 1299 (ADB Sp. I, 811)

307. Benefici segon de Sant Blai. Fundat per Ponç Raimond, canonge, any 1291 (ADB Sp. I, 812)

308. Capellania de la càtedra de Sant Pere. Fundada per Antònia, esposa de Pere de Lemana, any 1311 (ADB Sp. I, 814)

309. Capellania de Sant Pere i Sant Joan *ante portam latinam*. Fundada per Pere de Valltesorer del Rei, any 1510 (ADB Sp. I, 816)

310. Capellania de Sant Blai. Fundada per Blai Berenguer, prevere de Sant Julià del Vallès d'Andorra, any 1611 (ADB Sp. I, 818)

Capella del Palau Episcopal de Barcelona, invocació de la mare de Déu i Santa Eulàlia de Mérida

311. Benefici de Santa Eulàlia de Mérida. Fundat per Arnau de Gurb, bisbe de Barcelona, any 1270. (ADB Sp. I, 821)

312. Benefici rural de Sant Pere i Sant Vicenç. Fundat per Pere Carbó, clergue, any 1701 (ADB Sp. I, 823)

313. Benefici rural de Sant Joan Baptista. Fundat per Joan Prat, prevere i canonge de Santa Maria de l'Estany (Vic), any 1736. (ADB Sp. I, 825)

314. Benefici rural de Sant Josep. Fundat per Josep de Sayol, canonge. Any 1739 (ADB Sp. I, 827)

315. Benefici rural de Sant Ignasi de Loiola i Sant Josep. Fundat per Josep Celles, clergue de Vic, any 1718 (ADB Sp. I, 829)

Pia Almoïna:

Capella del refectori dels pobres anomenada la Canonja

316. Capellania de Sant Sebastià. Fundada per Pere de Coromines (Cerver), prevere, any 1412 (ADB Sp. I, 835)

Capella o església nova de Sant Sever, en el carrer de la Devallada de Santa Eulàlia

317. Benefici del Sant Esperit. Fundat pel Dr. Francesc Fabra, beneficiat, any 1735 (ADB Sp. I, 843)

318. Ofici de preceptor de l'esmentada església. Fundat per Ramon Grillo, beneficiat, any 1724 (ADB Sp. I, 845)

Bibliografia

AINAUD-GUDIOL-VERRIÉ, *Catálogo monumental de España: la catedral de Barcelona* (1947); J. BASSEGODA NONELL, *Els treballs i les hores a la catedral de Barcelona* (1955); F. CARRERRAS CANDI, *Les obres de la catedral de Barcelona*, dins: *Ac Barcelona*, 8 (1913-1914); A. FÀBREGA I

GRAU, *La catedral de Barcelona: Guia turística* (1969); ID., *La vida quotidiana a la catedral de Barcelona* (1978); J.M. MARTÍ BONET, *La catedral de Barcelona* (1997); ID. *La catedral de Barcelona, història i històries* (Barcelona 2009); J. MAS i DOMÈNECH, *Guía itinerario de la catedral de Barcelona* (1916).

4

LES PARRÒQUIES DE LES DIÒCESIS DE TERRASSA I SANT FELIU DE LLOBREGAT

Les parròquies de la diòcesi de Barcelona en vint-i-vuit arxiprestats que corresponien en dos zones de les anteriors demarcacions episcopals: 1/ Barcelona ciutat i Barcelonès sud, i 2/ El Barcelonès nord i el Maresme. Eren els següents arxiprestats:

1/ Barcelona ciutat i Barcelonès sud

Arxiprestats: 1.01. Catedral, 1.02. Rambles-Poble Sec, 1.05. Sant Josep Oriol, 1.06. Puríssima Concepció, 1.07. Sagrada Família, 1.08. Sant Martí, 1.10. Provençals, 1.11. Sant Andreu, 1.12. Trinitat-Roquetes, 1.13. Horta, 1.14. Guinardó, 1.15. Vall d'Hebron, 1.16. Vilapicina, 1.17. Gràcia, 1.18. Sant Gervasi, 1.19. Sarrià, 1.20. Sants- la Marina, 1.21. La Torrassa-Collblanc, 1.22. L'Hospitalet de Llobregat, 1.23. Cornellà de Llobregat.

2/ Barcelonès nord i el Maresme

Arxiprestats: 2.01. Badalona sud, 2.02. Badalona nord, 2.03. Gramenet, 2.04 La Cisa, 2.05 Mataró.

Els arxiprestos durant el primer mes de gener de 2004 eren els següents sacerdots:

Llic. Cristau Coll, Salvador (Catedral, actual bisbe auxiliar de Terrassa 2010), P. Rierola Roqué, Josep M., SchP (Rambles.-P. Sec), Llic. Boixaderas Sadurní, Pere (Sant Josep Oriol), Dr. Corts Blay, Ramon (Puríssima Concepció), Mn. Bonet Armengol, Lluís (Sagrada Família), P. Marcos Souto, Emili, SDB (Sant Martí), Mn. Serrano Vidal, Jaume (Poblenou), Mn. Farré Piña, Vicenç Maria

(Provençals), Mn. Rodado León, Josep (Sant Andreu), Mn. Puxan Romagosa, Josep M. (Trinitat-Roquetes), Llic. Carreter Cambra, Jordi (Horta), Mn. Bosch Casas, Joaquim (Guinardó), Llic. Pérez Sánchez, Àngel Eugeni (Vall d'Hebron), Mn. Gimeno Piñol, Francesc (Vilapicina), Mn. Masclans Pugès, Ricard (Gràcia), Mn. Sauró Calzada, Carles (Sant Gervasi), P. Samsó Rabaixet, Antoni, SDB (Sarrià), Llic. Hortet Gausachs, Josep (Sants-la Marina), Mn. Soler Llopart, Josep (La Torrassa-Collblanc), Mn. Rodríguez Piñol, Felip-Juli (L'Hospitalet de Ll.), Mn. Casas Miguel, Antoni (Cornellà de Ll.), Mn. Roig Santsegundo, Josep Enric (Badalona sud), Dr. Aymar Ragolta, Jaume (Badalona nord), Llic. Viñas Rexach, Agustí (Gramenet), Llic. García Ramiro, Segimon (La Cisa) i Mn. Cussó Porredón, Jordi (Mataró).

Els arxiprestats de la diòcesi de Terrassa (2004) s'agrupaven anteriorment en una sola demarcació episcopal anomenada El Vallès i té (tenia) tretze arxiprestats: Montcada, Sant Cugat-les Planes, Terrassa, Rubí, Sabadell centre, Sabadell nord, Sabadell sud, Granollers, Puiggraciós, Mollet, Montseny, Montbui.

Els sacerdots arxiprestos al primer mes del 2004 eren els següents sacerdots: Mn. Casas Barquets, Jaume (Montcada), Mn. Blanquer Cutrina, Blai (St. Cugat-les Planes),

Mn. Pausas Mas, Josep (Terrassa), Mn. Rius Adell, Joaquim (Rubí), Mn. Fuentemilla Tarancón, Víctor M. (Sabadell centre), Mn. Oca Riaño, Josep M. (Sabadell nord), P. Sánchez Bosch, Anton M., CMF (Sabadell sud), Llic. Pardo Artigas (actual bisbe de Girona 2010) Francesc (Granollers), Mn. Collell Aguirre, Santiago (Puiggraciós), Mn. Miranda Pérez, Joan (Mollet), Mn. Pou Illa, Lluís (Montseny) i Mn. Martorell Morro, Bernat (Montbui).

Els arxiprestats de l'actual diòcesi de Sant Feliu de Llobregat tenia una sola demarcació que incloïa part de les comarques del Baix Llobregat, el Penedès i el Garraf. Hi havien nou arxiprestats: El Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat, Sant Vicenç dels Horts, Montserrat, Garraf, Vilafranca del Penedès, Anoià, Piera-Capellades.

Els sacerdots arxiprestos al primer mes de 2004 eren els següents sacerdots: Mn. Puig Mas, Joan (El Prat de Llobregat), Mn. Armengol Bellmunt, Lluís A. (Sant Boi de Ll.), Mn. Roca Roig, Antoni (Sant Feliu de Llobregat), Mn. Santacana Capella, Mateu (St. Vicenç dels H.), Mn. Raventós Surià, Miquel (Montserrat), Mn. Berdoy Alemany, Jaume (Garraf), Mn. Puig Font, Josep (Vilafranca del Penedès), Mn. Catasús Pallerola, Carles (Anoià), Dr. Mestre Saura, Francesc (Piera-Capellades).

Dades estadístiques

El 15 de juny de 2005 el papa Joan Pau II va desmembrar l'arxidiòcesi de Barcelona en dues diòcesi sufragània (Terrassa i Sant Feliu de Llobregat) amb l'arxidiòcesi metropolitana de Barcelona, constituint-se la província eclesiàstica denominada «de Barcelona».

Estadísticament es pot presentar el següent esquema:

Nova diòcesi de Terrassa

Territori: actual demarcació episcopal del Vallès composta pels arxiprestats de Montcada, Sant Cugat-Els Plans, Terrassa, Rubí, Sabadell centre, Sabadell nord, Sabadell sud, Granollers, Puiggraciós, Mollet, Montseny i Cardedeu, Llinars, Montbui.

- Habitants: 1.016.674
- Parròquies: 120
- Sacerdots: 165
- Religiosos: 24 comunitats.
- Religioses: 88 comunitats.
- Catedral: Basílica de Sant Esperit a Terrassa.
- Residència episcopal: Terrassa (210.000 habitants).
- Altres ciutats de la nova diòcesi: Sabadell (204.000 habitants), Sant Cugat del Vallès (60.265 habitants), Cerdanyola del Vallès (53.343 habitants) i Granollers (53.105 habitants).

Nova diòcesi de Sant Feliu de Llobregat

Territori: actual demarcació episcopal del Baix Llobregat, el Penedès, Garraf composta pels arxiprestats del Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat, Sant Vicenç dels Horts, Montserrat, Garraf, Vilafranca del Penedès, Anoia i Piera- Capellades.

- Habitants: 661.393.
- Parròquies: 121.
- Sacerdots: 153.
- Religiosos: 23 comunitats.
- Religioses: 67 comunitats.
- Catedral: Església de Sant Llorenç a Sant Feliu de Llobregat.

- Residència Episcopal: Sant Feliu de Llobregat (40.042 habitants).
- Altres ciutats de la nova diòcesi: Sant Boi de Llobregat (78.738 habitants) i El Prat de Llobregat (61.818 habitants).

Dades estadístiques de l'actual arxidiòcesi de Barcelona

Territori: actuals demarcacions episcopals de Barcelona ciutat i Barcelonès sud, Barcelonès nord i Maresme, compostes pels arxiprestats de la Catedral, Rambles- Poble Sec, Sant Josep Oriol, Puríssima Concepció, Sagrada Família, Poblenou, Provençals, Sant Martí, Sant Andreu, Trinitat-Roquetes, Vilapicina, Horta, Guinardó, Vall d'Hebron, Gracia, Sant Gervasi, Sarrià, La Torrassa-Collblanc, Cornellà del Llobregat, L'Hospitalet de Llobregat, Sants-Can Tunis i també Gramanet, Badalona nord, Badalona sud, La Cisa i Mataró.

- Habitants: 2.623.279.
- Parròquies: 212.
- Sacerdots: 417.

El 15 de juny de 2004, una fita històrica¹

*El 15 de juny de 2004 formarà part de la història de l'Església a Catalunya. En aquest dia el papa Joan Pau II va desmembrà l'Arxidiòcesi de Barcelona en tres diòcesi: la metropolitana Barcelona, i les dues sufragànies: la de Sant Feliu de Llobregat i la de Terrassa. Creiem que pot ser convenient presentar un context de conceptes i fets històrics amb les seves pertinents evolucions que expliquin el que ha succeït en data de 15 de juny. Cal dir que l'objectiu del Papa (Joan Pau II) a fer realitat aquestes tres diòcesi; no va ser altre que el bé de l'Església i aconseguir una pastoral més eficaç per als més de quatre milions de feligresos catòlics afectats d'aquest peculiar canvi. Recordem que l'estructura de les Esglésies en diòcesi i seus metropolitanes procedeix de la mateixa administració de l'Imperi romà. En l'any 289, Diocleciana va dividir l'imperi en prefectures, províncies i diòcesi. La estructuració romana era fonamentalment urbana i es basava en les *civitates* o *municipia* amb els corresponents *territoria*. També l'Església va posar a totes les *civitates* -capitals de les diòcesi- i en cadascuna d'elles un bisbe i al capdavant dels províncies, o sigui, en la ciutat capital de la província - com Tarraco- un bisbe el qual després es dirà *metropolita* i, en el segle IX, arquebisbe. Hi havia també patriarques (a Roma, a Antioquia, a Alexandria, a Jerusalem i a Constantinoble). El d'Occident serà el papa, que també serà el primer d'entre tots els bisbes, que exerceix el*

¹ Article publicat dins els butlletins de les tres diòcesi de la província metropolitana de Barcelona (Barcelona, Terrassa, Sant Feliu de Llobregat).

peculiar ministeri o primat de Sant Pere (petrí) sobre tota l'Església d'Orient i d'Occident.

El papa Lleó I Magne

Els bisbes i el papat són d'institució divina, en canvi els metropolitans (en el seu ministeri específic i distintiu), els vicaris i llegats papals i els mateixos patriarques (també en el ministeri específic) són d'institució eclesiàstica.

Un dels documents més destacables on apareix clarament el primat del Papa sobre tota l'Església, és la carta del papa Lleó Magne (anys 440-461) dirigida al seu vicari en la regió de l'Ilíric Anastasi de Tessalònica.

El bisbe de Roma afirma taxativament que el seu peculiar ministeri cap a tota l'Església és de dret diví, o sigui procedeix i es fonamenta en l'explícita voluntat de Jesucrist que ho va instituir. Però seguidament Lleó I assevera que així mateix el ministeri dels bisbes és igualment de dret diví; no ho són, en canvi, altres dignitats, ministeris o potestats, com la dels patriarques, dels metropolitans i dels vicaris papals que són de dret i d'institució eclesiàstiques, o sigui, procedeixen de la mateixa Església.

També en aquesta important carta s'exposen quines eren les estructures, cànons i normatives de les províncies eclesiàstiques. Així mateix es determina el paper del bisbe (*metropolita*) cap de la província eclesiàstica i el dels sínodes. Aquests és necessari que es celebrin dintre de la província dues vegades a l'any (advent i quaresma). Metropolitans i Sínodes vertebraven tota l'estructura i organització de les Esglésies locals.

El bisbe metropolità i el sínode provincial

Les Esglésies d'Occident i d'Orient estaven organitzades fins al segle XII fonamentalment sota la figura jurídica del bisbe metropolita i del seu sínode. El responsable de la província eclesiàstica -el metropolita- ordenava els bisbes de la província i els inspeccionava, convocava i presidia sínodes, rebia apel·lacions, vigilava l'administració de les diòcesis vacants de la seva província, rebia la professió i jurament de fe dels bisbes electes sufraganis requisit previ a l'ordenació episcopal, inspeccionava l'elecció d'aquests, intervenia en alguns casos com en la província de Narbona després de la invasió sarraïna el 711 en la presentació de candidats per a ser triats bisbes... Exercia, doncs, funcions àmplies, la majoria de les quals avui estan reservades al Papa.

El bisbe metropolita (o, com se li denominarà després, arquebisbe) posseïa aquests drets metropolitans, com president que era del sínode episcopal de la

província eclesiàstica. Aquesta institució (el sínode) també podia prendre decisions de gran transcendència en la vida de l'Església. Podia, per exemple, erigir noves diòcesis, prenia part decisiva en l'examen del nomenament dels bisbes -exercit pel poble i clergat-, permetia, fins i tot en casos molt especials i sense que anés en perjudici de les diòcesis veïnes, desmembrar una regió en diverses diòcesis, traslladar un bisbe d'una diòcesi a una altra (encara que en algunes èpoques això estava totalment prohibit). En el sínode es tractava col·legialment la pastoral de les diòcesis, el ministeri propi dels preveres, així com es dictaven les normes, ritus i textos litúrgics. El sínode (o concili provincial) jutjava no solament als fidels, sinó als preveres i als mateixos bisbes integrants de la província. Era necessari que aquests Bisbes assistissin obligatòriament als sínodes. La no-assistència, no justificada, podia ser causa d'expulsió de la diòcesi.

El primat papal i la col·legialitat episcopal

A l'empara, doncs, del metropolita i del sínode provincial la vida eclesial s'estructurava. Aquest règim estava basat en el principi teològic i jurídic de la col·legialitat dels bisbes. Era autònom i no precisava de la intervenció immediata del Papa o de la seva Cúria. No obstant això, el bisbe de Roma - reconegut com principi suprem de la comunió eclesial universal i també patriarca d'Occident- exercia en casos especials un arbitratge inapel·lable. Aquest va ser el cas provocat pel trasllat de Ireneu, bisbe de Ègara (Terrassa) a Barcelona, després de la mort del bisbe d'aquesta última diòcesi Nundinari (any 465). El papa Sant Hilari (a. 461-468) en un concili celebrat a Santa Maria la Major de Roma va dictaminar que si Ireneu no tornava a Ègara seria excomunicat. I el motiu és perquè es va fer una elecció de bisbe (a Barcelona) no canònica o sigui en contra dels canons dels concilis referents al fet que el bisbe sigui triat pel clergat i el poble i no per la voluntat d'un bisbe, encara que aquest ja estigui mort i hagi manifestat la designació d'un candidat. L'elecció ha de ser totalment lliure i no pot intervenir exclusivament l'última voluntat del bisbe predecessor.

Ordenar els bisbes sufraganis

El dret o funció d'ordenar als bisbes sufraganis era el més important dels quals formaven el cúmul de drets denominats metropolitans. Una cosa semblant succeïa amb el dret de beneir als abats. Aquest dret del bisbe equivalia fet que se li reconegués el domini sobre el monestir al com pertanyia l'abat. En els primers segles de la història de l'Església era inconcebible que el Papa concedís a un metropolita la prerrogativa d'Ordenar als seus Bisbats sufraganis. Aquest dret que, com hem indicat, equivalia a una espècie de

jurisdicció sobre la diòcesi a la qual pertanyia el bisbe consagrat -procedia de la mateixa condició o rang metropolità, per ser l'arquebisbe en cap de la província. Sense intervenció o autorització directa del Papa -encara que sempre en comunió amb ell- el bisbe metropolità, segons els cànons, ordenava, conjuntament amb altres dos bisbes de la província, el bisbe triat pel poble i el clergat. Efectuada l'ordenació, es notificava amb l'epístola sinòdica el nom del nou bisbe, tant als metropolitans veïns, com al mateix Papa. S'assenyalava també que la fe professada i jurada abans de l'ordenació pel nou bisbe coincidia amb la professada pel bisbe de Roma. Aquesta era la pràctica canònica seguida en l'Església primitiva i en la medieval pels bisbes no metropolitans. El Papa, com hem indicat, no intervenia directament, és a dir, no es reservava el dret de nomenar tots els bisbes, el de confirmar o constituir els arquebisbes. Això en l'Església de l'edat antiga i en gran part de la medieval. El primer document papal en el qual el bisbe de Roma (Gregori I) atorga una funció tan important com és la d'ordenar els bisbes sufraganis va ser el privilegi denominat *Cum certum sit* (22 de juny de 601), dirigit a Sant Agustí de Canterbury. Forma part dels nombrosos privilegis denominats de concessió papal del pal·li -insígnia d'honor i poder supraepiscopal-. Juntament amb la concessió d'aquesta insígnia, el papa va atorgar al missioner Sant Agustí el dret d'ordenar als bisbes sufraganis. L'actuació del Papa va incidir en el mateix cor de l'estructura primitiva eclesial, o sigui, la metropolitana o sinodal. Certament, el Papa justifica aquesta -podríem dir- intromissió seva. I els motius adduïts són la negligència dels bisbes metropolitans de les Gàl·lies que no s'atrevien a fundar una nova Església: l'anglesa.

Els missioners

Després de la intervenció de Gregori (I) Magne a Anglaterra i Germania es repeteixen similars concessions papals de drets metropolitans a missioners del nord d'Europa, com Sant Willibord i Sant Bonifaci. Aquest costum es converteix en dret papal o dret episcopal així en el segle XI ja és llei canònica que tot arquebisbe o metropolità ha de demanar la confirmació papal de la seva elecció. El Papa, després d'un minucios examen, concedeix els Ornaments i honors (com la insígnia del pal·li) i els drets metropolitans: ordenació dels bisbes sufraganis, convocar sínodes provincials, jutjar els membres de la província, presidir sínodes... i fins i tot desmembrar una diòcesi si era necessari i missionar les zones pròpies de la província o les terres de pagans pròximes a la mateixa província. Per tant, serà el Papa qui intervindrà en la constitució de tots els bisbes metropolitans d'occident, i això va succeir cap a finals del segle XI. També aquesta intervenció papal és coadjuvada per eminents eclesiàstics gràcies a la denominada Reforma Gregoriana. Centralitzant a Roma l'estructura metropolitana, es va assegurar que els bisbes metropolitans no fossin

Simoníacs i que donessin suport la reforma impulsada pels papes gregorians, per monjos de Cluny i del Císter i fins i tot pel gran bisbe-arquebisbe Sant Oleguer de Barcelona a través dels canonges regulars de Sant Ruf d'Avinyó. És així com es va assolir una gran reforma, disminuint, no obstant això, l'autonomia de les províncies eclesiàstiques. Es va passar d'un règim que es vivia i practicava l'exercici de la col·legiabilitat episcopal en la figura dels sínodes, a un nou centralisme papal d'assegurar la reforma tan necessària en aquells temps.

Canvi beneficiós

Aquest canvi va ser efectivament beneficiós per a l'Església a causa de les circumstàncies tan adverses de la lluita contra les investitures laiques que es donaven en els segles X1-XII. El ministeri petri, doncs, es va mostrar beneficiós no solament en el control dels nous arquebisbes, assegurant la Reforma, sinó també en els monestirs als quals se'ls va concedir privilegis de tutela papal i d'exempció. I gràcies a aquestes concessions el Papa era l'autoritat eclesiàstica -en exclusió del mateix bisbe- de la majoria dels monestirs d'Occident. Naixia així la immediata subjecció al papat dels quals després es denominarien "religiosos". Aquests deuen obediència directa al Papa, ell és el seu superior. El bisbe no podia immiscir-se en l'interior dels monestirs i congregacions religioses exemptes. El mateix procés es manifesta en el dret canònic: el Papa serà el fonament de totes les lleis eclesiàstiques. També el Papa des de Innocenci III (any 1208) es reserva el dret a canonitzar els Sants de tota l'Església.

L'exempció

L'exemple de l'exempció dels monestirs es va estendre també en algunes peculiars diòcesis. Aquestes diòcesis exemptes dependran, no de la corresponent seu metropolitana sinó directament del Papa de Roma. El cas més significatiu és el de la diòcesi de Bamberg. L'any 1046 va ser triat papa -després del famós sínode de Sutri- el bisbe d'aquella diòcesi de Bamberg, Suitger, amb el nom de Climent II. El nou papa va atorgar a la seva antiga diòcesi amplis privilegis i el mateix emperador Enric II va determinar que la diòcesi de Eamberg fos unida a la romana amb uns llaços típicament feudals, o sigui, amb relació de dita *mundiburdium*. Per aquest motiu, seguidament, taxa; disputes entre els bisbes de Eamberg i la seu metropolitana de Magúncia. Aquells afirmaven que no solament en l'ordre temporal depenien de Roma directament, sinó fins a en l'ordre jurisdiccional (civil), no reconeixent altra immediata autoritat superior que la del Papa. Naixien així les cèlebres diòcesis exemptes. Aquest exemple es va copiar en altres diòcesis que tenien -o es

preveia que tindrien- una conflictiva jurisdicció amb la corresponent seu metropolitana. La Santa Seu, al vincular-les al Papa directament, intentava solucionar el conflicte jurisdiccional, especialment quan la seu metropolitana era de nació distinta a la de la sufragània. Aquesta última passava a estar vinculada a Roma com un monestir exempt (independent de l'ordinari del lloc) i passava a ésser de la jurisdicció directa del Papa. En la Península Ibèrica també es donen casos de diòcesis exemptes durant i després de la reforma gregoriana i per tant dependents directament de Roma Són els següents bisbats: Compostela, l'any 1095; Burgos, l'any 1105; Besalú, l'any 1020; Cartagena, l'any 1225; Mallorca, l'any 1232.

De l'exempció a la província metropolitana de Barcelona

La condició jurídica del arquebisbat de Barcelona abans del 15 de juny de 2004 era la d'exempta. Solament depenent del Papa, deixant d'ésser sufragània de Tarragona.

Així que, a partir d'aquesta data, Barcelona es converteix en capital de la nova província eclesiàstica de Barcelona amb dues diòcesi sufragànies: Terrassa i Sant Feliu de Llobregat.

Característiques històriques de les diòcesis de la província de Barcelona

L'arxidiòcesi de Barcelona després del 15 de juny de 2004 ha disminuït, no solament en nombre de catòlics, sinó també en parròquies. Té, per tant, la comarca denominada el Barcelonès, amb la capital en Barcelona i L'Hospitalet de Llobregat, Cornellà de Llobregat, Badalona i tot el Maresme. En l'actualitat té dues parròquies anteriors al segle X, setze del segle X, quinze del segle XI i vint-i-vuit dels segles XII al XIX. Les restants parròquies són del segle XX, especialment les creades durant el pontificat de l'arquebisbe Gregorio Modrego Casaus. Aquest prelat va anar a títol personal honrat amb l'honor d'arquebisbe pel papa Piu XII. L'actual, monsenyor Martínez Sistach, és l'arquebisbe i metropolità que presideix la nova província dita Barcelona. Presentem a continuació les característiques històriques de les parròquies de les tres diòcesis.

Arquebisbat de Barcelona

Hem de fer la distinció, avui en dia, després del 15 de juny de 2004, de les parròquies de cadascuna de les tres diòcesis: Barcelona, Terrassa, Sant Feliu de Llobregat. Els dos nous bisbats van ser creats pel papa Joan Pau II en la referida data. És molt recent. Això és un avantatge, ja que així tenim ben viva la

memòria d'elles, cosa que no passarà, desgraciadament, d'aquí a uns anys. Donarem un breu elenc de les parròquies més primitives fins al segle X -per tant mil·lenàries- de cadascuna de les diòcesis de la nova província eclesiàstica de Barcelona.

Barcelona continua sent una gran arxidiòcesi, amb multitud d'esglésies parroquials, a pesar que ha disminuït el nombre, doncs 241 han estat desmembrades de l'antiga arxidiòcesi. En concret: Sant Feliu de Llobregat, 121 parròquies; Terrassa, 120 i Barcelona, 212. Són moltes parròquies que han canviat, i també hauran canviat les característiques històriques primitives de l'antiga diòcesi de Barcelona. S'ha produït un gran canvi.

Les parròquies de l'actual arquebisbat de Barcelona (15 de juny de 2004) no tenen totes elles el mateix origen ni data de creació. Així, hi ha la següent estadística cronològica :

Parròquies d'abans del segle X	2
Parròquies del segle X	16
Parròquies del segle XI	15
Parròquies del segle XII	2
Parròquies del Segle XIII	2
Parròquies del segle XIV	3
Parròquies del segle XV	2
Parròquies del segle XVI.....	–
Parròquies del segle XVII	2
Parròquies del segle XVIII	3
Parròquies del segle XX	14
Parròquies del segle XX	148
Total	209

(a més de tres parròquies personals, o sigui 212)

No volem repetir el que hem dit en diverses ocasions (per exemple, en el Butlletí del Arquebisbat de Barcelona del mes de juny 2005, quan hem exposat l'origen de les parròquies en les Esglésies llatines). Recordem que abans del segle V és quimèric buscar indicis de parròquies. Aquestes van ser instituïdes a causa de les invasions bàrbares quan els habitants de les ciutats romanes es van refugiar en zones més segures, com podien ser les regions a l'empara del Montseny, de Montbui, de Sant Llorenç...

També exposarem que les pròpiament parròquies urbanes probablement són posteriors a les rurals que van anar el prototip que, amb no poca resistència per part dels bisbes, es van establir en les ciutats.

Per tant és difícil provar, per exemple, que les parròquies de Sant Pere de les Puelles, o la de Sant Just i Sant Pastor són anteriors a les quals veurem en els bisbats de Terrassa i en el de Sant Feliu de Llobregat. Cert és que a Sants Just i Pastor varem trobar elements arqueològics d'època paleocristiana i que possiblement a Sant Pere de les Puelles hi ha una construcció típicament carolíngia. Però a partir d'aquí no podem deduir que existissin esglésies d'època paleocristiana a Barcelona, fora de la catedral. Cosa que no succeeix, per exemple, a Ègara que a més de la catedral hi ha dues esglésies (Sant Miquel i Sant Pere) del segle VI. L'última (Sant Pere) era de tres naus i no era una catedral. Podríem trobar alguns elements semblants en l'església de Mataró i en la de Badalona així com en les esglésies de les altres diòcesis que formen la província eclesiàstica de Barcelona, com també en les poblacions de Gavà, Cornellà i Sant Cugat.

Es pot afirmar que a Barcelona no es donaven contemporàniament dues catedrals: la dels cristians i la dels arrians. La implantació del arrianisme en el sector de la Tarraconense no va ser profunda. Dels setanta bisbats hispanovisigòtics solament hi ha uns deu que tenien un bisbe arrià. I fins i tot havia bisbats que tenien dos bisbes com Tortosa i Lleida. En Barcelona abans del Concili III de Toledo hi havia un bisbe anomenat Ugne que era arrià i que va anar el primer a abjurar del arrianisme en aquest Concili. Si la implantació en les diòcesis del arrianisme que escassament va durar un segle (segle VI), va ser reduïda i de molt poca importància, menys ho va anar l'èxit arrià en les primitives esglésies rurals almenys en la part Oriental de la Península. A més, així com les files dels cristians contaven amb bisbes de molta categoria com Sant Nebridi de Ègara, Sant Leandre de Sevilla, Sant Isidre... en les dels arrians no va destacar cap. El arrianisme, basant-se en teories abstractes, no era el corrent més propici perquè prosperés a Occident. Aquí fou un fracàs fins i tot humà, a pesar dels intents del rei visigot Leovigild.

Les primeres parròquies de la nova arxidiòcesi de Barcelona

Hem de fer un repàs cronològic de les parròquies de les quals hi ha constància documental del segle X. Recordem que incloem Mataró, Badalona, Cornellà i L'Hospitalet. Sant Just i Sant Pastor podria ser -com hem dit- l'església parroquial més antiga de Barcelona per les restes paleocristianes o visigòtiques que es troben en ella (pila, per exemple, amb la inscripció *Nika* del segle VI). A més, el gran historiador Diago afirma que l'emperador Carlemany la va constituir parròquia en l'any 801. Després d'aquesta parròquia (Sant Just i Sant

Pastor) hem de col·locar, en el temps, necessàriament a Sant Pere de les Puelles que depenia de la jurisdicció dels monestirs de monges que es trobava al costat de l'església monacal i parroquial. Vénen també seguidament Santa Maria del Pi, Santa Maria del Mar i la capella de la Verge del Coll. També hem de citar en època preromànica Sant Pau del Camp, però aquesta església no era una parròquia, sino un monestir. L'elenc de les parròquies del segle X és el següent: De l'any 966 aquesta i documentada la parròquia de Sant Andreu del Palomar. Del 967, Santa Maria de Sants, Sant Martí de Teià, del 965. Sant Pere de Premià de Dalt, del 966. Sant Joan d'Horta, el 985. La capella de Sant Gervasi i Protasi, el 987. Santa Maria de Vallvidrera, del 987. Sant Vicenç de Sarrià, del 987. Sant Genís de Vilassar de Dalt, el 992. Cornellà de Llobregat, en la seva església de Santa Maria (destruïda el 1936) era de l'any 983, encara que presentava elements anteriors, possiblement paleocristians. Santa Eulàlia de Vilapicina és també del segle X. Sant Martí de Provençals és del segle X. La parròquia de Sant Feliu d'Alella és del 993. L'antiquíssima parròquia de Sant Miquel, que es trobava en l'interior de la ciutat de Barcelona, molt prop de l'ajuntament i que va ser demolida per construir l'actual plaça de Sant Miquel, era de principis del segle X. La titularitat d'aquesta última església va passar a la Verge de la Mercè, però els seus pergamins -els més antics de Barcelona segons diuen els historiadors- foren destruïts durant la guerra civil de 1939-39. Va ser una gran pèrdua.

Del segle XI trobem quinze noves parròquies. El XI és el segle de la represa que la tragèdia de la ràtzia de Almansur va suposar en tota la diòcesis, especialment a Barcelona i Sant Cugat. Recordem que segons diuen les cròniques tot va ser destruït, incendiat, destrossat, i els habitants cristians van ser venuts com esclaus... A Barcelona li va costar molt reaccionar: almenys sabem que va anar en l'any 1023 quan es troben documentalment els testimoniatges dels esforços per a edificar o reconstruir una església dedicada a Sant Cugat (del Rec). A mitjans i finals del segle XI van tenir lloc noves ràtzies molt ferotges que foren les dels almoràvits. Tots els invasors van arribar a la plana de Barcelona a través del Penedès i del Llobregat. Aquesta situació també ve reflectida per la creació de noves parròquies o en les seves restauracions.

Bisbat de Terrassa

Les parròquies del Vallès i del Montseny -per tant, les del bisbat de Terrassa- apareixen en gran número durant el segle X. Exactament, trenta-cinc. Aquesta estadística suposa que si excloem les parròquies del segle XX (seixanta-nou) sobre vuitanta, són gairebé la quarta part; totes elles molt antigues: del segle X o sigui moltes d'elles mil·lenàries. Òbviament, aquesta estadística es recolza en uns fets històrics que poden, en part, explicar aquesta evolució. El segle X és

un segle de plena reconquesta. Els cristians tenien molt present que no solament s'havia d'avançar en la reconquesta del Penedès fins al riu Gaià, sinó que també era necessari assegurar els territoris i les posicions que ja existien dintre del domini cristià. És ben cert que com deia el nostre Comte Sunyer en conquerir Montserrat, les seves muntanyes, roques i coves profundes eren com mil castells que asseguraven el domini fàctic cristià. Per descomptat, havien d'assegurar-se les parròquies rurals que estaven prop dels llocs de defensa, com eren Sant Llorenç, Montseny, Montbui, Ègara... Hi ha que tenir present que no hem de buscar parròquies anteriors al segle VI, ja que aquestes comencen en el segle V, en llocs molt concrets gràcies a Sant Martí de Tours alguns concilis d'aquella època (Arles, Vienne...) però no en Hispania. Encara que pels testimonis dels concilis visigòtics ja podem dir que en el segle VI la institució de la parròquia s'estén per tota la geografia hispana. Per tant, hem de creure que també va passar en les diòcesis d' Ègara i Barcelona. Òbviament hi ha dues excepcions -sempre dintre del sector diocesà de Terrassa- que són les esglésies de Sant Pere de Ègara i Sant Cugat. En el segle VI es van construir dues esglésies que van acompanyar la seu episcopal de Santa Maria d' Ègara. Van ser les de Sant Pere i Sant Miquel. La de Sant Miquel tenia una funció sepulcral o funerària, en canvi Sant Pere era evidentment parròquia: no era seu episcopal.

Les parròquies, doncs, van néixer front les invasions: primer dels bàrbars i després dels sarraïns. Creiem que en el segle X l'Església de Barcelona -ja que en aquest segle la de Ègara encara no existia com bisbat- procurava, en aquesta primera organització, seguir la memòria, testimoniatges i oportunitats de restaurar les antigues parròquies visigòtiques. Per això és tant important conèixer els testimoniatges documentals del segle X. La majoria d'aquestes parròquies documentades en aquest segle ja existien en l'època visigòtica. En aquest segle X, l'existència de les trenta-cinc parròquies ens conduirà a una probable conclusió: ens trobem amb unes esglésies que tenen les seves arrels en l'Església visigòtica. I això és molt important, ja que ens donarien molts elements que podem projectar en temps anteriors al segle X, com pot ser la hagiografia dels Sants titulars. Ens trobem amb un Santoral típicament visigòtic o si es prefereix paleocristià: Santa Maria, Sant Sadurní, Santa Perpètua, Sant Martí, Sant Cristòfor, Sant Quirze, Santa Eulàlia de Barcelona i de Mèrida, Sant Pere, Sant Vicenç, Sant Esteve, Santa Agnès, Sant Llorenç, Sant Mateu, Sant Salvador, Sant Mena (Sentmenat), Sant Cebrià, Sant Feliu, Sant Julià, Sant Genís, Sant Cugat, Sant Iscle, Sants Just i Pastor... L'ordre cronològic de les esglésies (parroquials), tenint en compte els documents que es refereixen i parlen d'elles com ja existents, són els següents: Sant Pere de Ègara, segons les excavacions (arqueologia), va ser construïda a principis del segle VI. El primer document (pergamí) en el qual es parla d'aquesta església -a pesar que l'escriptor s'equivoca nomenant-la Sant Pau és del 966. Sant Cugat: segons

l'arqueologia, ja existia en època paleocristiana o visigòtica amb el seu *martyrium* de Sant Cugat. Consta que en la època dels bisbes Quirze de Barcelona (640-666) i Eugeni (633) d'Ègara van aplicar a les respectives diòcesis els cànons dels concilis IV i X de Toledo, segons els quals les relíquies o les sepultures dels màrtirs devien custodiar-se al costat dels monestirs, com és el cas de Santa Eulàlia de Barcelona en l'església de les Arenes (Santa Maria del Mar) i de Sant Cugat la (c. 644). Per tant, el monestir seria anterior al que alguns autors suposen fundat per Lluís el Piadós (o Carlemany) en l'any 801. Segueix en antiguitat Sant Pere de Vilamajor, que ha conservat una làpida funerària del 872 d'un tal Orila. A més aquesta església tenia un famós palau comtal en el qual van habitar els comtes i les comtesses de Barcelona com Peronella d'Aragó. A continuació, hem de citar a Sant Esteve de Parets del Vallès, en l'any que el seu temple va ser consagrat pel bisbe de Barcelona Teodoric. La parròquia de Sant Genís de L'Ametlla del Vallès aquesta documentada des de l'any 906. La parròquia de Sant Sadurní de la Roca del Vallès, l'any 932. Santa Eulàlia de Ronçana està documentada des del 932 amb l'acta de consagració de la mateixa església. La parròquia de Sant Julià de Palou (Granollers) està documentada des del 943. Santa Maria de Llerona aquesta plenament documentada per testimoniatges escrits de les primeres dècades del segle X. Santa Agnès de Malanyanes (La Roca) està documentada a mitjans segle X. També del segle X és la documentació de Sant Llorenç de Vilardell. De l'any 945, és la primera documentació de Santa Maria de Montmeló. De l'any 966 és la primera documentació de Sant Esteve de la Garriga. De l'any 970 és la primera documentació de Sant Mateu de Vallirana. De l'any 973 és la primera documentació de Sant Salvador de Polinyà. Aquesta església va ser consagrada per l'arquebisbe Oleguer el 1122, inaugurant també les famoses pintures romàniques que actualment es conserven en el Museu Diocesà de Barcelona. De l'any 975 és la primera documentació de Sant Martí de Cerdanyola, encara que anterior a aquesta parròquia seria la famosa de Sant Iscle de les Feixes en un document copiat en el Llibre *Antiquitatis* de la catedral de Barcelona de l'any 964. Aquesta església era ja parroquial en l'any 1082. De l'any 982 és la primera documentació sobre Sant Esteve, de Ripollet. Cerdanyola, Sant Iscle de les Feixes i Ripollet formen un conjunt històric eclesiàstic que explica les institucions de les tres parròquies. De l'any 986 és la primera documentació de Sant Cebrià de Valldoreix. Aquesta parròquia, malgrat d'ésser de la part interna de Collserola, forma part de la zona d'influència de Sant Cugat; malgrat que Vallvidrera, que està pràcticament vinculada a Valldoreix, es decanta cap a Sarrià o si voleu cap a Barcelona. Hi ha tres anomalies en el desmembrament del 15/VI/2004 que caldrà corregir: hi ha una parròquia de Cornellà que pertany al bisbat de Sant Feliu de Llobregat; el mateix cal dir d'una parròquia d'Esplugues; com també una altra de Sant Joan Despí. De l'any 986 és la primera documentació de Sant Feliu del Racó;

encara que té alguns elements arqueològics - que la podrien datar amb anterioritat. De mitjans del segle X és la primera documentació de Sant Sadurní de Montornès. De l'any 986 és la primera documentació de Sant Esteve de Castellar del Racó. De l'any 986 és la primera documentació de Sant Vicenç de Sabadell, quan ja existien en aquella contrada les parròquies de Sant Feliu i de Sant Salvador de Sabadell. Santa Maria de Palautordera té la seva primera documentació datada en l'any 986. Sant Pere de Rubí té documentació des del 987. De l'any 989 és la primera documentació de Santa Eulàlia de Corró d'Avall. De Sant Quirze del Vallès posseïm documentació de l'any 989. La molt ben conservada església de Santa Maria de Palau Solità té una de les més importants actes de consagració de Sant Oleguer de l'any 1122, com també Collsabadell, Polinyà i Sant Genís de l'Ametlla. Però la citada parròquia de Palau Solità ja des del 991 tenia un conjunt documental de gran interès. Sant Martí de Montnegre té la primera referència monumental conservada de l'any 994. Sant Cristòfol de Lliçà d'Avall té documentació des de mitjans del segle X. Sant Martí de Mosqueroles té la primera documentació a mitjans segle X. De l'any 998 és la primera documentació de Santa Perpetua de Mogoda. Un any després, és a dir el 999, Sant Sadurní de Collsabadell té la primera referència documental. Del mateix any 999 és la primera documentació de Santa Maria de Llinars. Del 1000, o sigui l'ultimo any del segle X, és la referència documental de Sant Esteve de Vilanova del Vallès.

Bisbat de Sant Feliu de Llobregat

Segons les estadístiques, de les 121 parròquies que pertanyen actualment al bisbat de Sant Feliu de Llobregat, solament hi ha una que podria ser d'abans del segle X. Es tracta de Marganell, de la qual tenim una referència documental del 867. Aquest document forma part de l'abundant documentació que es va produir al voltant del monestir de Santa Cecília de Montserrat en el qual va ser cèlebre l'abat Cesari que anà a Santiago de Compostel·la per rebre l'ordenació episcopal, ja que amb aquest rang volia regir l'església de Tarragona.

Per tant, Cesari, abat i nou arquebisbe, volia que el seu monestir fos exempt de la diòcesi de Vic, a la qual pertanyia en aquells temps. Encara que hem de recordar que molts documents de Santa Cecília són falsificacions de principis del segle XI.

Ens podem preguntar si algunes de les seixanta parròquies dels segles X i XI - sempre dintre de l'actual diòcesi de Sant Feliu de Llobregat - són restauracions d'anteriors parròquies ja existents en època visigòtica o paleocristiana. Òbviament, és molt difícil comprovar aquesta afirmació. Són molt pocs els elements arqueològics d'aquella vida primerenca del temps visigòtic. És possible que existissin a Sant Boi de Llobregat, a Gavà i potser a Olèrdola.

Hem de tenir una visió general de l'antiguitat de les esglésies no urbanes - prescindint de Barcelona- per a treure algunes possibles conclusions.

Si comparem les parròquies dels dos nous bisbats, obtenim la següent estadística:

	<u>Parròquies del Bisbat de Sant Feliu de Llobregat</u>	<u>Parròquies del Bisbat de Terrassa</u>
Abans del 901	1	3
s. X	27	32
s. XI	33	36
s. XII	21	3
s. XIII	7	1
s. XIV	3	-
s. XV	1	2
s. XVI	-	1
s. XVII	-	-
s. XVIII	-	-
s. XIX	4	2
s. XX	23	40
Total	121	120

La hagiografia de les parròquies de Sant Feliu de Llobregat

Concretament, almenys les vint i set parròquies del segle X, podrien ser restauracions d'antigues parròquies visigòtiques. La hagiografia -possiblement també visigòtica- és la següent: Sant Esteve, Sant Baldiri, Santa Maria, Sant Pere, Sant Miquel, Santa Creu, Sant Llorenç, Sant Quintí, Santa Eulàlia de Barcelona i de Mèrida, Sant Martí de Tours, Sant Cristòfor, Sant Jaume, Santa Margarida, Sant Genís, Sant Just i Sant Pastor, Sant Sebastià, Sant Salvador, Santa Coloma, Sant Bartomeu, Santa Tecla, Sant Marçal, Sant Valentí, Sant Pau, Sant Corneli, Sant Cugat, Sant Sadurní, Santa Maria Magdalena...

L'estabilitat parroquial es dedueix de l'estabilitat dels repoblaments

Una altra constatació que s'obté comparant les estadístiques dels dos bisbats és que dels segles XII i XIII a Sant Feliu de Llobregat hi ha vint i vuit parròquies erigides, mentre que en el bisbat de Terrassa solament hi ha quatre. Aquesta diferència prové del fet que la part d'Ègara (de les zones pròximes a Sant Llorenç i Montseny), ja era en gran part estable, sense necessitats defensives. Mentre que el Llobregat i el Penedès foren les zones de repoblació, àdhuc el segle XII. Després de Ramon Berenguer IV, ja estaven segurs els habitants de les zones de l'antiga frontera que era el riu Gaià, molt a prop de Tarragona. Recordem que la reconquesta va de nord a sud i per tant això també s'observa en les institucions eclesiàstiques com són les parròquies.

Començant la ressenya d'esglésies parroquials del segle X, possiblement que dels primers anys del segle X, són les tres esglésies de Marganell, Miralles i Sant Baldiri de Sant Boi de Llobregat, segueix la parròquia de Sant Pere de Cervelló, del 904. Dos importants castells són també molt antics, amb sengles capelles castrals. Ens referim a Sant Pere de Subirats i Sant Miquel d'Olèrdola. Les dues son de l'any 917. Olèrdola és importantíssima pel que es refereix a la reconquesta, esta situada en un bastió defensiu i usat pels primers Comtes, especialment Miró, Sunyer, Borrell... De l'any 931 és Santa Creu de Bellaterra. De l'any 933 aquesta documentada la parròquia de Sant Pere de Monistrol de Montserrat. De l'any 943 és la parròquia de Sant Llorenç d'Hortons. Del 962 és la parròquia de Sant Quinti de Mediona. De l'any 963 és la parròquia de Sant Pere de Masquefa. De l'any 965 és la parròquia de Santa Eulalia de Pallegà. De l'any 966 és la parròquia Maria de Capellades. Del 981 és la parròquia de Sant Cristòfor de Begues. De l'any 981 és la parròquia de Sant Jaume de Moja. De l'any 981 és la parròquia de Sant Climent de Llobregat. De l'any 986 és la parròquia de Santa Maria de Monistrol d'Anoia. De l'any 987 és la parròquia de Sant Pere de Màger. De l'any 987 és la parròquia de Sant Just i Sant Pastor de Sant Just Desvern. De l'any 988 és la parròquia de Sant Pere de Gelida. De l'any 991 està documentada l'església de Santa Maria de Vilafranca del Penedès. De l'any 992 és la parròquia de Sant Pere d'Avinyonet. Del mateix any és la parròquia de Sant Salvador de les Gunyoles de Avinyonet, la de Sant Cristòfol de La Granada, que seria anterior, en la seva condició de parròquia matriu, i la parròquia de Sant Genis de Pacs del Penedès. De l'any 995 és Sant Vicenç dels Horts. De final del segle X (990...) està documentada l'església de Santa Maria dels Monjos.

Com pot veure's, les tres diòcesis de la província eclesiàstica de Barcelona tenen unes arrels almenys mil·lenàries. Exceptuant la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat, en les altres dues diòcesi (Barcino i Ègara) les respectives seus episcopals van tenir un paper molt notable, més important que les mateixes parròquies. Indiscutiblement, hi ha plantejat un repte important per a tots els

membres de les tres diòcesis: saber llegir en els signes dels temps la voluntat del mateix fundador de l'Església: Jesucrist. Que Ell i la Verge en les advocacions de Montserrat, de la Mercè i de la Salut de Sabadell ens hi ajudin.

Les catedrals de Terrassa i Sant Feliu de Llobregat

Catedral del Sant Esperit, de Terrassa

L'església del Sant Esperit, actual catedral de Terrassa, es construí a partir de l'augment de població al voltant del castell-palau de Terrassa, en el segle XVI. A més de les masies de Sant Pere d'Ègara, Terrassa, en els inicis d' aquell segle XVI, contava amb uns 1.200 habitants. D'aquí la necessitat d'utilitzar com església parroquial la capella de l'Hospital del Sant Esperit, que es trobava fora del recinte emmurallat del "Palau" de Terrassa. Les obres de la actual basílica van començar l'any 1575, a bon ritme, de tal manera que el 21 de novembre de 1593 es va traslladar el Santíssim i en el 1621 (el dia 21 de febrer), la nova església va ser consagrada per l'abat de Montserrat, el pare Joseph Costa, que era oriünd de Terrassa. El temple és d'estil gòtic tardà i té les següents mesures: 49 m de llarg, 14,5 m d'ample i 22,7 d'alt. El seu campanar té 27 m d'alt.

En el seu interior es custodia un museu amb peces de notable valor artístic i també el grup escultòric de la sepultura de Jesús, obra de l'escultor Martí Díaz de Liatzasolo, que procedeix de la capella de l'Hospital del Sant Esperit. El rector de la parròquia del Sant Esperit, se'l denominava prior, en record de la Col·legiata erigida a Santa Maria d'Ègara, de l'època de Sant Oleguer, segle XII. El temple va sofrir moltíssim durant la guerra civil de 1936, cremant-se tots els retaules, entre ells el famós retaule de Joan de Monpeó, del segle XVIII-XIX. Després de la guerra civil de 1936 l'església restaurada va anar de nou consagrada pel doctor Gregorio Modrego (arquebisbe de Barcelona), l'any 1950. Un any més tard, el papa Pius XII li va concedir el títol de basílica menor. En l'actual presbiteri s'han pintat i instal·lat pintures i escultures de notable valor artístic, com són les obres del pintor Antoni Vila Arrufat, i de l'escultor Enric Monjo. Aquestes obres van ser dirigides per l'arquitecte Lluís Bonet Garí i pel dr. Trens, directors del Museu Diocesà de Barcelona La capella del Santíssim és obra de l'arquitecte modernista Lluís Muncunill, que usà arcs en forma d'el·lipse inspirant-se en Gaudí. El retaule de l'altar del Santíssim representa la Cena del Senyor, i és un baix relleu policromat, de l'artista escultor Rafael Solanich.

Catedral de Sant Llorenç, de Sant Feliu de Llobregat

A inicis del segle XI, el 28 d'agost de 1002, el famós cartulari del monestir de Sant Cugat, cita la localitat de Sant Feliu, gràcies a una donació feta a aquest monestir *ad locum que dicunt Sancti Felicis*. En 1059, torna a citar-se la capella de Sant Feliu en el territori de Sant Just Desvern. Precisament la qüestió de la pertinença d'aquella capella de Sant Feliu, serà motiu de litigis entre dues parròquies contendents: Sant Just Desvern i Sant Joan Despí. Encara que ambdues parròquies havien pactat repartir-se el territori de Sant Feliu, segons una sentència episcopal de 1245, quan el bisbe va concedir a l'església de Sant Feliu atribucions gairebé parroquials. No obstant això els habitants de Sant Feliu reivindicaven el seu rang parroquial. Fins que al final aquesta categoria se li va concedir en l'any 1524. Era, ja, una parròquia amb tots els seus drets i deures. Però, curiosament, aquesta atribució ja no se li donava a la vella església de Sant Feliu, sinó una altra molt propera anomenada Sant Llorenç, edificada el 1414. Per aquest motiu la nova denominació de l'església serà: Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat. En l'any 1775, el cardenal de la Cúria romana Marco Antonio va concedir a la parròquia una notable relíquia de Sant Llorenç. L'edifici de l'església de Sant Llorenç va ser substituït per un altre de nova construcció, en el segle XIX, gràcies al impuls de l'exemplar sacerdot Mn. Miquel Raventós. Aquest rector va morir el 21 d'abril de 1808. Durant la guerra civil de 1936 el edifici va ser destruït i les runes (pedres, carreus...) del mateix es van tirar al riu Llobregat. El bronze de les campanes es va utilitzar com a material de guerra. La imatge de Sant Llorenç que presidia el temple va ser totalment destruïda.

El 11 de juny de 1939 es va beneir la primera pedra d'un nou edifici pel bisbe Díaz Gómara (administrador apostòlic de Barcelona). En mig any aquest edifici es va cobrir i el 22 de juny de 1941 el Dr. Joan Serra (vicari general de Barcelona) va beneir la capella del Santíssim. L'arquitecte del nou temple (actual catedral) va ser Josep Ros i Ros, i el seu presbiteri i murs laterals van ser pintats per l'artista Francesc Labarta. El temple va ser consagrat el 26 de maig de 1946 pel dr. Modrego Casaus (bisbe de Barcelona). El papa Joan Pau II va constituir el nou temple en catedral de Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat, el 15 de juny de 2004.

Episcopologi

Bisbat d'Ègara – Terrassa:

- *Ireneu* (referència l'any 465)
- *Nebridi* (referències els anys 516, 517 i 527)
- *Taür* (referència l'any 546)
- *Sofroni* (referència els anys 589 i 592)
- *Illergi* (referències els anys 599 i 610)
- *Eugeni* (referència l'any 633)
- *Vicenç* (referència l'any 653)
- *Joan* (referències els anys 683, 688 i 693)
- *Baius* (referències l'any 874)
- *Josep Àngel Saiz Meneses* (2004-...)

Bisbat de Sant Feliu de Llobregat:

- *Agustí Cortès Soriano* (2004-...)

5

LES PARRÒQUIES DE L'ACTUAL ARQUEBISBAT DE BARCELONA I ERECCIONS CANÒNIQUES

Presentem en ordre alfabètic les parròquies de l'actual arquebisbat de Barcelona i ereccions canòniques:

1.	Alella. Sant Feliu	<i>apareix documentada el 993</i>
2.	Alfar (Dosrius). Sant Andreu	<i>documentada el s. XII</i>
3.	Argentona. Sant Julià	<i>1158</i>
4.	Badalona. Mare de Déu de la Salut	<i>Gregorio Modrego 1954</i>
5.	Badalona. Mare de Déu de Lourdes	<i>Marcelo González 1968</i>
6.	Badalona. Mare de Déu de Montserrat	<i>Gregorio Modrego 1963</i>
7.	Badalona. Mare de Déu del Roser	<i>Gregorio Modrego 1963</i>
8.	Badalona. Sant Antoni de Pàdua	<i>Gregorio Modrego 1961</i>
9.	Badalona. Sant Crist	<i>Ramon Guillamet 1922</i>
10.	Badalona. Sant Francesc d'Assís	<i>Gregorio Modrego 1963</i>
11.	Badalona. Sant Jaume Apòstol	<i>Gregorio Modrego 1954</i>
12.	Badalona. Sant Josep	<i>Beneïda el 1925</i>
13.	Badalona. Sant Pau	<i>Gregorio Modrego 1963</i>
14.	Badalona. Sant Roc	<i>Marcelo González 1969</i>
15.	Badalona. Sant Sebastià	<i>Marcelo González 1967</i>
16.	Badalona. Santa Clara	<i>Marcelo González 1970</i>

17. Badalona. Santa Maria *documentada el 1012*
18. Barcelona. Bon Pastor *Manuel Irurita 1935*
19. Barcelona. Corpus Christi *Manuel Irurita 1933*
20. Barcelona. Crist Redemptor *Manuel Irurita 1933*
21. Barcelona. Crist Rei *Manuel Irurita 1935*
22. Barcelona. Esperit Sant *Erigida el 1926. Beneïda Manuel Irurita 1934*
23. Barcelona. Immaculat Cor de Maria *Marcelo González 1972*
24. Barcelona. Jesús. Maria i Josep *Gregorio Modrego 1964*
25. Barcelona. Mare de Déu de Betlem *E. De Azara 1796*
26. Barcelona. Mare de Déu de Fàtima *Gregorio Modrego 1957*
27. Barcelona. Mare de Déu de l'Esperança *Gregorio Modrego 1961*
28. Barcelona. Mare de Déu de la Medalla Miraculosa *Manuel Irurita 1932*
29. Barcelona. Mare de Déu de la Mercè i Sant Miquel Arcàngel *1864*
30. Barcelona. Mare de Déu de la Salut *Gregorio Modrego 1945*
31. Barcelona. Mare de Déu de Lourdes *Manuel Irurita 1935*
32. Barcelona. Mare de Déu de Lourdes (parròquia personal)
33. Barcelona. Mare de Déu de Montserrat *1919*
34. Barcelona. Mare de Déu de Núria . *Gregorio Modrego 1945*
35. Barcelona. Mare de Déu del Carme *Manuel Irurita 1935*
36. Barcelona. Mare de Déu del Coll *documentada (Santuari) s. IX.*
Gregorio Modrego 1946
37. Barcelona. Mare de Déu del Mont Carmel *Gregorio Modrego 1962*
38. Barcelona. Mare de Déu del Pilar *1929*
39. Barcelona. Mare de Déu del Port *documentada s. XI. Tinença 1909*
40. Barcelona. Mare de Déu del Roser *Manuel Irurita 1936*
41. Barcelona. Mare de Déu dels Àngels *Joaquim Lluç Garriga 1868*
42. Barcelona. Mare de Déu dels Dolors *Manuel Irurita 1933*
43. Barcelona. Maria Auxiliadora *Gregorio Modrego 1968*
44. Barcelona. Maria Mitjancera de totes les Gràcies *Manuel Irurita 1936*
45. Barcelona. Maria Reina *Gregorio Modrego 1961*
46. Barcelona. Preciosíssima Sang de Nostre Senyor Jesús
Manuel Irurita 1935
47. Barcelona. Puríssima Concepció *Convent 1214. Parròquia 1867*

48. Barcelona. Sagrada Família *Tinença depenent de St. Martí de Provençals 1907*
49. Barcelona. Sagrat Cor de Jesús (Poblenou) 1926
50. Barcelona. Sagrat Cor de Jesús del Tibidabo *Gregorio Modrego 1968*
51. Barcelona. Sant Abraham *Ricard M. Carles 1993*
52. Barcelona. Sant Agustí 1824
53. Barcelona. Sant Albert Magne (personal) *Gregorio Modrego 1968*
54. Barcelona. Sant Ambrós *Guix (Vicari General) 1973*
55. Barcelona. Sant Andreu *Documentada el 966 confirmada per Pasqual II (1104)*
56. Barcelona. Sant Àngel Custodi 1868
57. Barcelona. Sant Antoni de Pàdua *Gregorio Modrego 1961*
58. Barcelona. Sant Bartomeu *Gregorio Modrego 1961*
59. Barcelona. Sant Bernat Calvó *Gregorio Modrego 1945*
60. Barcelona. Sant Carles Borromeu *Gregorio Modrego 1945*
61. Barcelona. Sant Cebrià *Gregorio Modrego 1961*
62. Barcelona. Sant Crist *Marcelo González 1969*
63. Barcelona. Sant Cristòfol *Gregorio Modrego 1961*
64. Barcelona. Sant Cugat del Rec *Consagrada el 8 d'abril 1023*
65. Barcelona. Sant Domènec de Guzmán *Gregorio Modrego 1945*
66. Barcelona. Sant Esteve *Gregorio Modrego 1962*
67. Barcelona. Sant Eugeni I. Papa *Gregorio Modrego 1945*
68. Barcelona. Sant Fèlix *Gregorio Modrego 1945*
69. Barcelona. Sant Ferran *Gregorio Modrego 1945*
70. Barcelona. Sant Francesc d'Assís 1920
71. Barcelona. Sant Francesc de Paüla *Pedro Martínez de Sant Martín 1835*
72. Barcelona. Sant Francesc de Sales *Gregorio Modrego 1945*
73. Barcelona. Sant Francesc Xavier *Gregorio Modrego 1946*
74. Barcelona. Sant Genís dels Agudells *Documentada el s. XI*
75. Barcelona. Sant Gregori Taumaturg *Gregorio Modrego 1945*
76. Barcelona. Sant Ignasi de Loiola 1943
77. Barcelona. Sant Ildefons *Gregorio Modrego 1945*
78. Barcelona. Sant Isidor *Gregorio Modrego 1945*
79. Barcelona. Sant Jaume *Documentada s. XI*
80. Barcelona. Sant Jeroni *Gregorio Modrego 1963*

81. Barcelona. Sant Joan Bosco	<i>Gregorio Modrego 1945</i>
82. Barcelona. Sant Joan d'Àvila	<i>Marcelo González 1970</i>
83. Barcelona. Sant Joan d'Horta	<i>documentada el 985</i>
84. Barcelona. Sant Joan de Gracia	<i>primera pedra 1878</i>
85. Barcelona. Sant Joan de la Creu	<i>Gregorio Modrego 1946</i>
86. Barcelona. Sant Joan de Mata	<i>Gregorio Modrego 1945</i>
87. Barcelona. Sant Joan M. Vianney	<i>Gregorio Modrego 1952</i>
88. Barcelona. Sant Jordi	<i>1920</i>
89. Barcelona. Sant Josep de Calassanç	<i>Gregorio Modrego 1945</i>
90. Barcelona. Sant Josep i Santa Mònica	<i>Convent del 1619</i>
91. Barcelona. Sant Josep Obrer	<i>Gregorio Modrego 1959</i>
92. Barcelona. Sant Josep Oriol	<i>Enric Reig i Casanova 1917</i>
93. Barcelona. Sant Llorenç	<i>Gregorio Modrego 1945</i>
94. Barcelona. Sant Lluís Gonçaga	<i>Gregorio Modrego 1945</i>
95. Barcelona. Sant Marc	<i>Marcelo González 1969</i>
96. Barcelona. Sant Marcel	<i>Marcelo González 1974</i>
97. Barcelona. Sant Martí de Provençals	<i>documentada el s. X</i>
98. Barcelona. Sant Martí del Clot	<i>Urquinaona 1882</i>
99. Barcelona. Sant Mateu	<i>Gregorio Modrego 1963</i>
100. Barcelona. Sant Medir	<i>Gregorio Modrego 1945</i>
101. Barcelona. Sant Miquel del Port	<i>1775</i>
102. Barcelona. Sant Miquel dels Sants	<i>Gregorio Modrego 1945</i>
103. Barcelona. Sant Narcís	<i>Narcís Jubany 1987</i>
104. Barcelona. Sant Oleguer	<i>Gregorio Modrego 1945</i>
105. Barcelona. Sant Ot	<i>Gregorio Modrego 1955</i>
106. Barcelona. Sant Pacià	<i>1924</i>
107. Barcelona. Sant Pancraç	<i>Gregorio Modrego 1945</i>
108. Barcelona. Sant Pau	<i>documentada el 991</i>
109. Barcelona. Sant Paulí de Nola	<i>Gregorio Modrego 1961</i>
110. Barcelona. Sant Pere Claver	<i>Gregorio Modrego 1945</i>
111. Barcelona. Sant Pere de les Puel·les	<i>Existent al s. IX</i>
112. Barcelona. Sant Pere Ermengol	<i>Gregorio Modrego 1948</i>
113. Barcelona. Sant Pere Nolasc	<i>Marcelo González 1969</i>

114. Barcelona. Sant Pius X *Gregorio Modrego 1955*
115. Barcelona. Sant Rafael Arcàngel *Marcelo González 1970*
116. Barcelona. Sant Ramon de Penyafort *Ramon Guillamet 1924*
117. Barcelona. Sant Ramon Nonat *1924*
118. Barcelona. Sant Salvador d'Horta *Gregorio Modrego 1945*
119. Barcelona. Sant Sebastià *Gregorio Modrego 1957*
120. Barcelona. Sant Sever, bisbe i Sant Vicenç de Paül *Gregorio Modrego 1945*
121. Barcelona. Sant Tomàs d'Aquino *Gregorio Modrego 1945*
122. Barcelona. Sant Tomàs Moro *Gregorio Modrego 1968*
123. Barcelona. Sant Vicenç de Sarria *Documentada el 987*
124. Barcelona. Santa Agnès *Tinença. Gregorio Modrego 1964*
125. Barcelona. Santa Anna *Documentada el 1141*
126. Barcelona. Santa Bernadeta *Gregorio Modrego 1966*
127. Barcelona. Santa Cecília *Gregorio Modrego 1945*
128. Barcelona. Santa Creu d'Olorde *Documentada el 1032*
129. Barcelona. Santa Dorotea *Gregorio Modrego 1945*
130. Barcelona. Santa Engràcia *Manuel Irurita 1934*
131. Barcelona. Santa Eulàlia de Vilapicina *Documentada s. X*
132. Barcelona. Santa Isabel d'Aragó i Sant Joaquim *Gregorio Modrego 1945*
133. Barcelona. Santa Joaquina de Vedruna *Gregorio Modrego 1965*
134. Barcelona. Santa Madrona *1869*
135. Barcelona. Santa Maria de Cervelló (o del Socós) *Gregorio Modrego 1945*
136. Barcelona. Santa Maria de Gracia *1835*
137. Barcelona. Santa Maria de Sants *Documentada s. X*
138. Barcelona. Santa Maria de Vallvidrera *Documentada s. X*
139. Barcelona. Santa Maria del Mar *Documentada s. X*
140. Barcelona. Santa Maria del Pi *Documentada s. X*
141. Barcelona. Santa Maria del Remei *1847*
142. Barcelona. Santa Maria del Taulat i Sant Bernat Calvó *Joaquim Lluç Garriga 1867*
143. Barcelona. Santa Maria Magdalena *Gregorio Modrego 1966*
144. Barcelona. Santa Tecla *Gregorio Modrego 1945*
145. Barcelona. Santa Teresa de Jesús *Ramon Guillamet 1923*
146. Barcelona. Santa Teresa del Nen Jesús *Manuel Irurita 1936*

147. Barcelona. Santíssim Sagrament	<i>Gregorio Modrego 1967</i>
148. Barcelona. Santíssima Trinitat	<i>Manuel Irurita 1936</i>
149. Barcelona. Sants Gervasi i Protasi	<i>Capella a. 987</i>
150. Barcelona. Sants Just i Pastor	<i>segons Diago a. 801</i>
151. Barcelona. Verge de Gracia i Sant Josep	<i>Documentada el 1626</i>
152. Barcelona. Verge de la Pau	<i>Gregorio Modrego 1945</i>
153. Barcelona. Verge de Natzaret	<i>Marcelo González 1970</i>
154. Cabrera de Mar. Sant Feliu	<i>Documentada el 1025</i>
155. Cabriels. Santa Creu	<i>Documentada el 1322</i>
156. Caldes d'Estrac. Santa Maria	<i>Documentada el 1219</i>
157. Canyamars. Sant Esteve	<i>Documentada s. XIV</i>
158. Cornellà de Llobregat. Sant Ildefons	<i>Gregorio Modrego 1963</i>
159. Cornellà de Llobregat. Sant Jaume Apòstol	<i>Gregorio Modrego 1961</i>
160. Cornellà de Llobregat. Sant Miquel Arcàngel	<i>Gregorio Modrego 1954</i>
161. Cornellà de Llobregat. Santa Maria	<i>Documentada el 993</i>
162. Cornellà de Llobregat. Verge del Pilar	<i>Marcelo González 1967</i>
163. Dosrius. Sant Iscle i Santa Victoria	<i>Documentada el s. XIV</i>
164. Esplugues de Llobregat. Sant Antoni de Pàdua	<i>Gregorio Modrego 1968</i>
165. Hospitalet de Llobregat, L' Santa Maria del Gornal	<i>Narcís Jubany 1977</i>
166. Hospitalet de Llobregat, L'. Santa Eulàlia de Mèrida	<i>Documentada el 1426</i>
167. Hospitalet de Llobregat, L'. Immaculada Concepció	<i>Gregorio Modrego 1965</i>
168. Hospitalet de Llobregat, L'. Mare de Déu de Bellvitge	<i>Documentada el 1279</i>
169. Hospitalet de Llobregat, L'. Mare de Déu dels Desemparats	<i>Manuel Irurita 1936</i>
170. Hospitalet de Llobregat, L'. Sant Albert Magne	<i>Marcelo González 1970</i>
171. Hospitalet de Llobregat, L'. Sant Benet	<i>Marcelo González 1970</i>
172. Hospitalet de Llobregat, L'. Sant Enric	<i>Marcelo González 1970</i>
173. Hospitalet de Llobregat, L'. Sant Isidre	<i>Gregorio Modrego 1946</i>
174. Hospitalet de Llobregat, L'. Sant Joan Evangelista	<i>Marcelo González 1970</i>
175. Hospitalet de Llobregat, L'. Sant Josep	<i>Gregorio Modrego 1961</i>
176. Hospitalet de Llobregat, L'. Santa Eulàlia de Provençana	<i>Documentada el 1076</i>
177. Hospitalet de Llobregat, L'. Santa Gemma Galgani	<i>Gregorio Modrego 1955</i>
178. Hospitalet de Llobregat, L. Mare de Déu de la Llum	<i>Gregorio Modrego 1955</i>
179. Llavanes. Sant Andreu	<i>Documentada 1058</i>

180. Masnou. Mare de Déu del Pilar	<i>Marcelo González 1971</i>
181. Masnou. Sant Pere	<i>Documentada el 1466</i>
182. Mataró. Mare de Déu de l'Esperança	<i>Gregorio Modrego 1965</i>
183. Mataró. Mare de Déu de Montserrat	<i>Gregorio Modrego 1965</i>
184. Mataró. Maria Auxiliadora	<i>Gregorio Modrego 1955</i>
185. Mataró. Sagrada Família ,	<i>Gregorio Modrego 1965</i>
186. Mataró. Sant Josep	<i>Pantaleón Montserrat 1867</i>
187. Mataró. Sant Simó i Sant Pau	<i>Gregorio Modrego 1965</i>
188. Mataró. Santa Maria	<i>Documentada el 1008</i>
189. Montgat. Sant Joan	<i>1868</i>
190. Òrrius. Sant Andreu	<i>Documentada el 1043</i>
191. Premià de Dalt. Sant Pere	<i>Documentada el 966</i>
192. Premià de Mar. Sant Cristòfol	<i>Documentada el 1849</i>
193. Premià de Mar. Santa Maria	<i>Narcís Jubany 1975</i>
194. Sant Adrià del Besòs. Mare de Déu de les Neus	<i>Narcís Jubany 1980</i>
195. Sant Adirà del Besòs. Sant Adrià	<i>Documentada el 1012</i>
196. Sant Adrià del Besòs. Sant Joan Baptista	<i>Manuel Irurita 1934</i>
197. Sant Adrià del Besòs. Santes Juliana i Semproniana	<i>Gregorio Modrego 1946</i>
198. Sant Joan Despí. Verge del Carme	<i>Marcelo González 1968</i>
199. Sant Vicenç de Montalt. Sant Vicenç	<i>Documentada el 1017</i>
200. Santa Coloma de Gramenet. Sant Jaume Apòstol	<i>Gregorio Modrego 1965</i>
201. Santa Coloma de Gramenet. Sant Joan Baptista	<i>Gregorio Modrego 1965</i>
202. Santa Coloma de Gramenet. Sant Joaquim	<i>Marcelo González 1971</i>
203. Santa Coloma de Gramenet. Sant Josep Oriol	<i>Gregorio Modrego 1965</i>
204. Santa Coloma de Gramenet. Sant Miquel Arcàngel	<i>Gregorio Modrego 1965</i>
205. Santa Coloma de Gramenet. Santa Coloma	<i>Documentada el 1024</i>
206. Santa Coloma de Gramenet. Santa Maria	<i>Marcelo González 1969</i>
207. Santa Coloma de Gramenet. Santa Rosa	<i>Gregorio Modrego 1961</i>
208. Teia. Sant Martí	<i>Documentada el 965</i>
209. Tiana. Sant Cebrià	<i>Documentada el 1018</i>
210. Vilassar de Dalt. Sant Genís	<i>Documentada el 992</i>
211. Vilassar de Mar. Sant Joan	<i>Documentada el 1726</i>

Una gran arxidiòcesi amb multitud d'esglésies parroquials

Les parròquies de l'actual arquebisbat de Barcelona (15-VII-2004) no tenen pas totes elles el mateix origen ni datació de creació. Així hi ha la següent estadística cronològica:

Parròquies d'abans del segle X	2
Parròquies del segle X	16
Parròquies del segle XI	15
Parròquies del segle XII	2
Parròquies del segle XIII	2
Parròquies del segle XIV	3
Parròquies del segle XV	2
Parròquies del segle XVI	-
Parròquies del segle XVII	2
Parròquies del segle XVIII	3
Parròquies del segle XIX	14
Parròquies del segle XX	144
Total	205 (més tres parròquies personals)

No volem repetir el que hem dit en l'inici, quan exposàvem l'origen de les parròquies a les esglésies occidentals. Recordem que abans del segle V és quimèric buscar indicis de parròquies. Aquestes foren instituïdes com a conseqüència de les invasions bàrbares quan els nadius de les ciutats es refugiaren en zones rurals més segures, com podrien ser les regions al voltant (a l'aixopluc) del Montseny, de Montbui, de Sant Llorenç... També exposarem que les pròpiament parròquies urbanes probablement són posteriors a les rurals que foren el prototip de les que, amb no poca resistència per part dels bisbes, s'establiren en les ciutats. Per tant creure que les parròquies de Sant Pere de les Puel·les, o la de Sant Just i Sant Pastor són anteriors a les que veurem en els bisbats de Terrassa i de Sant Feliu de Llobregat és difícil de provar. Ben cert és, però, que a Sant Just i Pastor trobem elements arqueològics d'època paleocristiana, i que possiblement Sant Pere de les Puel·les suposa una construcció típicament carolíngia, però d'aquí no podem deduir que existissin a Barcelona esglésies, fora de la catedral de l'època paleocristiana. Cosa que no succeeix, per exemple, a Ègara que a més de la catedral hi ha esglésies (Sant Miquel i Sant Pere) del segle VI. L'última era de tres naus i no era pas una catedral. Podríem trobar alguns elements semblants en l'església de Mataró, de Badalona i en les esglésies de les altres diòcesis

que formen la província eclesiàstica de Barcelona en poblacions com Gavà, Cornellà i per suposat Sant Cugat.

Tampoc es pot afirmar que a Barcelona es donaven contemporàniament dues catedrals: la dels cristians i dels arrians. La implantació de l'arrianisme a Hispània no fou pas profund. Dels seixanta bisbats hispano-visigots sols n'hi ha uns deu que tinguessin un bisbe arrià. I també hi havia bisbats que tenien dos bisbes simultanis (arrià i catòlic) com Tortosa i Lleida. A Barcelona abans del concili III de Toledo hi havia un bisbe anomenat Hugno que era arrià i que fou el primer d'abjurar del cristianisme en l'esmentat concili. Si la implantació en les diòcesis de l'arrianisme que escassament durà una segle (s. VI), fou reduït i de molt poca importància, menys ho fou l'èxit arrià en les primitives esglésies rurals. A més així com les files dels cristians contenen amb bisbes de molta categoria com Sant Nebridi d'Ègara, Sant Quirze de Barcelona i Sant Leandre de Sevilla en les files arrianes no destacaren cap. L'arrianisme basant-se en teories abstractes i en la negació de l'encarnació no fou pas la corrent més propícia a Occident. No s'adaptà als nostres pobles. Aquí fou un fracàs, malgrat els intents del rei visigot Leovigild.

Les primeres parròquies de la nova arxidiòcesis de Barcelona

Cal fer un esbós de cronologia de les parròquies de les que en el segle X hi ha constància documental. Recordem que incloem Mataró, Badalona, Cornellà i L'Hospitalet. Ja hem dit que Sant Just i Sant Pastor podria ser l'església més antiga de Barcelona per les restes paleocristianes o visigòtiques que es troben en ella (pila amb la inscripció "Nika", làpida d'un tal Vitanza del segle VII). A més el gran historiador Pare Diago afirma que l'emperador Carlemany la constituí parròquia l'any 801. Després d'aquesta parròquia hem de col·locar en el temps necessàriament a Sant Pere de les Puel·les, parròquia ben curiosa ja que depenia de la jurisdicció del monestir de monges. Venen també tot seguit Santa Maria del Pi, Santa Maria del Mar i la capella de la Mare de Déu del Coll. També cal esmentar en època preromànica Sant Pau del Camp, però aquesta església no era una parròquia.

- De l'any **966** està documentada la parròquia de Sant Andreu de Palomar.
- Del **967** Santa Maria de Sants.
- Sant Martí de Teia del **965**.
- Sant Pere de Premià de Dalt del **966**.
- Sant Joan d'Horta el **985**.
- La capella de Sant Gervasi i Protasi el **987**.

- Santa Maria de Vallvidrera del **987**.
- Sant Vicenç de Sarrià del **987**.
- Sant Genís de Vilassar de Dalt el **992**.
- Cornellà de Llobregat, en la seva església de Santa Maria (destruïda el 1936) era de l'any **983**, encara que es trobaven elements anteriors, possiblement paleocristians.
- Santa Eulàlia de Vilapicina és també del **segle X**.
- Sant Martí de Provençals és del **segle X**.
- La parròquia de Sant Feliu d'Alella és del **993**.
- L'antiquíssima parròquia de Sant Miquel, que es trobava en l'interior de la ciutat de Barcelona, molt a prop de l'ajuntament i que fou enderrocada per construir la plaça actual de Sant Miquel era de principis del **segle X**. La titularitat passà a la Mare de Déu de la Mercè, però els seus pergamins —els més antics de Barcelona segons diuen els historiadors— foren destruïts durant la guerra civil del 1936-39.

Segle XI

Del segle XI trobem quinze noves parròquies. El XI és el segle de la represa de la tragèdia que la ràtzia d'Almansur va suposar a tota la diòcesi, especialment a Barcelona i Sant Cugat. Recordem que segons diuen les cròniques tot fou destruït, incendiat, destrossat, i molts habitants cristians foren venuts com esclaus... A Barcelona li costà molt reaccionar: almenys sabem que fou l'any 1023 quan es troba esforç per edificar o reconstruir una església dedicada a Sant Cugat (del Rec). A mitjans i finals del segle XI trobem unes noves ràtzies molt ferotges que foren la dels almoràvits de les que tractarem abastament quan parlem de les parròquies del bisbat de Sant Feliu de Llobregat, car tots ells arribaren a la plana de Barcelona a través del Penedès i del Llobregat. Aquesta situació també ve reflectida en la creació de noves parròquies o en llurs restauracions.

Presentem a continuació les parròquies que tenim documentació primera de la seva existència respectiva:

- La parròquia de Santa Maria de Mataró la trobem documentada ja l'any **1008**.
- Sant Adrià del Besòs l'any **1012**.
- Santa Maria de Badalona l'any **1012**.
- Sant Vicenç de Montalt l'any **1017**.

- Sant Cebrià de Tiana l'any **1018**.
- La parròquia de Sant Cugat del Rec fou consagrada l'any **1013**. Probablement ja existia almenys un segle abans. Fou molt malmesa per la ràtzia d'Almansur; per això un cop restaurada es tornà a consagrar.
- Sant Feliu de Cabrera de Mar l'any **1025**.
- Santa Creu d'Olorde l'any **1032**
- Santa Coloma de Gramenet l'any **1024**.
- Sant Andreu d'Òrrius l'any **1043**.
- Sant Andreu de Llavaneres l'any **1058**.
- Santa Eulàlia de Provençana de L'Hospitalet de Llobregat l'any **1076**.
- Sant Jaume de Barcelona —edificat on avui dia hi ha la plaça Sant Jaume— del **segle XI**.
- Sant Genís dels Agudells, al voltant del anys **1050-52**.
- També és d'aquest **segle XI** una capella de la Mare de Déu del Port que en l'any 1909 serà constituïda tinença parroquial.

Segles XII-XVIII

Els segles que van del XII al XVII en comparació amb altres segles anteriors i els posteriors (XIX-XX) hi ha poques creacions de parròquies degut que no es veia necessari l'augment d'elles, doncs existien ja altres instàncies com els ordes mendicants i els monestirs que acomplien funcions parroquials. Recordem, per exemple, que els monjos de Sant Cugat amb els seus delegats diocesans (els hebdomadaris majors i menors) o els seus vicaris perpetus, gestionaven seixanta-quatre parròquies de l'antic bisbat de Barcelona. Per això degut als franciscans, dominics i benedictins (especialment de Sant Cugat) les necessitats pastorals en part estaven resoltes. No era tant necessari construir noves parròquies. A més el nombre de beneficiats d'aquestes es va ampliant cada cop més de tal manera que en alguns segles, per exemple en el segle XIV, hi havien més de deu mil clergues en la diòcesi antiga de Barcelona. S'havien de celebrar tantes misses que cada sacerdot tenia un altar o una part d'ell, per poder celebrar misses. Aquests sacerdots que podien celebrar en un racó de l'altar se'n deien "alteristes". Tot això explica, doncs, la constatació de que existien poques noves parròquies, sempre en uns termes relatius.

També hem observat que durant el segle XII si comparem el nombre de parròquies del bisbat de Sant Feliu de Llobregat(vint-i-una parròquies) i del bisbat de Barcelona (dues parròquies) hi ha una clara diferència. Òbviament que les dues zones del Penedès i del Llobregat foren molt afectades per les

ràtzies dels almoràvits, per això calgué restaurar almenys dues dotzenes o construir-ne de noves, cosa que no succeí ni en la plana ni al Maresme.

Presentem l'elenc de les dinou parròquies creades durant els segles XII-XVIII a l'actual diòcesi de Barcelona

- L'església de Santa Anna és ja documentada l'any **1121**.
- Sant Julià d'Argentona l'any **1158**.
- Santa Maria de Caldes d'Estrac el **1219**.
- Mare de Déu de Bellvitge de L'Hospitalet de Llobregat l'any **1279**.
- Sant Esteve de Canyamars el segle **XIV**.
- Santa Creu de Cabrils de l'any **1325**.
- Sant Iscle i Santa Victòria de Dosrius del segle **XIV**.
- Sant Pere del Masnou de l'any **1466**.
- Santa Eulàlia de Mérida de L'Hospitalet de Llobregat de l'any **1426**.
- La capella de la Verge de Gràcia i de Sant Josep de Barcelona, l'any **1626**.
- La capella de Sant Josep i Santa Mònica de Barcelona es troba documentada l'any **1619**.
- Sant Julià de Vilassar de Mar, l'any **1726**.
- Mare de Déu de Betlem de Barcelona, abans dels Jesuïtes, fou erigida parròquia pel bisbe Eustaqui d'Azara l'any **1796**.
- La capella de Sant Miquel del Port està documentada l'any **1775**.

Noves parròquies del segle XIX

La creació de noves parròquies al segle XIX procedeix de dos factors com a conseqüència de la desamortitzacions de monestirs i convents de les primeres dècades del segle, especialment la desamortització de Mendizábal del 1835. El govern estatal no sabia com utilitzar tants edificis buits. Per això es pensà en reconvertir-los en parròquies. Així ho estudiarem (amb Mn. Juncà i Mn. Lluís Bonet) en el nostre llibre intítulat *El convent i parròquia de Sant Agustí de Barcelona* (Barcelona, 1962).

El segon factor que explica la creació de noves parròquies és l'inici de la immigració de gent del sud, especialment Múrcia i València, a zones industrials on es crearen nous barris, com per exemple el d'Hostafrancs, el Taulat, el Clot...

L'elenc d'aquestes noves parròquies és el següent:

- Sant Agustí de Barcelona l'any **1824**, encara que després fou suprimida per l'Ajuntament. Tanmateix el 1846 hi fou nomenat el primer rector Mn. Pau Puig Martí.
- Santa Maria de Gràcia l'any **1835** (perquè Gràcia formava un nou ajuntament)
- Sant Francesc de Paula de Barcelona l'any **1835**. Procedent del convent dels frares. Actualment (a. 2003) ha estat suprimida i s'ha fet una permuta en una zona que necessitava urgentment una nova parròquia.
- Santa Maria del Remei de Barcelona, l'any **1847**.
- Sant Cristòfol de Premià de Mar, l'any **1849**.
- Mare de Déu de la Mercè i Sant Miquel Arcàngel, l'any **1864**. Procedeix de la unió del convent suprimit de la Mercè i de la parròquia de Sant Miquel (molt antiga) que estava en un espai proper a l'actual Ajuntament de Barcelona.
- Sant Joan de Montgat, any **1868**.
- Sant Josep de Mataró, any **1867** (amb la intervenció directe del bisbe Pantaleón Montserrat)
- Puríssima Concepció de Barcelona, l'any **1867**. Procedent de la utilització del monestir de Jonqueres i el campanar de la destruïda edificació de Sant Miquel. De la capella del monestir tenim notícies documentals de l'any **1214**.
- Sant Àngel Custodi de Barcelona, l'any **1868**.
- Santa Maria del Taulat i Sant Bernat Calvó de l'any **1967**.
- Sant Joan de Gràcia del **1878**.
- Sant Martí del Clot del **1882**.

Les cent quaranta-quatre parròquies creades al segle XX a l'actual arxidiòcesi de Barcelona

Els bisbes Reig i Casanoves, Ramon Guillaumet, Irurita, Gregorio Modrego, Marcelo González, Jubany i Carles crearen en proporció més parròquies que les creades durant més d'onze segles anteriors (s. VIII-XIX).

En el nostre llibre fet amb col·laboració dels mossens Muñoz Alarcón i Fidel Catalán intitulat *Gregorio Modrego Casaus, bisbe del XXXV Congrés Eucarístic Internacional de Barcelona* (Barcelona, 2002), pàg. 224-229 exposàvem que

sols en l'antiga diòcesis de Barcelona, el bisbe (després arquebisbe) Gregorio Modrego erigí cent divuit parròquies. També reconstruí les esglésies, la pràctica totalitat del bisbat. Sols se salvaren unes sis esglésies: La Catedral (en part), Sant Just i Pastor, Mare de Déu de Montserrat... Tot fou destruït. És, doncs, admirable el gran treball realitzat pel bisbe sacerdots i laics de l'església.

Els anteriors i posteriors bisbes continuaren o iniciaren l'esmentada tasca.

Presentem a continuació la present estadística, sempre del segle XX:

— Parròquies del 1907 al 1929 :	14
— Parròquies creades pel bisbe Manuel Irurita:	14
— Parròquies creades pel bisbe Gregorio Modrego:	83
— Parròquies creades pel bisbe Marcelo González:	26
— Parròquies creades pel cardenal Jubany:	6
— Parròquies creades pel cardenal Carles:	<u>1</u>
Total:	144

Comencem amb les primeres dècades del segle XX:

Barcelona. Sagrada Família (tinença)	1907
Barcelona. Sant Josep Oriol	1917 <i>Enric Reig i Casanova</i>
Barcelona. Mare de Déu de Montserrat	1919
Barcelona. Sant Francesc d'Assis	1920
Badalona. Sant Crist	1922 <i>Ramon Guillemet</i>
Barcelona. Santa Teresa de Jesús	1923 <i>Ramon Guillemet</i>
Barcelona. Sant Ramon de Penyafort	1924 <i>Ramon Guillemet</i>
Barcelona. Sant Ramon Nonat	1924
Barcelona. Sant Pacià	1924
Badalona. Sant Josep	1925 (<i>beneïda</i>)
Barcelona. Sagrat Cor de Jesús (Poblenou)	1926
Barcelona. Esperit Sant	1926
Barcelona. Mare de Déu del Pilar	1929
Barcelona. Mare de Déu de la Medalla Miraculosa	1932 <i>Manuel Irurita</i>
Barcelona. Mare de Déu dels Dolors	1933 <i>Manuel Irurita</i>

Barcelona. Maria Mitjancera de totes les gràcies	1933 <i>Manuel Irurita</i>
Barcelona. Sant Joan Baptista	1934 <i>Manuel Irurita</i>
Barcelona. Santa Engràcia	1934 <i>Manuel Irurita</i>
Barcelona. Santa Teresa del Nen Jesús	1934 <i>Manuel Irurita</i>
Barcelona. Preciosíssima Sang de Ntre. Senyor	1935 <i>Manuel Irurita</i>
Barcelona. Bon Pastor	1935 <i>Manuel Irurita</i>
Barcelona. Corpus Christi	1935 <i>Manuel Irurita</i>
Barcelona. Crist Rei	1935 <i>Manuel Irurita</i>
Barcelona. Mare de Déu de Lourdes	1935 <i>Manuel Irurita</i>
Barcelona. Mare de Déu del Carme	1935 <i>Manuel Irurita</i>
Hospitalet de Llobregat. Mare de Déu dels Desemparats	1936 <i>Manuel Irurita</i>
Barcelona. Sant Ignasi de Loiola	1943 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Mare de Déu de Núria	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Mare de Déu de la Salut	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Bernat Calvó	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Carles Borromeu	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Domènec de Guzmán	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Eugeni I, papa	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Fèlix	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Ferran	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Francesc de Sales	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Gregori Taumaturg	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Ildefons	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Isidor	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Josep de Calassanç	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Joan Bosco	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Joan de Mata	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Lluís Gonçaga	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Llorenç	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Medir	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Miquel dels Sants	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Oleguer	1945 <i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Pancraç	1945 <i>Gregorio Modrego</i>

Barcelona. Sant Pere Claver	1945	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Ramon de Penyafort	1945	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Salvador d'Horta	1945	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Sever i Sant Vicenç de Paül	1945	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Tomàs d'Aquino	1945	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Santa Cecília	1945	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Santa Dorotea	1945	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Santa Isabel d'Aragó i St. Joaquim	1945	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Santa Maria de Cervelló (o de Socós)	1945	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Santa Tecla	1945	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Verge de la Pau	1945	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Francesc Xavier	1946	<i>Gregorio Modrego</i>
L'Hospitalet de Llobregat. Sant Isidre	1946	<i>Gregorio Modrego</i>
Sant Adrià de Besòs. Stes. Juliana i Semproniana	1946	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Joan de la Creu	1946	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Pere Ermengol	1948	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Joan M. Vianney	1952	<i>Gregorio Modrego</i>
Badalona. Sant Jaume Apòstol	1954	<i>Gregorio Modrego</i>
Badalona. Mare de Déu de la Salut	1954	<i>Gregorio Modrego</i>
Cornellà de Llobregat. Sant Miquel Arcàngel	1954	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Pius X	1955	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Ot	1955	<i>Gregorio Modrego</i>
L'Hospitalet de Llobregat. Mare de Déu de la Llum	1955	<i>Gregorio Modrego</i>
L'Hospitalet de Llobregat. Santa Gemma Galgani	1955	<i>Gregorio Modrego</i>
Mataró. Maria Auxiliadora	1955	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Mare de Déu de Fàtima	1957	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Sebastià	1957	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Josep Obrer	1959	<i>Gregorio Modrego</i>
Badalona. Sant Antoni de Pàdua	1961	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Mare de Déu de l'Esperança	1961	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Maria Reina	1961	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Antoni de Pàdua	1961	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Bartomeu	1961	<i>Gregorio Modrego</i>

Barcelona. Sant Cebrià	1961	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Cristòfol	1961	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Paulí de Nola	1961	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Pere Claver	1961	<i>Gregorio Modrego</i>
Cornellà de Llobregat. Sant Jaume Apòstol	1961	<i>Gregorio Modrego</i>
L'Hospitalet de Llobregat. Sant Josep	1961	<i>Gregorio Modrego</i>
Santa Coloma de Gramenet. Santa Rosa	1961	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Mare de Déu del Mont Carmel	1962	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Esteve	1962	<i>Gregorio Modrego</i>
Badalona. Mare de Déu del Roser	1963	<i>Gregorio Modrego</i>
Badalona. Sant Francesc d'Assís	1963	<i>Gregorio Modrego</i>
Badalona. Sant Pau	1963	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Jeroni	1963	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Sant Mateu	1963	<i>Gregorio Modrego</i>
Cornellà de Llobregat. Sant Ildefons	1963	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Jesús, Maria i Josep (P. Manyanet)	1964	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Santa Agnès	1964	<i>Gregorio Modrego</i>
L'Hospitalet de Llobregat. Immaculada Concepció	1965	<i>Gregorio Modrego</i>
Mataró. Mare de Déu de l'Esperança	1965	<i>Gregorio Modrego</i>
Mataró. Mare de Déu de Montserrat	1965	<i>Gregorio Modrego</i>
Mataró. Sagrada Família	1965	<i>Gregorio Modrego</i>
Mataró. Sant Simó i Sant Pau	1965	<i>Gregorio Modrego</i>
Santa Coloma de Gramenet. Sant Jaume Apòstol	1965	<i>Gregorio Modrego</i>
Santa Coloma de Gramenet. Sant Joan Baptista	1965	<i>Gregorio Modrego</i>
Santa Coloma de Gramenet. Sant Josep Oriol	1965	<i>Gregorio Modrego</i>
Santa Coloma de Gramenet. St. Miquel Arcàngel	1965	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Santa Bernardeta	1966	<i>Gregorio Modrego</i>
Barcelona. Santa Magdalena	1966	<i>Gregorio Modrego</i>
Badalona. Sant Sebastià	1967	<i>Marcelo González</i>
Barcelona. Santíssim Sagrament	1967	<i>Gregorio Modrego/Marcelo</i>
Cornellà de Llobregat. Verge del Pilar	1967	<i>Gregorio Modrego/Marcelo</i>
Badalona. Mare de Déu de Elurdes	1968	<i>Marcelo González</i>
Barcelona. Maria Auxiliadora	1968	<i>Gregorio Modrego/Marcelo</i>

Barcelona. Sagrat Cor de Jesús del Tibidabo	1968	<i>Gregorio Modrego/Marcelo</i>
Barcelona. Sant Albert Magne (P. personal)	1968	<i>Gregorio Modrego/Marcelo</i>
Barcelona. Sant Tomàs Moro	1968	<i>Gregorio Modrego/Marcelo</i>
Esplugues de Llobregat. St. Antoni de Pàdua	1968	<i>Gregorio Modrego/Marcelo</i>
Sant Joan Despí. Verge del Carme	1968	<i>Marcelo González</i>
Santa Coloma de Gramenet. Santa Maria	1969	<i>Marcelo González</i>
Badalona. Sant Roc	1969	<i>Marcelo González</i>
Barcelona. Sant Crist	1969	<i>Marcelo González</i>
Barcelona. Sant Marc	1969	<i>Marcelo González</i>
Barcelona. Sant Pere Nolasc	1969	<i>Marcelo González</i>
L'Hospitalet de Llobregat. Sant Albert Magne	1970	<i>Marcelo González</i>
L'Hospitalet de Llobregat. Sant Benet	1970	<i>Marcelo González</i>
L'Hospitalet de Llobregat. Sant Enric	1970	<i>Marcelo González</i>
Barcelona. Sant Joan d'Àvila	1970	<i>Marcelo González</i>
L'Hospitalet de Llobregat. Sant Joan Evangelista	1970	<i>Marcelo González</i>
Badalona. Santa Clara	1970	<i>Marcelo González</i>
Barcelona. Sant Rafael Arcàngel	1970	<i>Marcelo González</i>
Barcelona. Verge de Natzaret	1970	<i>Marcelo González</i>
Santa Coloma de Gramenet. Sant Joaquim	1971	<i>Marcelo González</i>
Masnou. Mare de Déu del Pilar	1971	<i>Marcelo González</i>
Barcelona. Immaculat Cor de Maria	1972	<i>Marcelo González</i>
Barcelona. Sant Ambrós	1973	<i>Guix (Vicari General)</i>
Barcelona. Sant Marcel	1974	<i>Marcelo González (el decret és del 1970)</i>
Premià de Mar. Santa Maria	1975	<i>Narcís Jubany</i>
Hospitalet de Llobregat. Santa Maria del Gornal	1977	<i>Narcís Jubany</i>
Sant Adrià de Besòs. Mare de Déu de les Neus	1980	<i>Narcís Jubany</i>
Barcelona. Sant Narcís	1987	<i>Narcís Jubany</i>
Barcelona. Sant Abraham	1993	<i>Ricard M. Carles</i>